

ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทาง
การกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดนครศรีธรรมราช

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ๒๕๓๖

สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตราจารย์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๐

ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทาง
การกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดนครศรีธรรมราช

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๑

**THE COMMUNITY LEADERS TOWARDS OPINION THE ROLE OF KAMNUN
AND VILLAGE HEADMEN IN DECENTRALIZATION APPROACH :
A CASE STUDY OF CHALERMPRAKIET DISTRICT,
NAKHONSITHAMMARAT PROVINCE**

PHATTHANAPHONG SUPHAWITTHAYA

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E. 2551 (2008)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ
ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณี
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ชื่อนักศึกษา : นายพัฒนพงศ์ สุภวิทยา

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร. ยุทธนา ปราณีต

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร. กันตถณ หนูทองแก้ว

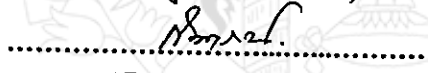
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

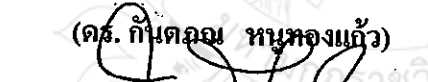

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร. ยุทธนา ปราณีต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร. กันตถณ หนูทองแก้ว)

..... กรรมการ
(ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... กรรมการ
(ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : **The Community Leaders Towards Opinion on the Role of
Kamnun and Village Headmen in Decentralization Approach
: A Case Study of Chalermprakiet District,
Nakhonsithammarat Province.**

Student's Name : **Mr.Phatthanaphong Suphawitthaya**

Department : **Government**

Advisor : **Dr. Yuttana Praneet**

Co - Advisor : **Dr. Kantaphon Nuthongkaew**

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
Dean of Graduate School
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Thematic Committee

P. Sampipattanaviriyajarn
.....
Chairman
(Phrakhrupaladsampipattanaviriyajarn)

Y. Praneet.
.....
Advisor
(Dr.Yuttana Praneet)

K. Nuthongkaew
.....
Co - Advisor
(Dr. Kantaphon Nuthongkaew)

S. Chaimusik
.....
Member
(Asst.Emeritus Prof. Dr.Sukit Chaimusik)

D. Treesap
.....
Member
(Dr. Detchat Treesap)

หัวข้อสารนิพนธ์	: ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณี อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช
ชื่อนักศึกษา	: นายพัฒนพงศ์ ตุกวิทยา
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: คร. ยุทธนา ปราณีค
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: คร. กันตภณ หนูทองแก้ว
ปีการศึกษา	: ๒๕๕๐

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ จำแนกตามเพศ อายุ และการศึกษาและ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยทำการรวบรวมเก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๑๕ รูป/คน โดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t- test)

ผลการวิจัยพบว่า

ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ทั้ง ๔ ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมากกว่าด้านอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ย ๓.๔๒ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน จำแนกตามอายุ โดย รวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๕ สำหรับจำแนกตามเพศและระดับการศึกษาพบว่าโดยรวมไม่แตกต่างกัน

ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชนเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านทั้ง ๔ ด้านคือ ควรมีการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อย และควรจัดให้มีจัดลาดตระเวนภายในหมู่บ้านและชุมชน ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและทำหน้าที่ในการส่งเสริมอาชีพเพียงฝ่ายเดียว เพื่อลดความสับสนในการขอคำปรึกษา และของบประมาณสนับสนุนของประชาชน ควรให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหน้าที่ของผู้นำและ

รณรงค์ให้ลดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาทางการเมือง และควรร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน

Thematic Title : **The Community Leaders Towards Opinion on the Role of Kamnun and Village Headmen in Decentralization Approach : A Case Study of Chalermprakiet District, Nakhonsithammarat Province**

Student's Name : **Mr. Phatthanaphong Suphawitthaya**

Department : **Government**

Advisor : **Dr. Yuttana Praneet**

Co-Advisor : **Dr. Kantaphon Nuthongkaew**

Academic Year : **B.E. 2550 (2007)**

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper (Independent paper) were 1) to study of opinion of community leaders towards the role of Kamnun and village head men according to decentralization, 2) to compare an opinion of community leader towards the role of Kamnun and village head man according to decentralization separated by sex, age and degree of education, and 3) to study the problems and suggestion were concerned about opinion of community leader towards the role of Kamnun and village head men according to decentralization, Chalermprakiet district, Nakhonsithammarat province. The data collection from community leader in the area of Chalermprakiet district, Nakhonsithammarat province, at the number of 119 persons by questionnaire, data analysis by percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test .

The results of research were found as follows :

An opinion of community leaders towards the role of Kamnun and village head men by including 4 aspects were at moderate level, the encourage to people in political participation aspect was at higher that others aspects (3.42). An opinion of community leaders towards the role of Kamnun and village head men, separated by age, by including was different at the statistic significant at .05 and separated by sex and degree of education found that were not different.

The suggestion of community leaders were concerned about the role of Kamnun and village head men all four aspects, namely should be co-operated with local administration in security and should by look after the village in regularly. The local administration should play

only encourage the occupation for the main role in reduce the confuse in consults and require the budget of people to be published the knowledge and understanding in function of leader and campaign to reduce in corruption in election and make consciousness in political development and should be co-operate with local administrative organizations were the most importance organizations in village and community development.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์ลงได้ด้วยการความอนุเคราะห์จากมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช โดยเฉพาะบัณฑิตวิทยาลัย คณะบัณฑิตวิทยาลัย พระครูปลัดสัมพิพัฒน์วิริยาจารย์และ ผศ.พิเศษ ดร.สุกิจ ชัยมุสิก ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัย

ขอขอบคุณ ดร.ยุทธนา ปราณิต อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และดร.กันตภณ หนูทองแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ อีกทั้งได้สละเวลาในการชี้แนะแนวทางตลอดจนการตรวจแก้ไขจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ พระเทพวินยาภรณ์ รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช รศ. ดร. ไมตรี จันทรา ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์ ดร. ประยงค์ ชูรกิจ ที่ได้อนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และ ดร.สงศรี ชมภูวงศ์ ที่กรุณาให้ความรู้และคำแนะนำตลอดจนข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าคณะอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑ นายกองค้การบริหารส่วนตำบลทางพูน นายกองค้การบริการส่วนตำบลคอนตรอ นายกองค้การบริการส่วนตำบลเชียรเขา และนายกองค้การบริการส่วนตำบลสวนหลวง ที่ให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบคุณผู้นำชุมชนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีทั้งหมดนี้แด่คุณพ่อสมบูรณ์ สุภวิทยา คุณแม่เนื่อง สุภวิทยา และครู-อาจารย์ อันเป็นที่เคารพสูงสุดรวมทั้ง คุณกัญจนภรณ์ สุภวิทยา ภรรยาสุดที่รัก และพี่ชายพี่สาว สกฤต สุภวิทยาทุกท่าน ตลอดจนถึงเพื่อน ๆ ที่ช่วยเหลือและเป็นกำลังใจตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

พัฒนพงศ์ สุภวิทยา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๖
๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น	๖
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน	๑๐
๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท	๑๕
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านและการปกครอง ท้องถิ่น	๒๐
๒.๕ ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	๓๕
๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ	๔๑
๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๒
๒.๘ สรุปกรอบแนวคิด	๕๘

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๖๐
๓.๑ ประชากร	๖๐
๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๖๑
๓.๓ การสร้างเครื่องมือวิจัย	๖๒
๓.๔ การทดสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	๖๓
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๓
๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๖๔
บทที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
ตอนที่ ๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๖๘
ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจของผู้นำชุมชน	๗๐
ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา	๗๖
ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อ บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการ กระจายอำนาจ	๘๘
ตอนที่ ๕ ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของ กำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ	๑๑๗
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๒๐
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๒๑
๕.๒ อภิปรายผล	๑๓๗
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๔๒
๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	๑๔๒
๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	๑๔๒

บรรณานุกรม	๑๔๓
ภาคผนวก	๑๔๘
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	๑๔๘
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย	๑๕๑
ภาคผนวก ค หนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล	๑๕๕
ภาคผนวก ง ข้อมูลพื้นฐานอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช	๑๖๒
ภาคผนวก จ แบบสอบถาม	๑๗๒
ภาคผนวก ฉ แบบตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือ	๑๗๕
ประวัติผู้วิจัย	๑๘๒

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนร้อยละของผู้นำชุมชนจำแนกตามเพศ	๖๘
ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนร้อยละของผู้นำชุมชนจำแนกตามอายุ	๖๘
ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนร้อยละของผู้นำชุมชนจำแนกตามระดับการศึกษา	๖๘
ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	๗๐
ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	๗๑
ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	๗๒
ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล	๗๔
ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช	๗๕
ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ	๗๖

- ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้าน
การบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด
นครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ๗๘
- ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้าน
การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อำเภอเฉลิมพระ
เกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ๗๙
- ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้าน
การพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ๘๐
- ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ๘๓
- ตารางที่ ๔.๑๔ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้าน
การปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ๘๔
- ตารางที่ ๔.๑๕ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ
ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด
นครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ๘๖
- ตารางที่ ๔.๑๖ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ
ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อำเภอเฉลิมพระ
เกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ๘๗

- ตารางที่ ๔.๑๗ คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้าน
การพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ๘๕
- ตารางที่ ๔.๑๘ คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ๘๑
- ตารางที่ ๔.๑๙ คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้าน
การปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ๘๒
- ตารางที่ ๔.๒๐ คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ
ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด
นครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ๘๓
- ตารางที่ ๔.๒๑ คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้าน
การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อำเภอเฉลิมพระ
เกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ๘๔
- ตารางที่ ๔.๒๒ คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้าน
การพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล อำเภอเฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ๘๖
- ตารางที่ ๔.๒๓ คำเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
ที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับ
การศึกษา ๘๘

ตารางที่ ๔.๒๔	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ	๘๕
ตารางที่ ๔.๒๕	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ	๑๐๐
ตารางที่ ๔.๒๖	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ	๑๐๑
ตารางที่ ๔.๒๗	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ	๑๐๓
ตารางที่ ๔.๒๘	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ	๑๐๔
ตารางที่ ๔.๒๙	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ	๑๐๕
ตารางที่ ๔.๓๐	การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ	๑๐๖

- ตารางที่ ๔.๓๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านส่งเสริมให้ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด นครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ๑๐๗
- ตารางที่ ๔.๓๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของ กำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการพัฒนา ชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด นครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ๑๐๘
- ตารางที่ ๔.๓๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ๑๑๐
- ตารางที่ ๔.๓๔ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและ รักษาความสงบเรียบร้อย อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด นครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ๑๑๑
- ตารางที่ ๔.๓๕ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและ ส่งเสริมอาชีพ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ๑๑๒
- ตารางที่ ๔.๓๖ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านส่งเสริมให้ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด นครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ๑๑๓
- ตารางที่ ๔.๓๗ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการพัฒนาชุมชน และหมู่บ้านภายในตำบล อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด นครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ๑๑๕

- ตารางที่ ๔.๓๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ๑๑๖
- ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงปัญหาของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด นครศรีธรรมราช ๑๑๗
- ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงข้อเสนอแนะความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของ กำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระ เกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ๑๑๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองของไทยในอดีตเป็นแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ พระมหากษัตริย์เป็นประมุขของประเทศในการบริหารงานและรัฐบาล มาจนกระทั่งถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้มีการแก้ไขปรับปรุงการจัดระเบียบการปกครองของราชอาณาจักรไทยครั้งสำคัญ ได้มีการทดลองตั้งผู้ใหญ่ม้านและกำนันขึ้นเป็นครั้งแรกที่ อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. ๒๔๓๕ และยังมีการศึกษาเพิ่มเติมโดยดูสภาพท้องถิ่น และความเป็นอยู่ทั่วไปของประชาชน จากโครงการทดลองตั้งกำนันและผู้ใหญ่ม้านผลสำเร็จดี จึงมีรูปแบบการปกครองระดับหมู่บ้านและตำบลที่เรียกว่า การปกครองท้องถิ่น ให้ตราพระราชบัญญัติปกครองท้องถิ่น ร.ศ. ๑๑๖ ขึ้นใช้บังคับทั่วประเทศ ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ จึงได้ทรงประกาศยกเลิก และประกาศใช้พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พุทธศักราช ๒๔๕๗ ใช้บังคับแทน^๑

โครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินในประเทศไทยในปัจจุบัน มีการแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ การบริหารส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาค และการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น การบริหารราชการส่วนกลางจะเป็นส่วนเรื่องของการกำหนดนโยบาย และมอบหมายให้ข้าราชการหรือหน่วยราชการ ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติ

การบริหารราชการในส่วนภูมิภาคแบ่งเป็นจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น มีอยู่ ๔ แบบคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล การปกครองรูปแบบพิเศษ (กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา) สำหรับสภาพตำบลยังไม่ถือเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่สมบูรณ์^๒

^๑กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, **คู่มือการปฏิบัติงานกำนันผู้ใหญ่ม้าน**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน, ๒๕๔๑), หน้า ๑.

^๒กรมการปกครอง, “เอกสาร บรรยายสรุป ข้อมูลทั่วไปของกรมการปกครอง ๒๕๓๔”, <http://www.dola.go.th/layout/data_๔๓.htm>(12 March 2008)

การกระจายอำนาจให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่น ย่อมมีความหมายอยู่ในตัวเองว่า บทบาทหน้าที่ด้านปกครองส่วนภูมิภาคจะต้องลดลง การปกครองในรูปแบบตำบล หมู่บ้าน จะต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้^๑

กำนันและผู้ใหญ่บ้านที่มีอยู่ในปัจจุบันแม้จะเป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่คงเดิม แต่สภาพแวดล้อมของตำแหน่งได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเกือบจะเรียกว่า “โดยสิ้นเชิง” ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปโดยการยกฐานะหนึ่ง ของท้องถิ่นคือ จัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล

การเกิดขึ้นของความขัดแย้งทางความคิดเห็นที่เกี่ยวกับตัวบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในช่วงที่มีการประกาศ การจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลที่เกิดขึ้น เพราะให้กำนันมีบทบาทเป็นประธานองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง จึงทำให้เกิดข้อประเด็นที่ถกเถียงกันมาในช่วงของการร่างรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐ ที่ฝ่ายหนึ่งเห็นว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านไม่ควรให้มีบทบาทในหน่วยของการปกครองส่วนท้องถิ่น และในขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งมีความคิดเห็นตรงกันข้ามว่า ให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านควรมีบทบาทอยู่ในการปกครองส่วนท้องถิ่น และในขณะที่มีการใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญที่ประกาศใช้เมื่อ วันที่ ๑๑ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๐ ได้กำหนดหลักการออกมาชัดเจนไม่ให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีบทบาทและอำนาจหน้าที่ในหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต้องถูกตัดออกให้ชัดเจนขึ้น ในหน้าที่ในส่วนของการปกครองท้องถิ่น ดังนั้น แม้แต่รัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๕๐ ให้ความสำคัญต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นยึดตามแบบอย่างกฎหมายรัฐธรรมนูญ พ.ศ.๒๕๔๐ ผู้วิจัยได้เห็นการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้น ในข้อของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเรื่องเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการปกครอง เพื่อจะให้เข้ากับการประกาศใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญ เมื่อ วันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๕๐ จึงได้ศึกษา บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในส่วนที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการกระจายอำนาจออกไปในส่วนของการปกครองท้องถิ่นที่เกิดขึ้นใหม่ว่าในตัวของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน จะอยู่ในส่วนใดที่มีความเหมาะสมกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านหรือว่ารัฐบาลต้องมีการปรับปรุงความเหมาะสมในส่วนของพระราชบัญญัติ การปกครองท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่จะให้เกิดความเหมาะสมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ผู้วิจัยจึงได้เลือกหัวข้อเรื่อง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอลำปาง จังหวัดน่าน จังหวัดนครศรีธรรมราช จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาให้เห็นบทบาทที่เหมาะสมของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจในเรื่องนี้

^๑ประเสริฐ โยธิตัทภย์, “บทวิเคราะห์แนวโน้มการปกครองในรูปแบบตำบล หมู่บ้าน,” รัฐสภา ๔๒ (ตุลาคม ๒๕๓๗) : ๓.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาแตกต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

๑.๓.๑ ผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

๑.๓.๒ ผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

๑.๓.๓ ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชแตกต่างกัน

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งประกอบด้วยบทบาท ๔ ด้าน คือ

- ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย
- ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ
- ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง
- ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ผู้นำชุมชนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้นำแบบเป็นทางการได้แก่ ผู้มีอำนาจหน้าที่โดยได้รับการคัดเลือกหรือจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือระเบียบทางราชการ เช่น นายกองค้การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำทางศาสนา (เจ้าอาวาส) ประชากรที่ใช้ศึกษา จำนวน ๑๑๕ รูป/คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ การปกครองส่วนภูมิภาคเขตการปกครองอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๕.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชเมื่อจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

๑.๕.๓ ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๑.๕.๔ สามารถนำผลการวิจัยจากความคิดเห็น ของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป

๑.๖ กำนียามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

เพศ หมายถึง เพศชาย และเพศหญิง

อายุ หมายถึง อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี และอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป

ระดับการศึกษา หมายถึง ต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป

ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด หรือการลงความเห็นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง และการแสดงออกซึ่งความรับรู้ ความเข้าใจและความรู้สึกของบุคคล กิจกรรม เหตุการณ์ วัตถุสิ่งของและ

สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ โดยสามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูด ความคิด หรือเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรได้ ในที่นี้หมายถึง สภาพความรู้สึกของผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้นำชุมชนแบบเป็นทางการและมีตำแหน่งในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้นำที่เป็นทางการ หมายถึง ผู้นำที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมายหรือระเบียบทางราชการ เช่น นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล รองนายกองจัดการบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำทางศาสนา(เจ้าอาวาส)ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผู้นำที่ไม่เป็นทางการ หมายถึง ผู้นำที่ชาวบ้านจัดตั้งขึ้นตามความจำเป็นในการแก้ปัญหาของชุมชนเช่น ผู้อาวุโส ผู้มีความรู้ดี ผู้มีฐานะดี ผู้มีความรู้ด้านช่าง หัวหน้าเหมือง ฝ่ายข้าราชการ บำนาญ และอดีตผู้นำที่เป็นทางการเป็นต้น

บทบาท (Role) หมายถึง สิทธิและหน้าที่ของผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือสถานภาพทางสังคม

กำนันและผู้ใหญ่บ้าน (Chief of District and Village Headman) หมายถึง ผู้นำในระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนในหมู่บ้าน ตามระบอบประชาธิปไตยให้ดำรงตำแหน่งกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่พุทธศักราช ๒๔๕๗

การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง การที่รัฐบาลมอบอำนาจให้แก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินการของตนเอง โดยตนเองอย่างอิสระ รัฐบาลกลางไม่อาจเข้ามาแทรกแซงได้

การปกครองท้องถิ่น (Local Government) หมายถึง หน่วยการปกครองซึ่งรัฐได้จัดตั้งขึ้นซึ่งให้อำนาจปกครองตนเอง (Autonomy) มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal Right) และต้องมืองค์กรที่จำเป็นในการปกครอง (Necessary Organization) เมื่อปฏิบัติหน้าที่ให้กับความมุ่งหมายของการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ

บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย หมายถึง อำนาจหน้าที่ในการปกครองของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตลอดถึงการรักษาความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้านหรือชุมชนในเขตปกครองของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

บทบาทด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ หมายถึง บทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบำรุงรักษาสาธารณะประโยชน์และส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนในเขตปกครองของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่มีอำนาจหน้าที่ในการบำรุงรักษาและส่งเสริมอาชีพ

บทบาทด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง หมายถึง บทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการส่งเสริมสนับสนุนตลอดถึงรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น

บทบาทด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล หมายถึง บทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน กิจกรรมหรือสาธารณูปการภายในหมู่บ้านหรือตำบลให้เจริญก้าวหน้า ยิ่ง ๆ ขึ้นไป เพื่อสังคม ชุมชน ตำบลหรือหมู่บ้านมีความทัดเทียมกันกับสังคม ชุมชนตำบลหรือหมู่บ้านอื่น ๆ

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยนำเสนอแนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- ๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
- ๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน
- ๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านและการปกครองท้องถิ่น
- ๒.๕ ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
- ๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ
- ๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๘ สรุปกรอบแนวคิด

๒.๑ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

คำว่า “ความคิดเห็น” นั้นมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้คำนิยามดังนี้

Shaw and Jack กล่าวว่า iva ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งเป็นการตัดสินใจจากการประเมินค่า (Evaluation Judgement) หรือทัศนะ (Point of View) เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยเฉพาะและความคิดเห็นย่อมได้รับอิทธิพลจากทัศนะคติ^๑

^๑Shaw, Mawin E. and Jack M. Wrigst, **Scale for the Measurement of Attitude**, อ้างใน สมพงษ์ ฟูงทวี, “ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลต่อการบริหารงานของเทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล: ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลในจังหวัดกาญจนบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๓, ๑๖๕ หน้า.

Engle and Sngllgrove กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นคือการแสดงออกทางด้านเจตคติที่ออกมาเป็นคำพูดเป็นการสรุปหรือการลงความเห็นโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ที่มีอยู่^๒

Morgan and King ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็น คือ การยอมรับคำพูดที่เกิดขึ้นโดยทัศนคติ^๓

Good ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นหมายถึง ความเชื่อความคิดหรือการลงความเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้องหรือไม่^๔

Webster' S New world Dictionary ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นเป็นความเชื่อที่ไม่ได้ตั้งอยู่บนความแน่นอนหรือความรู้อันแท้จริง แต่ตั้งอยู่ที่จิตใจความคิดเห็นและการลงความเห็นของแต่ละบุคคลที่เห็นว่าน่าจะเป็นจริง หรือน่าจะตรงตามที่คิดไว้^๕

Best ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นคือ การแสดงออกทางด้านความเชื่อและความรู้สึของแต่ละบุคคลโดยการพูดและวิธีที่ง่ายที่สุดในการที่จะบอกถึงความคิดเห็นคือ การแสดงให้เห็นถึงของ

^๒Engle,T. L. and Louise Sngllgrove, **Psychology : Its Principle and Application**, อ้างใน สมพงษ์ พุ่งทวี, “ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลต่อการบริหารงานของเทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลในจังหวัดกาญจนบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๗๕ หน้า.

^๓Morgan, Cliss T. and Richard A. King, **Introduction to Psychology**, อ้างใน สมพงษ์ พุ่งทวี, “ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลต่อการบริหารงานของเทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลในจังหวัดกาญจนบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๗๕ หน้า.

^๔Good, Cater V., **Dictionary of Education**, อ้างใน สมพงษ์ พุ่งทวี, “ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลต่อการบริหารงานของเทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาลตำบลในจังหวัดกาญจนบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๗๕ หน้า.

^๕Anonymous, **Webster' S New world Dictionary** อ้างใน ปราโมทย์ ณ รังสี, “ความคิดเห็นของนายตำรวจและนายทหารชั้นสัญญาบัตรในจังหวัดชลบุรีตอปัญหา นโยบายแรงงานจากเมียนมาร์”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๓, ๑๘๗ หน้า.

จำนวนร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อความ เพราะจะทำให้ว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะ
เช่นไร^๖

ทวี เถรามัญ กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่อยู่บนพื้นฐานของ
ข้อเท็จจริงและทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจจะเป็นบุคคล กลุ่มคน หรือสถานการณ์
เป็นต้น ความคิดเห็น อาจจะเป็นไปในทางเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งนั้นก็^๗

เรืองวิทย์ แสงวัฒนา กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางด้านความรู้สึกต่อสิ่งใด
ด้วยการพูดหรือการเขียนโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม ซึ่งการแสดง
ความคิดเห็นนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือการปฏิเสธจากคนอื่น ๆ ก็ได้^๘

สมพงศ์ พุ่งทิววงศ์ สรุปความไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่ง
ใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งมีผลมาจากความเชื่อความคิด และทัศนคติซึ่งต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์
และพฤติกรรมระหว่างบุคคลเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาก่อนที่จะตัดสินใจแสดงออกมา การลง
ความเห็นอาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งไม่อาจบอกได้ว่าเป็นการถูกต้อง
หรือไม่ และปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นต่าง ๆ นั้นประกอบขึ้นด้วย สิ่งสำคัญ ๆ คือ ความรู้
ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม^๙

^๖Best, Jusn W., **Research in Education**, อ้างใน ปราโมทย์ ณ ริงสี, “ความคิดเห็นของ
นายตำรวจและนายทหารชั้นสัญญาบัตรในจังหวัดชลบุรีตอบปัญหา นโยบายแรงงานจากเมียนมาร์”,
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างแล้ว, ๑๘๗ หน้า.

^๗ทวี เถรามัญ, “ความคิดเห็นของอาจารย์มหาวิทยาลัยเกี่ยวกับวิจัยทางสังคมศาสตร์”,
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, อ้างใน ปราโมทย์ ณ ริงสี, “ความคิดเห็นของนายตำรวจและ
นายทหารชั้นสัญญาบัตรในจังหวัดชลบุรีตอบปัญหา นโยบายแรงงานจากเมียนมาร์”, **วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๘๗ หน้า.

^๘เรืองวิทย์ แสงวัฒนา, “ความคิดเห็นและความสนใจของนักเรียนเตรียมทหารเกี่ยวกับ
อัตราเพิ่มของประชากรของประเทศไทย”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างใน ปราโมทย์
ณ ริงสี, “ความคิดเห็นของนายตำรวจและนายทหารชั้นสัญญาบัตรในจังหวัดชลบุรีตอบปัญหา
นโยบายแรงงานจากเมียนมาร์”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๘๗ หน้า.

^๙สมพงศ์ พุ่งทิววงศ์, “ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลต่อการบริหารงานของ
เทศบาลที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีเทศบาล
ตำบลในจังหวัดกาญจนบุรี”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๗๕ หน้า.

จากความหมายดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงสรุปความได้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางความคิด ความเชื่อ หรือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อข้อความที่กำหนดให้โดยการลงความเห็น อาจจะเป็นไปในลักษณะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย มากหรือน้อยซึ่งเป็นการแสดงออกมาให้วิเคราะห์

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของความคิดเห็นได้ดังนี้

๑. เป็นสภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็นผลให้บุคคลมีความคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบ ไม่ชอบ หรือเฉยๆ

๒. เป็นการแสดงออกถึงความเชื่อ ทศนะ การวินิจฉัย การพิจารณา หรือการประเมินผลอย่างมีรูปแบบ โดยได้รับอิทธิพลมาจากทัศนคติและข้อเท็จจริง ความรู้สึกที่มีอยู่ของผู้แสดงความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมต่างๆ การแสดงความคิดเห็นอาจจะแสดงออกโดยการพูดหรือการเขียนก็ได้

๓. เป็นความเชื่อ ความคิดเห็นหรือการลงความเห็นเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจบอกได้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องหรือไม่

๔. เป็นภาวะของจิตใจที่ผ่านประสบการณ์แล้วเกิดจากการเรียนรู้และผลึกคั่นในเกิดความคิดความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งในช่วงระยะเวลาหนึ่ง

๕. เป็นการแสดงออกทางคำพูดหรือคำตอบที่บุคคลได้แสดงออกต่อสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยปกติแล้วความคิดเห็นต่างจากเจตคติ คือ ความคิดเห็นจะเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะเรื่องเจตคติเป็นเรื่องทั่วไปมีความหมายที่กว้างกว่า

เห็นได้ว่าความคิดเห็นเป็นสภาพความรู้สึกที่บุคคลๆ หนึ่งมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากความรู้ การรับรู้ประสบการณ์ที่บุคคลนั้นได้รับมาโดยบุคคลนั้นอาจจะแสดงออกมาทางใดทางหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นการพูดลักษณะท่าทางหรือไม่แสดงออกเลย

บุญธรรม ยอดมาดี ได้ให้ความหมายของความคิดและความเห็นไว้ในวารสารกำแพงแสนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนว่า

๑. ความคิดเห็น (Thought) มีความหมาย ๔ ลักษณะ ได้แก่

- ก. เป็นผลผลิตของการคิด (Product of Thinking)
- ข. เป็นผลผลิตทางด้านจิตใจ (Mental Product)
- ค. เป็นการคิดเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (To Give Some Thought to Something) เนื่องจากความคิดเห็นมีความสัมพันธ์และเกี่ยวพันกับการคิด (Thinking) ดังนั้นจึงมีความหมาย ๖ ลักษณะ ได้แก่

- ๑) การให้จิตใจได้กระทำอะไรก็ตาม
- ๒) การเสนอความคิดเห็น
- ๓) ความเชื่อและทัศนคติการอยู่กับความคิดของคน
- ๔) การนำเสนอแนวความคิดหรือการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
- ๕) การดึงหัวใจหรือความทรงจำกลับมา
- ๖) การเอาใจใส่หรือการพินิจพิจารณาอย่างรอบคอบ

ง. ประโยชน์ของการคิด

- ๑) เปิดโอกาสให้จิตใจของคนได้ทำอะไรสักอย่างหรือหลายอย่าง
- ๒) มีการเรียนรู้และเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- ๓) มีการคาดการณ์เกี่ยวกับความเป็นไปของสิ่งใกล้และไกลตัว
- ๔) ควรมีการบันทึกแนวความคิด อุดมการณ์ ปรัชญาและอื่น ๆ
- ๕) การจดจำสามารถสืบค้นและเขียนออกมาได้มีความคิดลึกและกว้างไกลไว้ในหนังสือ ตำรา เพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาเรียนรู้ สืบสานแนวความคิด อุดมการณ์ ปรัชญา
- ๖) การมีโอกาสได้พิจารณาอย่างรอบคอบสามารถนำข้อมูล ข้อคิด ข้อเขียน ประสพการณ์มาพิจารณาได้ เพื่อความถูกต้องชัดเจนและเกิดมั่งผลต่อผู้เกี่ยวข้องเป็นรูปแบบ

๒. ความเห็นมีความหมายใน ๓ ลักษณะ ได้แก่

ก. ความหลากหลาย

ความคิดเป็นผลผลิตของการคิด จึงมีความหลากหลายแต่ไม่ว่าความคิดจะมีความหลากหลายเพียงใดก็ตามความคิดจะต้องมีจิตใจและสถานการณ์ใกล้หรือไกลตัวมาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ เมื่อบุคคลก็ต่างจิตต่างใจ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะ โครงสร้างทางร่างกายที่เป็นเคมีและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันที่มีผลต่อการคิดและความคิดของคน

ข. ความน่าสนใจ

ความน่าสนใจของการคิดและความคิดของคนคือ ทุกครั้งที่เกิดเหตุการณ์หรือสถานการณ์เกิดขึ้นรอบตัวเรา เราจะต้องมีการตอบสนองต่อสิ่งที่เกิดขึ้นไม่มากก็น้อย อาการดังกล่าวเป็นการคิด (Thinking) เป็นลักษณะของบุคคลนำเอาข้อมูลที่ได้รับโดยใช้ประสาทสัมผัสมาพิจารณาอย่างรอบคอบและรวดเร็ว บางอย่างเป็นไปได้โดยอัตโนมัติ การคิดบางอย่างอาจใช้เวลาในการคิดและตัดสินใจสั้นมากหรืออาจใช้เวลายาวนานเมื่อมีการตัดสินใจทำให้เกิดกิจกรรมตามมา

ค. ความดั้งเดิม

ความแตกต่างระหว่างการคิดกับความคิดคือการคิดต้องใช้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ให้แก่คิดในมุมต่าง ๆ ไปใช้ในการตัดสินใจในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ส่วนความคิดนั้นอาจไม่จำเป็นต้องมีเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นการเฉพาะเจาะจง ซึ่งความคิดเป็นสิ่งที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องไม่ลงลึกในรายละเอียด ดังนั้นการคิดอะไรแบบดั้งเดิมทำให้ผู้ปฏิบัติมีความคิดครอบคลุมมากขึ้น การคิดจึงเป็นส่วนหนึ่งของความคิด^{๑๑}

วิทยา อธิปอนันต์ และคณะ ได้ยกตัวอย่างนักวิชาการหลายท่านที่พูดถึงเกี่ยวกับความคิดเห็นไว้ในหนังสือ “ไรร่นาสวนผสม” ของชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยดังนี้

อุทัย หิรัญโค ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็นของคนมีหลายระดับคืออย่างผิวเผินหรืออย่างลึกซึ้ง สำหรับความคิดเห็นที่เป็นทัศนคตินั้นเป็นความหมายอย่างลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานาน และมีอยู่ในเวลาสั้น เรียกว่า ความคิดเห็น (Opinion)

ทวี เถรมัญญ์ ได้ให้คำจำกัดความของความคิดเห็นว่าเป็นการแสดงออกซึ่งความรู้สึกที่มีอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริงและทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็นบุคคล กลุ่มบุคคลหรือสถานการณ์ เป็นต้น ความคิดเห็นอาจจะเป็นไปทางเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยต่อสิ่งนั้นก็

สุพัตรา สุภาพ ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า ความคิดเห็น เป็นการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดโดยเฉพาะการพูด หรือการเขียนซึ่งในการแสดงออกนี้ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และพฤติกรรมระหว่างบุคคลเป็นเครื่องช่วยในการพิจารณาและประเมินค่าก่อนที่จะมีการตัดสินใจแสดงออก ซึ่งการแสดงออกนี้อาจจะได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้

จุมพล นิภาเกษม ได้กล่าวว่า ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาศัยพื้นฐาน ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องในการแสดงออก

โยธิน ศันสนยุทธ และจุมพล พูลภัทรชีวิน ให้ความหมายของความเห็นว่าเป็นการแสดงออกทางถ้อยคำ (Verbal Expression) เกี่ยวกับทัศนคติ ค่านิยม และความเชื่อ ซึ่งความคิดเห็นดังกล่าวอาจจะประกอบด้วยองค์ประกอบทางอารมณ์หรือพฤติกรรมด้วยก็ได้

^{๑๑}บุญสม ยอดมณี, “การสำรวจความต้องการการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีในจังหวัดลพบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), ๒๕๔๓, หน้า.

กมลรัตน์ หล้าดวงศ์ ให้แนวคิดว่า ความคิดเห็น (Opinion) เป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือเขียนเกี่ยวกับเจตคติ ความเชื่อ หรือค่านิยมของบุคคลและสรุปไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกที่เกิดจากความรู้สึกภายในต่าง ๆ ซึ่งความรู้สึกภายในนั้นอาจเป็นเพียงเจตคติ ความเชื่อ หรือค่านิยม ถ้าจะกล่าวในลักษณะของพฤติกรรมในแง่จิตวิทยาก็กล่าวได้ว่าเจตคติ ความเชื่อ และค่านิยมเป็นพฤติกรรมภายในที่ไม่มีผู้ใดสังเกตหรือทราบได้นอกจากตัวของเขาผู้นั้น แต่ความคิดเห็นเป็นพฤติกรรมภายนอกที่ผู้อื่นสามารถสังเกตหรือทราบได้อย่างชัดเจน ดังนั้น คนที่มีเจตคติ ความเชื่อ หรือค่านิยมอย่างหนึ่งแต่ถ้าเขาไม่แสดงความคิดเห็นออกมาก็จะไม่มีผู้ใดทราบเลยว่าเขามีเจตคติหรือความเชื่อ หรือค่านิยมเช่นใด

วิรัช เจียมบรรจง ได้กล่าวถึงประเภทของความคิดเห็นไว้ ๒ ประเภทดังนี้

๑. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด เชิงลบสุด เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวก ได้แก่ ความรักจนหลงบูชา ทิศทางลบ ได้แก่ รังเกียจมาก ความคิดเห็นประเภทนี้จะรุนแรงเปลี่ยนแปลงได้ยาก

๒. ความคิดเห็นจากความเข้าใจ การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้สึก ความเข้าใจต่อสิ่งนั้น เช่นความรู้ ความเข้าใจในทางที่ดี ได้แก่ ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้ความเข้าใจในลักษณะกลาง ๆ ได้แก่ เฉย ๆ ไม่มีความคิดเห็นและความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ รังเกียจ ไม่เห็นด้วย

นอกจากนี้ยังวัดระดับความคิดเห็นว่าเป็นลักษณะของแต่ละบุคคล การวัดจึงวัดจากแรงจูงใจ การรับรู้ แต่มีข้อแตกต่างของประสบการณ์และปัจจัยอื่น ๆ จึงมีวิธีวัดความรู้สึกดังนี้

๑. การฉายภาพ เป็นการวัดโดยการสร้างจินตนาการจากภาพโดยภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงความคิดเห็นออกมาและสามารถพิจารณาได้ว่า บุคคลมีความคิดเห็นหรือมีความรู้สึกอย่างไรต่อภาพที่เห็นทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ได้รับมาเป็นสำคัญ

๒. การสัมภาษณ์ เป็นการซักถามบุคคลเพื่อช่วยให้ได้ข้อมูลที่ขยายข้อมูลทั้งในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

๓. การใช้แบบสอบถามเป็นวิธีการวัดความคิดเห็นที่สิ้นเปลืองเวลา และเงินทุนน้อยกว่าวิธีอื่น โดยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มที่ต้องการศึกษาให้ตอบกลับมา แต่มีข้อจำกัดคือผู้ที่ถูกถามต้องอ่านออกเขียนได้

๔. การเล่าความรู้สึกเป็นการวัดโดยการให้บุคคลเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งออกมา ซึ่งผู้เล่าจะบรรยายความรู้สึกนึกคิดตามประสบการณ์ และความสามารถออกมาถึงแม้จะไม่สามารถวัดความคิดเห็นได้โดยตรง แต่เนื่องจากความคิดเห็นเป็นการแสดงออกด้วยภาษาพูด ภาษาเขียนจึง

สามารถวัดได้จากการแสดงออกดังกล่าว โดยอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ เช่น การตอบแบบสอบถาม การฉายภาพ การสัมภาษณ์ และการเล่าความรู้สึก เป็นต้น

สรุปได้ว่า ความคิดเห็นหมายถึง การแสดงออกของบุคคลเพื่อแสดงถึงทัศนคติ ความรู้สึก นึกคิด ซึ่งการแสดงออกนั้นจะแสดงออกมาจากพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แต่การแสดงความคิดเห็นนั้นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบและเป็นสิ่งหนึ่งที่พร้อมจะมีปฏิกิริยา เฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก

ธีระพร สุวัทธิกุล ได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงทัศนคติและความคิดเห็นไว้ ๕ ขั้นตอน ดังนี้

๑. การใส่ใจ คือการให้ความสนใจต่อสิ่งต่าง ๆ
๒. การเข้าใจ คือการได้รับข้อมูลที่ถูกต้องและเกิดความรู้
๓. การมีสิ่งใหม่เกิดขึ้น คือ การเปลี่ยนแปลงสภาวะการณ์ เกิดขึ้นจากสภาวะการณ์ปกติ
๔. การเก็บเอาไว้ คือ การเก็บข้อมูลความรู้ความเข้าใจและความรู้สึกเอาไว้
๕. การกระทำการเป็นการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาให้ปรากฏแก่สาธารณชน

การเปลี่ยนแปลงทัศนคติจะเกิดครบทุกขั้นตอน จะเกิดขึ้นทุกขั้นตอน ส่วนการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นจะเกิดขึ้นในขั้นตอนที่ ๑-๔ อย่างไรก็ตาม ตามขั้นตอนเหล่านี้จะเกิดขึ้นในบุคคลหรือไม่ต้องอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ เช่น ความสามารถทางสติปัญญา ความสามารถในการรับรู้ ความขัดแย้งของเอกสารและสิ่งเหล่านี้อาจจะมีส่วนทำให้ขั้นตอนบางขั้นตอนไม่เกิดขึ้นก็ได้ ความคิดเห็นของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ และสาเหตุของการของการเปลี่ยนแปลง ๓ ประการคือการรับรู้ข้อมูลใหม่จากบุคคลหรือสื่อมวลชน การได้รับประสบการณ์ที่พบด้วยตนเองหรือจากแรงสะท้อนใจและบังคับให้ปฏิบัติตามโดยไม่เต็มใจหรือไม่ตรงกับความรู้สึก^{๑๑}

สุวิทย์ รุ่งวิสัย ได้ให้ความหมายของการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดว่า มนุษย์เราในฐานะเป็นผู้สร้างวัฒนธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับสังคมสมัยเก่าก่อนและเห็นว่าสังคมปัจจุบันมีความแตกต่างกันมาก ทั้งนี้ เพราะคนเรามีความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ และมีการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาเสมอ แนวความคิดจึงเป็นตัวกำหนดให้มีการสร้างตัวสิ่งเหล่านั้นขึ้นได้ เมื่อสถาปนิกคิดแบบหรือประยุกต์แบบต่าง ๆ เข้ากันเป็นแบบใหม่ ๆ รูปอาคารจึงเป็นรูปทรงใหม่ขึ้น

ระบบการปกครองแบบพ่อปกครองลูก สมมุติเทพ ราชาธิปไตย ประชาธิปไตย และสังคมนิยมล้วนแต่เป็นผลจากแนวความคิดของคนเราเปลี่ยนแปลงไปโดยมิได้คาดหวังว่าถ้าได้นำ

^{๑๑}วิชา อธิปอนันต์และคณะ, **ไร่นาสวนผสม**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๓), หน้า ๘.

แนวความคิดเกี่ยวกับการปกครองในรูปแบบใหม่ที่คนเลื่อมใสจะทำให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพมีการอยู่ดีกินดี และมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมยิ่งขึ้น ในกรณีประเทศไทยได้มีการเลิกทาสในสมัยรัชกาลที่ ๕ (๒๔๑๐-๒๔๔๓) เกิดขึ้นอำนาจในการควบคุมทาสเป็นอำนาจสิทธิขาดแก่ผู้เป็นนายนั้นก็เปลี่ยนแปลงเป็นอำนาจของสถาบันปกครอง แนวความคิดเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่เคยนิยมการมีทาส พระองค์ยังทรงจัดรูปแบบการปกครองออกเป็น กระทรวง ทบวง กรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมแก่การบริหารราชการอีกด้วย

ครั้นมาถึงรัชกาลที่ ๗ ประชาชนไทยเป็นส่วนหนึ่งก็มีความคิดเห็นว่าการปกครองในระบอบที่ไม่เหมาะสมทำให้ประเทศชาติเจริญช้า จึงดำเนินการเปลี่ยนแปลงการปกครองไปสู่ระบอบประชาธิปไตยขึ้นในวันที่ ๒๔ เดือนมิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๕ ประเทศไทยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองดำเนินการผลิตเพื่อการบริโภคภายในเป็นหลัก ส่วนเกินจึงจะขายไปต่างประเทศ ประชาชนส่วนมากจึงมีฐานะทางเศรษฐกิจที่ต่ำต้อยและยากจนมาก จากสถานการณ์ทางเศรษฐกิจดังกล่าวก็มีสมาชิกของสังคมเกิดคิดแนวทางแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจเป็น ๒ รูปแบบ คือ ระบบการแข่งขันเสรีและระบบสังคมนิยม คือ รัฐควรเป็นเจ้าของในการผลิต การจำหน่ายจัดสรรและการค้าขาย เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดดังกล่าวจึงเกิดปัญหาในการปกครองประเทศชาติขึ้น

ไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดจากจุดเดิมไปสู่จุดใหม่กรณีใด ๆ ก็ตามย่อมมีผลกระทบต่อระบบการควบคุมสังคม กรณีการเลิกทาสอำนาจในการควบคุมทาสเป็นอำนาจสิทธิขาดแก่ผู้เป็นนายนั้นก็เปลี่ยนไปเป็นอำนาจของสถาบันการปกครอง ถ้าเคยมีพฤติกรรมสขบสมยอมเชื่อฟังนายทาสหรือถูกถือว่าเป็นวัตถุแห่งการซื้อขายก็กลายเป็นสมาชิกของสังคม มีสิทธิเสรีภาพและการศึกษาเท่าเทียมกับผู้เป็นนายทาสมาก่อนการควบคุมก็มีการเปลี่ยนแปลงไปคือ ให้ความเป็นธรรมโดยเสมอหน้ากัน

จะเห็นได้ว่าสังคมมนุษย์เรดาคอยู่ในสภาพที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ แต่สังคมไทยมีลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไป อย่างช้า ๆ ดังนั้นการควบคุมทางสังคมและความคาดหวังต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมไม่ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในด้านใด ไม่ว่าจะเป็นทางวัฒนธรรม เทคโนโลยี ประชากร หรือแนวความคิดเห็นก็ตาม การควบคุมทางสังคมและความคาดหวังต่าง ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งของการควบคุมจึงปรับตัวได้ทันกับความเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและเกิดวิกฤตการณ์เป็นเวลานานจนทำให้เป็นปัญหาสังคมยึดเชื้อเป็นแรมปีและเป็นการถ่วงความเจริญก้าวหน้าของสังคม ช้ายังทำให้เกิดภาวะไร้บรรทัดฐานอีกด้วย ในระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงเป็นการควบคุมเฉพาะการในช่วงระยะเวลาสั้น (Transitional Period) เมื่อการเปลี่ยนแปลงเป็นที่ยอมรับจนเกิดภาวะปกติใน

การดำเนินชีวิตของประชาชนแล้วก็มี การควบคุมทางสังคมเป็นรูปแบบที่แน่นอนและสมบูรณ์เป็นที่ยอมรับของคนส่วนมากในสังคมต่อไป

ศิริวรรณ ศิริอารยา ได้กล่าวถึง แนวคิดการนำความเปลี่ยนแปลงจากแนวคิดไปสู่การปฏิบัติให้มีระบบของ David & Nadler ได้เสนอแนะไว้ใน “The Concepts for the Organizational Change” ได้ระบุถึงเกณฑ์ ๔ ประการที่จะเป็นเครื่องบ่งชี้ความสำเร็จของการบริหารความเปลี่ยนแปลงได้แก่

๑. องค์การปรับเปลี่ยนจากสภาพปัจจุบันไปสู่สภาพอนาคต
๒. การปฏิบัติการขององค์การในอนาคตจะสอดคล้องกับความคาดหมายเช่นเป็นไปตามที่วางแผนไว้
๓. การปรับเปลี่ยนสำเร็จโดยไม่มีค่าใช้จ่ายที่องค์การไม่ได้คาดหมายมาก่อน
๔. การปรับเปลี่ยนสำเร็จโดยไม่มีผลกระทบต่อสมาชิกในองค์การที่ไม่ได้คาดหมายมาก่อนล่วงหน้า

การดำเนินการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดความสำเร็จตามเกณฑ์ที่บ่งชี้ข้างต้นนี้ต้องอาศัยการบริหารช่วยเชื่อมต่อหรือการบริหารปรับเปลี่ยนอย่างมีระบบ^{๑๒}

๒.๒.๑ ทฤษฎีผู้นำ (Leadership Theory)

ผู้นำหรือการเป็นผู้นำมีความหมายต่าง ๆ เช่น การนำผู้อื่นหรือการปกครองคน ทั้งนี้เพื่อนำคนหรืออำนาจการ งานที่คนรับผิดชอบให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย^{๑๓}

T.N. Whitehead กล่าวว่าผู้นำคือ บุคคลที่ได้รับคัดเลือกจากบุคคลอื่น ๆ ในกลุ่มและเป็นผู้ที่สามารถช่วยเหลือผู้อื่นในสิ่งที่ผู้อื่นร้องขอ สามารถชี้นำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามด้วยความเชื่อฟัง ผู้นำคือ ผู้ที่อยู่ในอำนาจหรือตำแหน่งที่กำหนดให้เป็น ผู้นำเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกว่าบุคคลอื่นในชุมชนนั้นเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามจุดหมายที่ปรารถนาทั้งของตนและของสมาชิกชุมชน^{๑๔}

^{๑๒} สุวิทย์ รุ่งวิสัย, **พันธทางสังคม**, (เชียงใหม่ : โรงพิมพ์พระสิงห์การพิมพ์, ๒๕๓๒), หน้า ๒๒๑.

^{๑๓} ชนะ แ่งพิบูลย์, “บทบาทของผู้นำสตรีในการพัฒนาหมู่บ้านกรณศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ นอกเขตเทศบาล”, **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๓๗, หน้า ๑๖.

^{๑๔} ชนะ แ่งพิบูลย์, “บทบาทของผู้นำสตรีในการพัฒนาหมู่บ้าน กรณศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่ นอกเขตเทศบาล”, **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๘, หน้า ๒๕.

Raymond J. Burby ได้กล่าวว่าผู้นำคือบุคคลที่สามารถชักจูงให้คนอื่นปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ทำให้ผู้อื่นมีความเชื่อมั่นในตนเองสามารถคลี่คลายความตึงเครียดต่าง ๆ ลงได้ และนำกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้^๙

สำหรับแนวทางศึกษาเรื่องเกี่ยวกับผู้นำ (Leadership) ในสังคมที่นำไปสู่ทฤษฎีเรื่องผู้นำมีอยู่ ๔ แนวทางด้วยกันคือ

๑. ศึกษาถึงลักษณะนิสัย (Trait)
๒. ตำแหน่ง (Position)
๓. มีแบบ (Style)
๔. หน้าที่ (Functions)^{๑๐}

๒.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชน

คำว่า **“ชุมชน” (Community)** นักวิชาการมักให้ความหมายชุมชนเพียงด้านใดด้านหนึ่งตามที่ตนสนใจและจากประสบการณ์ที่ตนศึกษา เช่น ชุมชนคือ ระบบสังคมหนึ่งประกอบด้วยคนที่อยู่ในอาณาบริเวณเดียวกันและสมาชิกในอาณาบริเวณนั้น กระทำกิจกรรมเพื่อบำบัดความต้องการจำเป็นร่วมกัน

ชุมชน คือ กลุ่มคนที่อยู่รวมกันและสมาชิกทุกคนได้ให้ความสนใจร่วมกันในเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนนั้นมีเพียงแต่ให้ความสนใจอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะแต่ให้ความสนใจโดยทั่วๆ ไปซึ่งมีขอบเขตมากพอที่จะอยู่ร่วมกันในชีวิตประจำวัน

ชุมชนประกอบด้วย กลุ่มคนที่มีบางสิ่งบางอย่างคล้ายคลึงกันและรวมกันขึ้นเป็นชุมชนหนึ่ง

ชุมชนประกอบด้วย กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก สถาบันและกลุ่มคนที่อยู่ในท้องถิ่นเดียวกัน

ชุมชนประกอบด้วย การปฏิบัติต่อกันทางสังคมของคนและสถาบันของเขาเหล่านั้นในท้องถิ่นนั้น ๆ

ชุมชนประกอบด้วย กลุ่มคนที่อยู่ภายใต้กฎหมายหรือข้อบังคับเดียวกัน

ชุมชน หมายถึง กลุ่มบุคคลหลาย ๆ กลุ่มมารวมกันอยู่ในอาณาเขตและภายใต้กฎหมายหรือข้อบังคับอันเดียวกันมีการสังสรรค์กัน มีความสนใจร่วมกันและมีผลประโยชน์คล้าย ๆ

^๙ เรื่องเดียวกัน.

^{๑๐} เรื่องเดียวกัน.

กันและมีแนวพฤติกรรมเป็นอย่างเดียวกัน เช่น ภาษาพูด ขนบธรรมเนียมประเพณีหรือพูดอีกอย่างหนึ่งก็คือ มีวัฒนธรรมร่วมกันนั่นเอง^{๑๑}

ส่วนลักษณะที่ตั้งของชุมชนอาจจะแตกต่างกันออกไปเช่น ตามไร่ ตามสวน ตามท้องนา หรือตามชายป่าชายเขาหรืออาจจะเป็นในน้ำก็ได้ที่คนมาอยู่ร่วมกันอย่างง่าย ๆ เช่นหมู่บ้านหนึ่ง ๆ ชนเผ่าหนึ่ง การอยู่ร่วมกันขนาดใหญ่ เช่นเมืองหนึ่ง ๆ หรือประเทศหนึ่ง

ถ้าจะแยกองค์ประกอบของชุมชนให้เห็นชัดเจนเป็นดังนี้

๑. คน (People)
๒. ความสนใจของคน (Common Interest)
๓. อาณาบริเวณ (Area)
๔. การปฏิบัติต่อกัน (Interaction)
๕. ความสัมพันธ์ของสมาชิก (Relationship)

แม้ว่านักวิชาการจะให้ความหมายของชุมชนไปในลักษณะใดก็ตามแต่ชุมชนก็เป็นเป้าหมายที่สำคัญในการพัฒนาเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น เพราะชุมชนเป็นที่รวมกลุ่มของกลุ่มชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนในชนบทถ้าจะแบ่งคนอาจจะแบ่งได้ ๓ กลุ่มใหญ่ ๆ

๑. ผู้นำที่เป็นทางการ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ครูใหญ่ สมภาร
๒. กลุ่มที่มีฐานะเศรษฐกิจอยู่ในระดับค่อนข้างดี
๓. กลุ่มคนยากจน

ดังนั้น เป้าหมายในการพัฒนาจะต้องเน้นหนักกลุ่มชาวบ้านที่ยากจนเพื่อลดช่องว่างของรายได้ให้ลดน้อยลง

๒.๒.๓ ความหมายของผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้มีบุคลิกภาพเด่นประกอบกับความสามารถเป็นพิเศษในกลุ่มชนหรือในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งในกลุ่มชนแต่ละกลุ่มย่อมประกอบด้วยบุคคลที่มีบุคลิกภาพความรู้ ความสามารถหรือทักษะแตกต่างกันไปในขณะที่ทุกคนมีความผูกพันซึ่งกันและกัน ในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มจะต้องยอมรับนับถือความคิดเห็นของกันและกัน ด้วยเหตุนี้เองสถานการณ์ที่บีบตัวขึ้น จึงผลักดันให้สมาชิกของกลุ่มบางคนกลายเป็นผู้นำและบางคนก็กลายเป็นผู้ตาม ดังนั้นความเป็นผู้นำจึงมักปรากฏขึ้นเพราะเหตุการณ์หรือสภาพสิ่งแวดล้อมบีบตัว อย่างไม่รู้

^{๑๑}จिरพรรณ กาญจนะจิตรรา, **การพัฒนาชุมชน**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔), หน้า ๘.

ตามส่วนประกอบที่ทำให้บุคคลกลายเป็นผู้นำย่อมเนื่องมาจากคุณลักษณะพิเศษประจำตัวอีกด้วย เช่น ความซื่อสัตย์สุจริต ความยุติธรรม ความโอบอ้อมอารี และความเสียสละ

นอกจากนี้ผู้นำยังมีความหมายถึงบุคคลที่มีบุคลิกภาพอุปนิสัยและความสามารถที่ดีเด่นในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งหรือในกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งจะเป็นผู้ที่สามารถจูงใจประชาชนให้มีความคิดเห็นคล้อยตามและลงมือทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งจนนำกลุ่มไปสู่จุดหมายปลายทางได้เป็นผลสำเร็จในที่สุด

โดนัลด์ อาร์ เพตเตอร์ แห่งสถาบันเวอจิเนีย โพลีเทคนิค ได้ให้ความหมายไว้น่าสนใจว่า “ผู้นำคือ ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอันเป็นที่ต้องการในการดำเนินงานของกลุ่ม และสามารถใช้ความรู้นั้นช่วยให้กลุ่มบรรลุวัตถุประสงค์ได้ในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง”

พิจารณาจากความหมายนี้จะพบว่าผู้นำจะมีองค์ประกอบที่สำคัญได้แก่

๑. ผู้นำต้องมีความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่กลุ่มต้องการ
๒. ผู้นำต้องมีผู้ตามซึ่งได้แก่สมาชิกในกลุ่ม
๓. ต้องมีสถานการณ์จะใช้ความรู้
๔. ผู้นำต้องมีความสามารถที่จะใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อกลุ่ม เขาทำรู้ได้ใช้เป็น

ในการศึกษาเกี่ยวกับผู้นำสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งอันหนึ่งก็คือสถานการณ์ สถานการณ์มีความสำคัญในการสร้างความเป็นผู้นำให้เกิดขึ้น บุคคลทุกคนสามารถที่จะเป็นผู้นำได้ทั้งสิ้น หากมีสถานการณ์เหมาะสมกลมกลืนกับปัจจัยอื่นที่อยู่ในตัวบุคคลนั้น ๆ บุคคลที่เป็นผู้นำอยู่ในสถานการณ์หนึ่งอาจไม่สามารถเป็นผู้นำได้อีกสถานการณ์หนึ่ง ฉะนั้น ภาวะความเป็นผู้นำอาจเปลี่ยนแปลงได้เมื่อสถานการณ์ใหม่ ๆ เกิดขึ้นและมีปัจจัยอื่น ๆ ที่อำนวยต่อสถานการณ์นั้น ๆ ด้วยเหตุนี้จึงมีการเปลี่ยนแปลงตัวผู้นำระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ระดับหมู่บ้านจนถึงระดับประเทศกันบ่อยๆ ยิ่งสิ่งแวดล้อมสถานการณ์เปลี่ยนแปลงเร็วเท่าไรสภาพแห่งความเป็นผู้นำก็เกิดขึ้นและเสื่อมได้เร็วเช่นเดียวกัน^{๑๔}

๒.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับบทบาท

บีดเคิล (Biddle) ได้กล่าวถึงทฤษฎีบทบาท มีอยู่ ๕ ทฤษฎี ซึ่งแต่ละทฤษฎีมีสาระสำคัญดังนี้

^{๑๔} พัฒน์ บุญรัตน์พันธ์, การสร้างพลังชุมชนโดยกระบวนการพัฒนาชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท เลิฟและลิฟเพรส จำกัด, ม.ป.ป.), หน้า ๑๐๖-๑๐๗.

๑. ทฤษฎีว่าด้วยบทบาทในการทำงาน (Function role Theory) ทฤษฎีนี้มุ่งต่อบทบาทหรือพฤติกรรมอันเป็นลักษณะของบุคคลผู้มีตำแหน่งทางสังคมภายในระบบสังคมที่มั่นคง

๒. ทฤษฎีบทบาทที่เป็นปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ (Symbolic Interaction Role Theory) ทฤษฎีนี้มุ่งไปที่บทบาทของผู้กระทำแต่ละคนวิวัฒนาการของบทบาทต่าง ๆ โดยอาศัยปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและวิธีการที่ผู้กระทำทางสังคมเข้าใจโดยตีความหมายของพฤติกรรมเหล่านั้น

๓. ทฤษฎีบทบาทโครงสร้าง (Structural Role Theory) ทฤษฎีนี้มุ่งต่อโครงสร้างทางสังคมหรือตำแหน่งโครงสร้างทางสังคมที่ได้แบ่งพฤติกรรมที่กำหนดไว้เป็นแบบเดียวกัน ซึ่งมุ่งต่อดำเนินทางสังคมอื่น ๆ ในโครงสร้าง

๔. ทฤษฎีบทบาทขององค์กร (Organization Role Theory) ทฤษฎีนี้มุ่งต่อบทบาทต่าง ๆ ที่มาด้วยกันกับตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมที่ยึดถือเป็นอันเดียวในระบบสังคมที่วางไว้ก่อนเป็นระบบที่มุ่งงานและมีการจัดลำดับชั้นไว้เป็นอย่างดี

๕. ทฤษฎีว่าด้วยบทบาทของความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Role Theory) ทฤษฎีนี้มุ่งถึงความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทที่คาดหวังกับพฤติกรรม^{๑๖}

จากทฤษฎีบทบาททั้ง ๕ ทฤษฎีดังกล่าว จะเห็นได้ว่า สารสำคัญของแต่ละทฤษฎีมีความเกี่ยวเนื่องกัน โดยเฉพาะทฤษฎีบทบาทขององค์กรและ ทฤษฎีที่ว่าด้วยบทบาทในการทำงานของบุคคลในองค์กรที่มุ่งอธิบายการปฏิบัติงานขององค์กรตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละองค์กร โดยบุคคลในแต่ละองค์กรมีบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามฐานะหรือตำแหน่งที่ได้รับ ซึ่งการทำความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวนี้จะช่วยให้มีความเข้าใจในบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒.๔ แนวความคิดเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านและการปกครองท้องถิ่น

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า บทบาท หมายถึง การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ เช่นบทบาทของพ่อแม่ บทบาทของครู

^{๑๖}พระสมพร ฤทธาพล, “บทบาทขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชนในการแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในตำบลเคิ่ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช), ๒๕๔๖, ๑๐๕ หน้า

พัทธา สายบุญ ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับบทบาทไว้ว่า บทบาทคือ ขอบเขตอำนาจหน้าที่ และสิทธิในการกระทำของแต่ละงานที่เรามีต่อผู้อื่น ส่วนสถานภาพก็ฐานะตำแหน่งที่บุคคลได้จากการปฏิบัติตามบทบาทนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับฐานะตำแหน่งของผู้อื่นตามบทบาทอื่นๆ^{๒๑}

สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม ได้อธิบายความหมายของบทบาทไว้ว่า บทบาทมีความหมายใกล้เคียงกับสถานภาพมาก บทบาทเป็นสิ่งที่บุคคลในสถานภาพต่าง ๆ พึงกระทำ นั่นคือ เมื่อสังคมกำหนดสิทธิและหน้าที่ให้สภาพใดอย่างใดแล้ว บุคคลในสภาพนั้นๆ จะต้องประพฤติปฏิบัติหน้าที่ บุคคลหนึ่งมีต่อบุคคลอื่นในสังคมตามสถานภาพของตัวเอง เช่น บทบาทของพ่อแม่ก็คือ ทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกให้เป็นคนดีและรู้จักทำมาหากิน และบทบาทของลูกก็คือ เคารพเชื่อฟังพ่อแม่และทำตนเป็นคนดี^{๒๒}

อมรา พงศาพิชญ์ ได้แสดงความเห็นได้ว่าบทบาทคือ สิทธิหน้าที่ในการประพฤติปฏิบัติที่บุคคลหนึ่งมีต่อบุคคลอื่นในสังคมตามสถานภาพของครอบครัว เช่น บทบาทของพ่อก็คือทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกให้เป็นคนดีและรู้จักทำมาหากิน และบทบาทของลูกก็คือ เคารพเชื่อฟังพ่อแม่และทำตัวเป็นคนดี^{๒๓}

ทิตยา สุวรรณพญ ได้กล่าวสรุปฐานะตำแหน่งและบทบาททางสังคมไว้ดังนี้

๑. มีสถานภาพ (Status) อยู่จริงในทุกสังคม และมีอยู่ก่อนที่ตัวคนจะเข้าไปครอง
๒. มีบทบาทที่ควรจะเป็น (Ought to Role) ประจำอยู่ในแต่ละตำแหน่ง
๓. วัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี (Culture and Tradition) ในสังคมนั้น ๆ เป็นส่วน
๔. หนึ่งซึ่งมีความสำคัญในการกำหนดฐานะตำแหน่งและบทบาทที่ควรจะเป็นการที่คนเราจะทราบถึงฐานะตำแหน่งและบทบาทนั้นได้มาจากสังคมสถานการณ์ (Socialization) ในสังคมนั้น ๆ
๕. บทบาทที่ควรจะเป็นนั้นไม่แน่นอนเสมอไปว่าจะเหมือนกับพฤติกรรมจริง ๆ ของคนที่ครองฐานะตำแหน่งอื่น ๆ เพราะพฤติกรรมจริง ๆ นั้นเป็นผลของปฏิกิริยาของคนที่ครองฐานะ

^{๒๑} พัทธา สายบุญ, **ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกของสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : เคล็ดไทย, ๒๕๑๖), หน้า ๘๐.

^{๒๒} สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม, **จิตวิทยาสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : แพรววิทยา, ๒๕๒๐), หน้า ๔๖.

^{๒๓} อมรา พงศาพิชญ์, **มนุษย์กับสังคม**, (กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๕๑.

ตำแหน่ง ที่มีต่อบทบาทที่ควรจะเป็นบุคลิกภาพของตนเองและบุคลิกภาพของผู้อื่นที่เข้ามาร่วมในพฤติกรรมและเครื่องกระตุ้น (Stimulus) ที่มีอยู่ในเวลาและสถานที่เกิดการติดต่อทางสังคม^{๒๔}

สุพัตรา สุภาพ ได้กล่าวถึงสถานภาพและบทบาท (Status and Role) ว่าสถานภาพเป็นตำแหน่งที่ได้จากการเป็นสมาชิกของกลุ่มเป็นสิทธิและหน้าที่ทั้งหมดที่บุคคลมีอยู่เกี่ยวข้องกับผู้อื่นและสังคมส่วนรวม สถานภาพจะกำหนดว่าบุคคลนั้นมีหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไร มีหน้าที่รับผิดชอบอย่างไรในสังคม สถานภาพเป็นสิ่งเฉพาะบุคคลทำให้บุคคลนั้นแตกต่างจากผู้อื่นและมีอะไรเป็นเครื่องหมายของตนเอง บทบาทคือ การปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของสถานภาพ (ตำแหน่ง) เช่น เป็นพ่อ บทบาทก็ต้องเลี้ยงลูก เป็นครูบทบาทคือ สั่งสอนอบรมนักเรียนให้ดีเป็นคนใช้บทบาทคือ ปฏิบัติตามหมอสั่ง^{๒๕}.

ลิวินสัน (Levinson) ได้กล่าวถึงความหมายของบทบาทไว้ ๓ ประการ ซึ่งพอสรุปเป็นข้อได้ดังนี้

๑. บทบาท หมายถึง ปทัสถาน ความมุ่งหวัง ข้อห้าม ความรับผิดชอบ และอื่นๆ ที่มีลักษณะในทำนองเดียวกัน ซึ่งผูกพันอยู่กับตำแหน่งทางสังคมที่กำหนดให้บทบาทตามความหมายนี้ ซึ่งคำนึงถึงตัวบุคคลน้อยที่สุด แต่มุ่งไปถึงการชี้บ่งหน้าที่อันควรกระทำ

๒. บทบาท หมายถึง ความเป็นไปของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งที่คาดหวัง และกระทำเพื่อดำรงตำแหน่งนั้นๆ

๓. บทบาท หมายถึง การกระทำของบุคคลแต่ละคนที่กระทำโดยให้สัมพันธ์กับโครงสร้างทางสังคม หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ แนวทางอันบุคคลพึงกระทำเมื่อตนดำรงตำแหน่งนั้นนั่นเอง^{๒๖}

^{๒๔}จิตติยา สุวรรณชฎ, **สังคมวิทยา**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗), หน้า ๔๓.

^{๒๕}สุพัตรา สุภาพ, **สังคมวิทยา**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๘), หน้า ๕๒.

^{๒๖}D. J. Levinson, **Role, Personality and Social Structure**, (New York : Macmillan, 1964), pp. ๒๘๔-๒๘๕, อ้างใน สุรเชษฐ์ วงศ์มี, "บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการบริบทของการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๖, ๑๗๘ หน้า.

กรีน (Green) ได้อธิบายว่า สถานภาพคือตำแหน่ง และบทบาทคือคุณลักษณะ ซึ่งถูกคาดคะเนว่าจะต้องมีอยู่ในตำแหน่งนั้น ๆ กล่าวคือ บทบาทเป็นสิ่งที่กลุ่มคาดหวังว่าบุคคลจะต้องกระทำเพื่อดำรงตำแหน่งนั้นๆ^{๒๗}

ยังและแม็ก (Young & Mack) ได้ให้ความหมายว่า บทบาทคือ หน้าที่ของฐานะตำแหน่ง เมื่อบุคคลหนึ่งได้ดำรงตำแหน่งใด สิ่งก็ตามมากับตำแหน่งก็คือ การที่จะต้องมีการปะทะสัมพันธ์ (Interaction) กับตำแหน่งอื่น ๆ ภายในกลุ่มทั้งสูงกว่าและต่ำกว่า สิ่งก็ตามมากับตำแหน่งอันเป็นเครื่องกำหนดสำหรับการดำรงตำแหน่งนั้นๆ ที่เรียกว่า บทบาท^{๒๘}

รุกค็อก (Ruddock) ได้ให้ความหมายของคำว่า บทบาท หมายถึง การแสดงพฤติกรรมและการปฏิบัติงานตามสิทธิและหน้าที่ให้สอดคล้องกับตำแหน่งที่ได้รับมอบหมาย โดยประกอบไปด้วยกิจกรรม ตำแหน่งหน้าที่ที่ผูกมัดให้คนกระทำ^{๒๙}

ซีคอร์ค และ แบคแมน (Secore and Backman) ได้ให้ความหมายว่า บทบาท คือ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่คาดหวังของบุคคลสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งคือ ผู้ดำรงตำแหน่งและอีกฝ่ายหนึ่งคือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับตำแหน่งนั้น^{๓๐}

^{๒๗} A. W. Green, **Sociology**, (New York : Mc Graw-Hill, 1972), p. ๔๕, อ้างใน สุรเชษฐ์ วงศ์มี, “บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการบริบทของการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๗๘ หน้า.

^{๒๘} K. Young and R. W. Mack, **Sociology and Social Life**, (New York : American Book company, 1959), p. ๑๕๘, อ้างใน สุรเชษฐ์ วงศ์มี, “บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการบริบทของการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๗๘ หน้า.

^{๒๙} Ruddock Rakph, **Role and Relations**, (New York : Roultelge Kegam Paul Unwin Prother, 1972), p. ๖๕, อ้างใน สุรเชษฐ์ วงศ์มี, “บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการบริบทของการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๗๘ หน้า.

^{๓๐} Secore Paul F. and Carl W. Backman, **Social Psychology**, (New York : Mc Grew-Hill, 1964), p. ๕๔๕, อ้างใน สุรเชษฐ์ วงศ์มี, “บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการบริบทของการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๗๘ หน้า.

จากความหมายของบทบาท ที่มีนักวิชาการต่าง ๆ ให้ความหมายไว้สามารถศึกษาในแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท จะเห็นได้ว่าบทบาทนั้นเป็นเรื่องที่ได้มีกำหนดกฎเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนว่าบุคคลที่อยู่ในบทบาทนั้น ๆ จะต้องมีสิทธิและหน้าที่ที่ต้องกระทำอย่างไรบ้าง ในองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ก็เช่นเดียวกัน จึงได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ว่าจะต้องทำอะไรบ้าง และได้วางระเบียบไว้อย่างชัดเจน ว่าบุคคลที่ปฏิบัติงานในองค์กรนั้น จำเป็นต้องเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตัวเองที่กำหนดไว้ในองค์กรนั้น ๆ เพื่อให้ได้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดี ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ปฏิบัติงานจะต้องทราบถึงบทบาทของตนเองในองค์กรว่ามีขอบเขตการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้แสดงบทบาทตาม มาตรฐานการปฏิบัติงานที่ดีเป็นได้ด้วยความถูกต้องและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ตามหน้าที่และการปฏิบัติงานต่อไป

สรุปได้ว่า “บทบาท” หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับอำนาจหน้าที่และสิทธิซึ่งผูกพันอยู่กับสถานภาพหรือฐานะตำแหน่งทางสังคม โดยที่สังคมจะกำหนดหรือคาดหวังบทบาทของบุคคลในแต่ละสถานภาพหรือฐานะตำแหน่งไว้ เพื่อให้ผู้ที่มีอยู่ในสถานภาพหรือฐานะตำแหน่งนั้นๆ ยึดถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

๒.๔.๑ บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ และบทบาทที่เกี่ยวข้อง

พระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ ได้กำหนดหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านไว้โดยสรุปสาระสำคัญดังนี้

๑. กำนัน

กำนันมีหน้าที่ตามที่ได้บัญญัติไว้ มาตรา ๓๔ ถึงมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ มีอยู่ ๘ ประการ คือ

- ๑.๑ หน้าที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยในตำบล
- ๑.๒ หน้าที่เกี่ยวกับคดีอาญา เช่น การปฏิบัติให้เป็นไปตามหมายจับ หมายค้น
- ๑.๓ หน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเกี่ยวกับคนเดินทาง เช่น ให้อาศัยแค้นคนเดินทางตามสมควร
- ๑.๔ หน้าที่ในการตรวจตราดูแลรักษาสิ่งที่เป็นสาธารณะประโยชน์
- ๑.๕ หน้าที่เกี่ยวกับการทะเบียน
- ๑.๖ หน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจต่าง ๆ และการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่
- ๑.๗ หน้าที่ในการเรียกประชุมผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สारวัตรกำนัน และผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน
- ๑.๘ หน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการสภาตำบล

๒. ผู้ใหญ่บ้าน

ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ปกครองประชาชนที่อยู่ในเขตหมู่บ้านของตนและรักษาความสงบเรียบร้อยของลูกบ้านตามที่ได้บัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ตามมาตรา ๒๗ ซึ่งมีสาระดังนี้

๒.๑ ป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยในหมู่บ้าน รวมทั้งรายงานเหตุการณ์ผิดปกติในหมู่บ้าน

๒.๒ ปฏิบัติเกี่ยวกับการกระทำผิดคดีอาญา เช่น ยึดของกลาง จับกุมผู้กระทำความผิดปฏิบัติให้เป็นไปตามหมายค้น หมายจับ หมายยึดทรัพย์ เป็นต้น

๒.๓ บำรุงส่งเสริมการประกอบอาชีพของประชาชน

๒.๔ ป้องกันโรคติดต่ออันตราย จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยถูกต้องลักษณะ

๒.๕ เป็นประธานคณะกรรมการหมู่บ้านประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อวางแผนพัฒนาหมู่บ้านและป้องกันโจรผู้ร้าย และในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๗ ได้ระบุอำนาจและหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความสงบเรียบร้อยภายในตำบลและหมู่บ้าน

๒.๖ ว่ากล่าวตักเตือนลูกบ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมาย

๒.๗ เรียกกระดมลูกบ้านออกระงับเหตุจลาจล หรือเพลิงไหม้ และติดตามจับกุมผู้ร้ายที่ฆ่าตายทรัพย์สินและฆ่าคนตาย

๒.๘ เรียกประชุมประชาชนมาปรึกษาหารือแจ้งข้อราชการและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง

๒.๙ จับกุมผู้กระทำความผิดผู้ต้องสงสัย ส่งให้นายอำเภอสอบสวน

๒.๑๐ เรียกหรือควบคุมคนจรแปลกหน้านอกสามะโนคร้วมาสอบสวน

๒.๑๑ หน้าที่ในการป้องกันภัยอันตรายและรักษาความสุขสราญแก่ประชาชนในตำบลนั้น

๒.๑๒ หน้าที่ในการรับข้อราชการมาประกาศแก่ประชาชน

๒.๑๓ หน้าที่ในการนำเรื่องเดือดร้อนในตำบลและหมู่บ้านแจ้งแก่ปลัดอำเภอนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดทราบตามลำดับ

๒.๑๔ หน้าที่ในการตรวจตราดูและบ้าน คูและบ้านเรือนของประชาชนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ที่เปลี่ยว

๒.๑๕ หน้าที่รายงานต่อฝ่ายอำเภอและตำรวจเมื่อมีการกระทำผิดเกิดขึ้นพร้อม กับจับกุมผู้ต้องหาหรือผู้ต้องสงสัยส่งให้นายอำเภอและตำรวจสืบสวน

หน้าที่กำนันและผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายอื่น

นอกเหนือจากพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ๒๔๕๗ แล้วยังมีกฎหมาย อื่นๆ อีกหลายฉบับที่ได้บัญญัติหน้าที่ของนักปกครองไว้ที่สำคัญดังนี้

๑. หน้าที่เกี่ยวกับสภาตำบลประกาศปฏิวัติฉบับที่ ๒๓๖ พ.ศ.๒๕๑๕ กำหนดให้ กำนันท้องที่เป็นประธานกรรมการสภาตำบลผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้านในตำบลและแพทย์ประจำตำบล นั้นเป็นกรรมการสภาตำบล โดยตำแหน่งร่วมกิจกรรมกับผู้ทรงคุณวุฒิหมู่บ้านละหนึ่งคน ซึ่งประชาชนในหมู่บ้านนั้นเป็นผู้เลือกกรรมการสภาตำบล

๒. หน้าที่ในการเป็นกรรมการสุขาภิบาลพระราชบัญญัติสุขาภิบาล พ.ศ.๒๔๕๕ ได้เพิ่มหน้าที่ให้กับกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่อยู่ในเขตสุขาภิบาลขึ้นอีกคือ ให้เป็นกรรมการ สุขาภิบาล โดยตำแหน่งร่วมกับข้าราชการอื่น ๆ ที่ได้รับเลือกตั้งช่วยกันบริหารกิจการของท้องถิ่น

๓. หน้าที่เกี่ยวกับหมู่บ้าน อพป. กระทรวงมหาดไทยประกาศจัดตั้งหมู่บ้านอาสา พัฒนาและป้องกันตนเองขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดระเบียบการบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและ ป้องกันตนเอง พ.ศ.๒๕๒๒ โดยยึดเอาหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องที่เป็นหลัก กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน อพป. ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็น กรรมการกลาง โดยตำแหน่งถ้าผู้ใหญ่บ้านที่ได้รับเลือกตั้งให้เป็นกำนันก็ให้กำนันเป็นประธาน กรรมการกลาง สารวัตรกำนันและแพทย์ประจำตำบลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในหมู่บ้านนั้นเป็นกรรมการ กลาง

๔. หน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันโรคระบาด พระราชบัญญัติโรคระบาดปศุสัตว์และ สัตว์พาหนะ พ.ศ.๒๔๗๔ ได้กำหนดให้เจ้าพนักงานเป็นนายตรวจประจำตำบลซึ่งได้แก่กำนันใน ท้องที่นั้น เมื่อกำนันได้รับรายงานจากเจ้าของสัตว์หรือได้ทราบว่ามีโรคระบาดสัตว์เกิดขึ้นใน ท้องที่ของตนจะต้องรีบไปสอบสวนอาการของโรคระบาดยังสถานที่ที่สัตว์นั้นอยู่ทันที เมื่อเห็นว่า เป็นโรคระบาดหรือเพียงสงสัยว่าจะเป็น โรคระบาดจริงต้องรีบดำเนินการให้คำแนะนำเพื่อกำจัด โรคระบาดนั้นแล้วรายงานให้อำเภอทราบโดยเร็วที่สุด

๕. หน้าที่เกี่ยวกับการทำสวนครัวและการเลี้ยงสัตว์โดยพระราชบัญญัติการสวน ครัวและการเลี้ยงสัตว์เพื่อประโยชน์แห่งครัวเรือน พ.ศ.๒๔๘๒ ได้กำหนดให้กำนันและผู้ ใหญ่บ้านเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้มีหน้าที่ตรวจสอบตรวจตราให้คำแนะนำ ประชาชนทำสวนครัวคือปลูกพืชผัก หรือทำการเลี้ยงสัตว์เพื่อไว้กินเป็นอาหารในครอบครัว ซึ่ง

เป็นวิธีหนึ่งในการบรรเทาค่าครองชีพของประชาชนเองในการนี้กำนันและผู้ใหญ่บ้านจะต้องทำสวนครัวและเลี้ยงสัตว์เพื่อเป็นตัวอย่างแก่ลูกบ้านในเขตปกครองของตนเองด้วย

๖. หน้าที่เกี่ยวกับชลประทานราษฎรกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นพนักงานตามพระราชบัญญัติการชลประทานราษฎร พ.ศ.๒๔๘๒ และมีหน้าที่พอสรุปได้ว่าในยามฉุกเฉินกำนันและผู้ใหญ่บ้านสั่งเกณฑ์แรงงานเครื่องอุปกรณ์การชลประทานโดยสั่งเกณฑ์จากประชาชนผู้ที่ได้รับประโยชน์ในเขตชลประทานนั้น พร้อมทั้งแบ่งปันงานควบคุมงานตามที่ได้เกณฑ์แรงงานมานั้นจนกว่างานจะแล้วเสร็จ

๗. หน้าที่เกี่ยวกับการชลประทานหลวง ตามพระราชบัญญัติการชลประทานหลวง พ.ศ.๒๔๘๖ กำหนดหน้าที่ให้กำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ดูแลรักษาคันคลองและหนองน้ำให้เป็นไปโดยเรียบร้อยและสามารถใช้การให้เป็นประโยชน์ ได้อยู่เสมอ ถ้ามีเหตุอะไรให้เกิดความเสียหายแก่คันคลองหรือทางน้ำ กำนันและผู้ใหญ่บ้านจะต้องหาทางแก้ไขและแจ้งให้อำเภอทราบโดยด่วน

หน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่ได้กำหนดไว้ในกฎหมาย

กำนันและผู้ใหญ่บ้านว่าเป็นนักปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบสูง เมื่อประชาชนมีความทุกข์ร้อนจะไปขอพึ่งพานักปกครองท้องถิ่นโดยไม่รับรู้ว่าเป็นหน้าที่ของนักปกครองท้องถิ่นหรือไม่ บางอย่างได้กระทำจนเคยชินทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีกฎหมายใด ๆ กำหนดไว้ ดังเช่น นายทะเบียนตำบล การชำระคดีความ การพัฒนาหมู่บ้านภายในตำบล การศาสนกุศล งานสังคมสงเคราะห์ เป็นต้น

บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในฐานะนักปกครองท้องถิ่น

นักปกครองท้องถิ่นเป็นบุคคลสำคัญในสังคมระดับตำบล หมู่บ้าน ที่ต้องแสดงบทบาทหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ทั้งในฐานะตัวแทนของทางราชการฝ่ายหนึ่งและตัวแทนของประชาชนอีกฝ่ายหนึ่ง

๑. การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของทางราชการโดยวิธีการต่อไปนี้

๑.๑ การประชาสัมพันธ์ นายอำเภอและหัวหน้าส่วนราชการซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ประจำอยู่ในอำเภอนั้น ๆ จะเป็นผู้ชี้แจงข้อราชการให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้นักปกครองท้องถิ่นที่ชักถาม นักปกครองท้องถิ่นที่จะนำไปชี้แจงให้ราษฎรในหมู่บ้านของตนทราบ

๑.๒ อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน นักปกครองท้องถิ่นที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในเรื่องระเบียบทางราชการ

๑.๓ จับกุมผู้กระทำความผิดนักปกครองท้องถิ่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย มีอำนาจจับกุมผู้กระทำความผิดกฎหมายตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๗

๑.๔ เป็นผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงาน นักปกครองท้องถิ่นที่จะต้องช่วยเหลือในงานที่จะต้องปฏิบัติในท้องถิ่น

๑.๕ คู่มือทรัพย์สินทางราชการไม่ให้เกิดความเสียหาย

๑.๖ เป็นแหล่งข่าวของทางราชการเมื่อมีเหตุการณ์ใดๆ อันมีผลต่อความเดือดร้อนของประชาชนจะต้องแจ้งข่าวให้อำเภอทราบโดยด่วน

๒. การปฏิบัติหน้าที่ในฐานะตัวแทนของประชาชนโดยแสดงบทบาทต่าง ๆ ดังนี้

๒.๑ การรายงานคือแจ้งเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการจะรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

๒.๒ เสนอความต้องการคือต้องรวบรวมความต้องการของประชาชนนำมาจัดทำเป็นแผนเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบเพื่อหาทางช่วยเหลือโดยการจัดสรรเงินงบประมาณให้

๒.๓ การประสานงานคือ ในส่วนที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานหลายหน่วยงานนักปกครองท้องถิ่นจะต้องเอาใจใส่ติดตามเรื่องและติดต่อกับเจ้าหน้าที่ให้งานดำเนินไปบรรลุวัตถุประสงค์^{๑๑}

๒.๔.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักการปกครองของกำนันผู้ใหญ่บ้าน

กำนัน (สมัยกรุงศรีอยุธยา) มีหน้าที่เพียงควบคุมราคาสินค้า และจัดเก็บภาษีอากรการค้าเท่านั้น ดังปรากฏในกฎหมายลักษณะอาญาหลวงซึ่งมีประกาศใช้เมื่อ พ.ศ.๑๘๙๕ บทที่ ๓๖ มีใจความว่า “พระเจ้าอยู่หัวทรงบัญญัติให้ซื้อขายสิ่งของตามถนนตลาดและผู้ซื้อขายทำเกินพระราชบัญญัติไว้มิได้ ซื้อขายตามถนนมักซื้อถูกขายแพงนอกพระราชบัญญัติ ท่านว่าละเมิด พระราชอาญา ถ้ากำนันตลาดมิได้กำชับว่ากล่าวและให้ลูกตลาดซื้อขายของแพงกว่าถนนตลาด อันพระเจ้าอยู่หัวทรงบัญญัติไว้ว่าให้เอากำนันตลาดใส่ชื่อไว้สามวันแล้วทวนด้วยไม้หวาย ๒๕ ที”

ส่วนเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีอากรนั้นกฎหมายฉบับนี้บัญญัติไว้ว่า “แต่ก่อนถึงกำหนดเข้าหลวงเสนาออกเดินประเมินเชิฐตราออกมาวางต่อผู้รักษาเมืองกรมการ ให้ผู้รักษาเมืองกรมการ

^{๑๑}วิรุจเทพ ถิ่นน้ำโจง, “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่งานด้านการพัฒนาชุมชนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดหนองคาย”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๓๙, ๑๒๕ หน้า.

ก้านนอกเดินประเมินนา ผู้รักษาเมืองบังคับบัญชาตรวจตรากรมการก้านให้แข็งแรง ประการหนึ่ง ข้าหลวงเสนาก้านเก็บเงินค่านาแก่ราษฎรแล้วสิ้นศของกรมการก้านนั้นชั้นหนึ่ง แล้วจึงหักส่วนลดอีกชั้นหนึ่งแล้ว เป็นสองชั้นแล้วหักค่าขนข้าวกับข้าหลวงเสนาเจ้าพนักงานกรมนา จึงโปรดเกล้าให้แต่งตั้งกรมนาตั้งแต่เสนาผู้เดียวไปพร้อมด้วยกรมการก้านออกไปเดินประเมินให้เห็นพร้อมขอมกันที่สามคน จึงจะเป็นอันใช้ได้

จากปรากฏความข้างต้นที่กล่าวมานี้ พอทราบได้ว่าก้านในสมัยกรุงศรีอยุธยา มีหน้าที่เพียงการควบคุมตลาดการค้าขายได้ดำเนินไปในราคาปกติไม่แพงเกินไป นอกเหนือที่ได้มีพระราชบัญญัติกำหนดไว้จนเป็นที่เดือดร้อนแก่ประชาชน และมีหน้าที่เรียกเก็บภาษีค่านา ซึ่งมีเพียงสองประการเท่านั้น ส่วนหน้าที่อื่น ๆ ไม่ปรากฏทั้งอาณาเขตการปกครองก็มีได้ระบุไว้ว่า ก้านตามกฎหมายลักษณะอาญาหลวงดังกล่าวมิใช่ก้านซึ่งปกครองตำบลเช่นในปัจจุบัน ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในทางปกครองอันที่จะดูแลให้ราษฎรได้รับความสุข แต่รูปการปกครองตำบลในสมัยนั้นมีใช้รูปการปกครองตำบล เช่น ต่อมาถึงในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ก้านก็ยังมีอำนาจหน้าที่เพียงเล็กน้อย คือรักษาความสงบเรียบร้อยในพื้นที่ป้องกันการโจรกรรมผู้ร้าย ถ้าเป็นความทะเลาะวิวาทเล็กน้อยก้านเปรียบเทียบตกลงกันได้ เว้นแต่ไม่ยอมตกลงกัน ถ้าเป็นความฉกรรจ์ ซึ่งการปล้นฆ่ากัน ฟันกันมีบาดแผลถึงสาหัสก้านต้องนำมาส่ง หลวงพลตระการนายแขวงฯ จะได้ตัดสินว่ากล่าวเปรียบเทียบในส่วนชั้นความไม่ฉกรรจ์ ถ้ามาตกลงหรือเป็นความฉกรรจ์ หลวงพลตระการจึงบอกส่งกรุงเก่า

หลังจากหลวงเทศาจิตรวิจารณ์ ได้ไปจัดทดลองตั้งผู้ใหญ่บ้าน ก้านที่อำเภอ บางพระอินทร์ แล้วก็ให้คิดปรึกษาหารือกันถึงการที่จะจัดการปกครองขึ้นตามหัวเมืองต่อไป ครั้งต่อมาจึงมีพระราชองค์การให้ตราพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ร.ศ. ๑๑๖ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ร.ศ. ๑๑๖ (พ.ศ. ๒๔๔๐) ขึ้น ซึ่งถือเป็นแม่บทของการจัดระเบียบการปกครองตำบล หมู่บ้านในประเทศไทย^{๑๒}

อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. ๒๔๕๓

๑. การใช้อำนาจหน้าที่การปกครองราษฎร

ในการปกครองระดับตำบล หมู่บ้านนั้น ก้านและผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ได้รับเลือกจากราษฎรให้ทำหน้าที่ปกครองดูแลทุกข์สุขราษฎร นอกจากนั้นในฐานะที่ก้านก็คื ผู้ใหญ่บ้านก็คื เป็นบุคคลที่อยู่ในท้องที่รู้จักคุ้นเคยกับสภาพท้องที่ รู้ความต้องการ ฐานะปัญหาของ

^{๑๒} สถาบันดำรงราชานุภาพ, “บทบาทก้านผู้ใหญ่บ้านที่เหมาะสมในอนาคต”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันดำรงราชานุภาพ), ๒๕๔๐, ๕๒ หน้า.

ห้องที่เป็นอย่างดี กำนันและผู้ใหญ่บ้านจึงเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญในการแก้ปัญหาหาระหว่าง
รัฐบาลกับราษฎร

๒. การรายงานต่อราชการ

ในการดูแลรักษาความสงบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน ตลอดจนการป้องกันและระงับเหตุร้ายการรายงานเหตุการณ์ผิดปกติที่เกิดขึ้นในตำบล หมู่บ้าน ซึ่ง อาจเป็นคุณหรือโทษแก่ชุมชน ประชาชน หรือต่อประเทศชาติ ให้ทางราชการทราบเพื่อจะได้ ดำเนินการให้เป็นไปตาม กฎหมายและป้องกันมิให้เกิดเหตุลุกลามใหญ่โตขึ้น

๓. การนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎร

การนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎรเป็นสิ่งสำคัญทางการปกครอง เนื่องจากการทำความเข้าใจร่วมกันเป็นพื้นฐานสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการบริหารราชการส่วน ภูมิภาค ถือว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นตัวกลางระหว่างราชการและประชาชนในการที่จะนำข่าวสาร ข้อมูลทางราชการไปแจ้งแก่ราษฎรให้ทราบ

การจัดทำทะเบียนในท้องที่เป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญด้านการปกครองที่จะต้อง ทำเพื่อให้ได้ทราบเกี่ยวกับรายละเอียดต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในเขตปกครองอันเกี่ยวกับจำนวน ประชากรจำนวนครอบครัว จำนวนสัตว์พาหนะ และลักษณะพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ ข้อมูล ดังกล่าวมีความสำคัญในเชิงสถิติข้อมูลเพื่อใช้ในการวางแผนพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ด้านต่างๆ ของทางราชการ ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ได้กำหนดให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานทะเบียน

๔. กิจการสาธารณะประโยชน์

ในการปกครองระดับตำบลหมู่บ้านกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นผู้ได้รับเลือก จากรายการในตำบลหมู่บ้านนั้นมีอำนาจปกครองดูแลทุกข์สุขของราษฎร เป็นหน้าที่โดยตรงของ ผู้ใหญ่บ้านที่ต้องดูแลเอาใจใส่ในเรื่องนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเป็นผู้คุ้นเคยกับสภาพท้องที่ที่ต้องรู้ ความต้องการและปัญหาของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดีตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ กำหนดให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับกิจการสาธารณะประโยชน์

๕. การฝึกหัดอบรมให้ราษฎรรู้จักกระทำการในเวลารบ

ตามกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องที่ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ และผู้ใหญ่บ้านให้ฝึกอบรมให้คนไทยรู้จักหน้าที่และกระทำการในเวลารบ

๖. การบำรุงและส่งเสริมอาชีพของราษฎร

การส่งเสริมอาชีพถือเป็นงานที่สำคัญและเป็นงานที่ยากลำบาก เพราะการ กระทำนั้นจะส่งผลไปถึงคนจำนวนมากด้วยกัน โดยปกติราษฎรทุกครัวเรือนต่างก็มีอาชีพอย่าง

หนึ่งอย่างใดอยู่แล้ว การที่จะส่งเสริมให้ทำมากขึ้นหรือให้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงนั้นมิใช่ของง่าย เนื่องจากทุนในการประกอบอาชีพแรงงาน รวมทั้งการตลาดโดยเฉพาะอย่างยิ่งการสืบทอดการประกอบอาชีพกันมาแต่โบราณ ดังนั้นการส่งเสริมอาชีพจึงหมายถึงการจัดให้ราษฎรประกอบอาชีพเป็นหลักเป็นแหล่งเป็นลำเป็นสันสามารถเพิ่มพูนรายได้ให้สูงขึ้น

๗. การป้องกันโรคติดต่อ

การรักษาอนามัยของราษฎรนับเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของการรักษาความสงบเรียบร้อย เพราะสุขภาพของราษฎรย่อมเป็นรากฐานและเป็นบ่อเกิดแห่งความสุขสมบูรณ์ของราษฎรทั้งหมด เมื่อราษฎรมีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ก็จะเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ ด้านต่างๆ กำนันและผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบลมีหน้าที่ในการป้องกันโรค

๘. การจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับความระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้านดังนี้

๑. จัดหมู่บ้านให้มีระเบียบเรียบร้อยและต้องด้วยสุขลักษณะ (มาตรา ๒๙ ข้อ ๑๖)

๒. ถ้าราษฎรคนใดทิ้งให้บ้านเรือนชำรุดรุงรังหรือปล่อยให้โสโครกโสมนจะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ผู้อยู่ในท้องถิ่นนั้นหรือผู้ที่อยู่ใกล้เคียงหรือให้เกิดอึดอัดรำคาญให้กำนันผู้ใหญ่บ้านและแพทย์ประจำตำบลปรึกษากัน ถ้าเห็นควรจะบังคับให้ผู้ที่อยู่นั้นแก้ไขเสียให้ดีก็บังคับได้ ถ้าผู้นั้นไม่ทำตามบังคับก็ให้กำนันร้องเรียนต่อกรมการอำเภอ

สรุปบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามที่กล่าวมาพอ สรุปเป็นประเด็นหลัก ๆ ได้ ๔ ด้านกล่าวคือ

๑. **บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย** เป็นการกล่าวถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ในการปกครองของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตลอดถึงการรักษาความสงบเรียบร้อยของหมู่บ้านหรือชุมชนในเขตปกครองของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

๒. **บทบาทด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ** เป็นการกล่าวถึงบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการบำรุงรักษาสาธารณสุข ประโยชน์และส่งเสริมอาชีพให้แก่ชุมชนในเขตปกครองของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่มีอำนาจหน้าที่ในการบำรุงรักษาและส่งเสริมอาชีพดังกล่าว

๓. **บทบาทด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง** เป็นการกล่าวถึงบทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการส่งเสริมสนับสนุนตลอดถึงรณรงค์ให้ประชาชนในท้องถิ่นหรือชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองทั้งระดับประเทศและระดับท้องถิ่น

๔. บทบาทด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล เป็นการกล่าวถึง บทบาทอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการพัฒนาหมู่บ้าน ชุมชน กิจกรรม หรือ สาธารณูปการภายในหมู่บ้านหรือตำบลให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป เพื่อสังคมชุมชนตำบลหรือ หมู่บ้านมีความทัดเทียมกันกับสังคม ชุมชน ตำบลหรือหมู่บ้านอื่นๆ

๒.๔.๓ ทฤษฎีเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

ในสังคมใดก็ตามโดยเฉพาะสังคมประชาธิปไตย การสนับสนุนของประชาชนเป็น สิ่งที่มีความสำคัญยิ่งและวิธีการหนึ่งที่จะเป็นสำหรับระบอบประชาธิปไตยคือการให้ประชาชนเข้า มีส่วนร่วมในทางการเมือง การเสนอแนะความต้องการในการเลือกสรรตัวแทนของตน เพื่อดำเนินการเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและในการควบคุมให้ตัวแทนของตนรับผิดชอบให้เกิดผล ตามความต้องการของประชาชน

การเมืองระดับชาติในประเทศประชาธิปไตยมีลักษณะเอื้อให้ประชาชนเข้ามามีส่วน ร่วมในลักษณะต่างๆ กัน เช่น ร่วมเสนอตัวเป็นผู้แทน ร่วมออกเสียงเลือกตั้งหรือร่วมแสดงความ คิดเห็นเสนอฝ่ายที่เกี่ยวข้องเป็นต้น แต่การเข้ามามีส่วนร่วมดังกล่าวยังไม่เป็นการเพียงพอ เพราะ สังคมในระดับชาติมีขอบเขตกว้างขวางเกินไปไม่สามารถหยั่งลงถึงชุมชนย่อยที่ประกอบกันเป็น ชาติได้ นอกจากนี้สถาบันการเมืองระดับชาติยังรับผิดชอบการตัดสินใจที่มีขอบข่ายครอบคลุมทั่ว ประเทศ การตัดสินใจหรือการดำเนินการของสถาบันระดับชาติ เช่น มาตรการด้านการให้บริการ ด้านต่างๆ จึงอาจไม่เพียงพอหรืออาจไม่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะของแต่ละชุมชนย่อยหรือ แต่ละท้องถิ่นได้ ในส่วนของประชาชนเองโดยธรรมชาติแล้วมักมีความรู้ความสนใจสิ่งต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นในสังคมใกล้ตัวเป็นหลัก และตระหนักความต้องการของชุมชนมากกว่าความต้องการ ระดับชาติ

เพื่อจัดบริการของรัฐให้ตรงกับความต้องการของชุมชนและเพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วม ในการดำเนินการเพื่อส่วนรวม รัฐบาลในระบอบประชาธิปไตยจึงมักจัดให้มีการปกครองใน ระดับท้องถิ่นขึ้น ทั้งนี้โดยจัดให้มีการกระจายอำนาจในการปกครองบางประการให้ท้องถิ่น ดำเนินการเอง^{๓๓}

^{๓๓}ปรีชญา เวสารัชช์, “การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น”, เอกสารการสอนสุขวิทยาการ บริหารราชการไทย, หน่วยที่๑-๘, (นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๓), หน้า ๔๒๓.

ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายไว้มากมายโดยส่วนใหญ่มักจะมีรายละเอียดคล้ายคลึงกันและจะแตกต่างกันไปบ้างแต่ในส่วนรายละเอียดปลีกย่อยเท่านั้นซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

ฮอลโลเวย์ (Holloway) ได้อธิบายว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง “การปกครองตนเองของชุมชนแห่งหนึ่งแห่งใดให้มีองค์การเกิดขึ้นทำหน้าที่ในเขตพื้นที่ที่กำหนดมีอำนาจในการบริหารงานคลัง มีอำนาจในการวินิจฉัยในการตัดสินใจและมีสภาพของท้องถิ่นเป็นองค์การสำคัญขององค์การนี้”^{๓๔}

คลาร์ก (Clarke) ได้ให้ความหมายของคำว่า การปกครองท้องถิ่นหมายถึง “หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการให้บริการแก่ประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใดโดยเฉพาะ และหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง”^{๓๕}

ซูวงศ์ ฉายะบุตร ได้รวบรวมความหมายของการปกครองท้องถิ่นของนักวิชาการชาวต่างประเทศไว้ดังนี้

แดเนียล วิท (Daniel wit) ได้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางใช้อำนาจหรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีอำนาจในการปกครองร่วมกันทั้งหมดหรือเพียงบางส่วนในการบริหารท้องถิ่นตามหลักการที่ว่า ถ้าอำนาจการปกครองมาจากประชาชนในท้องถิ่นแล้ว รัฐบาลของท้องถิ่นก็ย่อมเป็นรัฐบาลของประชาชนและเพื่อประชาชน ดังนั้น การบริหารการปกครองท้องถิ่นจึงจำเป็นต้องมีองค์การของตนเองอันเกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง โดยให้

^{๓๔}Holloway, William V., **State and Local Government in the United States**, (New York : Mc Graw-Hill, 1951), p. ๓๘๘, อ้างใน สุรเชษฐ์ วงศ์มี, “บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการบริบทของการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๙๘ หน้า.

^{๓๕}Clarke, John J., **Out Line of Local Government of the United Kingdom**, (London : Sir Isaac Pitman & Sons, 1957), p. 1, อ้างใน สุรเชษฐ์ วงศ์มี, “บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในการบริบทของการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, อ้างแล้ว, ๑๙๘ หน้า.

องค์กรอันมิได้ส่วนหนึ่งของรัฐบาลกลางมีอำนาจในการตัดสินใจและบริหารงานภายในท้องถิ่นในเขตอำนาจของตน

วิลเลียม วี ฮอลโลเวย์ (William V Solloway) ได้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารงานคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

แฮริส จี มงตาฏ (Haris G. Montatu) ได้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นได้มีการเลือกตั้งโดยอิสระเพื่อเลือกผู้ที่มีหน้าที่บริหารการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจอิสระพร้อมความรับผิดชอบซึ่งตนสามารถที่จะใช้ได้ โดยปลอดจากการควบคุมของหน่วยการบริหารราชการส่วนกลางหรือภูมิภาค แต่ทั้งนี้หน่วยการปกครองท้องถิ่นยังต้องอยู่ภายใต้บทบังคับว่าด้วยอำนาจสูงสุดของประเทศ ไม่ได้กลายเป็นรัฐอิสระใหม่แต่อย่างใด^{๖๖}

ชูศักดิ์ เทียงตรง ได้ให้ความหมายการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้หรือกระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองที่เกิดขึ้นจากหลักการกระจายอำนาจได้มีอำนาจในการปกครองร่วมรับผิดชอบทั้งหมดหรือแต่เพียงบางส่วน ในการบริหารภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่และอาณาเขตของตนที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย^{๖๗}

ประธาน กงฤทธิศึกษากร ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐและโดยในขณะนี้ จะเกิดการทำหน้าที่การปกครองท้องถิ่น โดยคนในท้องถิ่นนั้นๆ องค์กรนี้ถูกจัดตั้งและควบคุมโดยรัฐบาลแต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง^{๖๘}

ประหยัด หงษ์ทองคำและพรศักดิ์ ม่องแก้ว ได้สรุปการปกครองท้องถิ่น (Local government) ว่าเป็นการปกครองซึ่งรัฐมอบอำนาจให้ท้องถิ่นใดท้องถิ่นหนึ่งหรือหลาย ๆ ท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินการภายในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ การปกครองในลักษณะนี้

^{๖๖} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, **การปกครองท้องถิ่นไทย**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, กรมการปกครอง, ๒๕๓๕), หน้า ๑๑-๑๒.

^{๖๗} ชูศักดิ์ เทียงตรง, **การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย**, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘), หน้า ๒-๓.

^{๖๘} ประธาน กงฤทธิศึกษากร, "ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น," **เอกสารการศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์**, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๕), หน้า ๖.

ถึงแม้จะเป็นอิสระแต่มิได้เป็นอิสระจากอำนาจของรัฐทั้งหมดและมีใช้เป็นอิสระในการดำเนินการทุกประเภทในท้องถิ่นได้โดยสิ้นเชิง หรือมิใช่การปกครองที่เกิดจากสิทธิของชุมชนท้องถิ่นแต่เป็นผลที่เกิดจากรัฐ คือรัฐเป็นผู้ให้กำเนิดการปกครองท้องถิ่น ดังนั้นรัฐย่อมสามารถควบคุมการปกครองท้องถิ่นได้ ความเป็นอิสระของแต่ละท้องถิ่นหรือการปลอดจากการควบคุมของรัฐจะมากหรือน้อยเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับปฏิบัติที่แตกต่างกันไปแต่ละรัฐ นอกจากนั้นเพื่อให้ดำเนินการเป็นไปได้ การปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นและเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้สูงสุดหน่วยในการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ร่วมดำเนินการไม่ว่าในฐานะผู้ปกครองท้องถิ่น ผู้เลือกตัวแทนเข้ามาปกครองผู้เสนอแนะนโยบายผู้ควบคุมหรือผู้เข้าร่วมในรูปแบบอื่น ๆ^{๓๕}

หลักการของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นจากคำจำกัดความหรือความหมายของดังกล่าวมาแล้วอาจจะสรุปเป็นหลักการที่สำคัญของการปกครองท้องถิ่นได้ดังต่อไปนี้

๑. มีลักษณะเป็นการปกครองของชุมชนหนึ่งซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านความเจริญจำนวนประชากรหรือขนาดพื้นที่ โดยมีกฎหมายรองรับการจัดตั้งไว้อย่างกว้างขวางว่าท้องถิ่นใดที่เห็นควรจัดให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นให้จัดระเบียบการปกครองเป็นข้าราชการท้องถิ่น^{๓๖}

๒. การปกครองชุมชนที่เรียกว่าเป็นการปกครองท้องถิ่นนั้น องค์การปกครองท้องถิ่นจะต้อง มีอำนาจอิสระ (Autonomy) ในการปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่แก่ประชาชน และท้องถิ่นได้สมเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่น แต่อำนาจอิสระอันนั้นจะต้องไม่มีมากเกินไปมีลักษณะเป็นอริปไตย เนื่องจากโดยหลักการแล้วภายในรัฐหนึ่งๆ จะมีอำนาจเด็ดขาดสูงสุดได้เพียงหนึ่งเดียว เพื่อก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียว อำนาจได้แก่ อำนาจอริปไตย ซึ่งมีลักษณะ ๔ ประการ คือ ความเด็ดขาด (Absoluteness)

^{๓๕}ประหยัด หงส์ทองคำและพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว, **ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารเทศบาลไทย**, (กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๒๕), หน้า ๑๐๗.

^{๓๖}“พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ส่วนที่ ๓ มาตรา ๖๕, ๖๖”, **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๕๖ (๔กันยายน ๒๕๓๔) : ๓๘.

ความถาวร (Permanence) ใช้ได้ทั่วไป (Universality) และแบ่งแยกไม่ได้ (Indivisibility)^{๔๐} เป็นการปกครองที่มีสิทธิตามกฎหมาย (Legal rights) ที่จะดำเนินการปกครองตนเองสิทธิตามกฎหมายนี้อาจจะแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทคือ

๒.๑ สิทธิในการตรากฎหมาย หรือระเบียบข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่และเพื่อใช้บังคับแก่ประชาชนในท้องถิ่นนั้น

๒.๒ สิทธิในการกำหนดงบประมาณเพื่อบริหารกิจการอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓. มีองค์กรที่จำเป็นในการปกครองตนเอง (Necessary Organization) องค์กรที่จำเป็นในการปกครองตนเองของท้องถิ่นโดยทั่วไปแล้วแบ่งออกเป็น ๒ ฝ่ายด้วยกันคือ องค์กรฝ่ายบริหารและองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ เช่น การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีคณะบริหารเป็นฝ่ายบริหาร และสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ

๔. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นอย่างกว้างขวางแล้วแต่ระดับความสามารถและความสนใจหรือความสำนึกของประชาชนแต่ละคน การเข้ามีส่วนร่วมจึงอาจมีได้ตั้งแต่การสนใจเข้าฟังการประชุมสภาท้องถิ่น การเอาใจใส่ดูแลการปฏิบัติหน้าที่หรือการบริหารงานของตัวแทนของตนในองค์กรปกครองท้องถิ่นว่ารับผิดชอบแต่ความเจริญก้าวหน้าและผลประโยชน์ของประชาชนและท้องถิ่นมากแค่ไหน การไปออกเสียงเลือกตั้งของท้องถิ่นนั้น หรือว่าการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง เช่น บางคนอาจจะเข้าร่วมในระดับของการสมัครรับเลือกตั้งของท้องถิ่นก็ได้ อนึ่ง การเข้ามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองอย่างกว้างขวางนี้มีได้หมายความว่าประชาชนทุกคนจะต้องเข้าไปมีบทบาทในการปกครองและบริหารงานของท้องถิ่นโดยตรง เพราะไม่สามารถทำได้ในทางปฏิบัติ หมายถึงว่า การปกครองตนเองตามนัยนี้จะต้องทำโดยตัวแทนหรือโดยการเลือกตั้งผู้แทนประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในการปกครองและบริหารท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง ซึ่งเสมือนว่าเป็นการปกครองโดยประชาชนเองเช่นกัน แต่มีลักษณะทางอ้อม

การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการปกครองตนเองในท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อมนั้น นอกจากจะเป็นผลดีในด้านที่ต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงาน โดยบุคคลที่ประชาชนในท้องถิ่นเห็นชอบด้วยแล้วยังเป็นผลดีในแง่ที่ว่าเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะได้บริหารงานในหน้าที่ให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของ

^{๔๐}จรรยา สุภาพ, **หลักรัฐศาสตร์ : ฉบับพิเคราะห์แนวทฤษฎีและประยุกต์**, (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘), หน้า ๒๔๖-๒๔๗.

ประชาชนและอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้อย่างใกล้ชิด มิใช่โดยการสั่งการหรือการบังคับบัญชาจากรัฐบาลกลางซึ่งอาจไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจการปกครองท้องถิ่นอย่างกว้างขวางยังเป็นการช่วยส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความเข้าใจกลไกการปกครองระบอบประชาธิปไตย ความสำนึกในความสำคัญของสิทธิเสรีภาพทางการเมืองของตนตลอดจนการตื่นตัวในการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความรับผิดชอบต่อผลประโยชน์ส่วนรวม^{๔๒}

สรุปได้ว่า การกระจายอำนาจการปกครองหรือการปกครองท้องถิ่นเป็นเรื่องที่จะต้องคำนึงถึงหลักการหรือขอบเขตดังกล่าว อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติได้มีผู้ให้แนวคิดไว้ว่าในการจัดระเบียบบริหารราชการประเทศจะต้องมีความผันแปรการกระจายอำนาจไปสู่การรวมอำนาจและการรวมอำนาจไปสู่การกระจายอำนาจหรือเป็นการใช้หลักการรวมอำนาจและการกระจายอำนาจการปกครองผสมกันไป โดยการที่จะใช้หลักรวมอำนาจหรือกระจายอำนาจมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมสุดแต่เหตุการณ์และความสามารถในการปกครองตนเองของราษฎรในประเทศนั้น อาทิเช่น ในยามสงครามก็ต้องใช้หลักรวมอำนาจมากกว่าในเวลาปกติ หรือในเวลาปกติถ้าประเทศใดราษฎรมีความรู้และสนใจในกิจการบ้านเมืองดีก็ควรจะใช้หลักการกระจายอำนาจมากกว่ารวมอำนาจแต่จะใช้หลักการกระจายอำนาจแต่อย่างเดียวนั้นไม่ได้ เพราะถ้ามีการกระจายอำนาจโดยไม่มีการรวมอำนาจก็ขาดอำนาจที่จะควบคุมก็เท่ากับทำลายเอกภาพในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวทางความปกครองของรัฐ^{๔๓}

ในทางปฏิบัติซึ่งเป็นการนำหลักการในอุดมคติข้างต้นมาผันแปรหรือยืดหยุ่นดังกล่าวนี้เอง ที่ทำให้นักรัฐศาสตร์ได้ยึดแนวทางการกระจายอำนาจหรือการปกครองท้องถิ่นตามอุดมคติเห็นว่าเป็นการดีความเพื่อการคงสภาพเดิมของความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับการปกครองท้องถิ่น ซึ่งสืบทอดมาตั้งแต่ระบอบรวมอำนาจหรือเป็นเหตุผลในทางจิตวิทยาอย่างหนึ่งที่ต้องการคงสภาพเดิมของความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการกับประชาชนตามประเพณีโบราณซึ่งต้องเป็นไปตามฉันทที่ผู้ปกครองและผู้ใต้ปกครอง (Autocratic Relationship)^{๔๔}

^{๔๒} ประหยัด หงส์ทองคำ, **การปกครองท้องถิ่นไทย**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๖), หน้า ๑๑-๑๒.

^{๔๓} ชำนาญ ยวนูรณ์, **การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจทางการปกครองของกฎหมายไทย**, (พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๐๓), หน้า ๓.

^{๔๔} คำรง ลัทธินิพัทธ์, **ทฤษฎีและแนวทางการคิดในการพัฒนาประเทศ**, (พระนคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๐๘), หน้า ๑๔๓-๑๔๔.

วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

โดยหลักสากลการปกครองท้องถิ่นมีวัตถุประสงค์คล้ายคลึงกันซึ่งสามารถจำแนกได้ดังนี้

๑. ช่วยแบ่งเบาภาระรัฐบาลเป็นสิ่งที่เห็นได้ชัดเจนว่าในการบริหารประเทศจะต้องอาศัยเงินงบประมาณเป็นหลัก หากเงินงบประมาณมีจำกัดภารกิจที่จะต้องบริการให้กับชุมชนต่างๆ อาจไม่เพียงพอ ดังนั้น หากจัดให้มีการปกครองท้องถิ่นหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ก็สามารถมีรายได้มีเงินงบประมาณของตนเองเพียงพอที่จะดำเนินการสร้างสรรค์ความเจริญให้กับท้องถิ่นได้ จึงเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลได้อย่างมาก การแบ่งเบานี้เป็น การแบ่งเบาทางการเงิน ตัวบุคคล ตลอดจนเวลาที่ใช้ในการดำเนินการ

๒. เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากประเทศมีขนาดกว้างใหญ่ความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับการบริการจากรัฐบาลแต่อย่างเดียวย่อมไม่ตรงความต้องการที่แท้จริงและล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้บริหารเท่านั้นจึงจะสามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้

๓. เพื่อความประหยัดโดยที่ท้องถิ่นแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนก็ต่างไปด้วย การจัดตั้งหน่วยการปกครองท้องถิ่นขึ้นจึงทำเป็นโดยให้อำนาจหน่วยการปกครองท้องถิ่นจัดเก็บภาษีอากรซึ่งเป็นการหารายได้ให้กับท้องถิ่นเพื่อนำไปใช้ในการบริหารกิจการของท้องถิ่น ทำให้ประหยัดเงินงบประมาณของทางรัฐบาลที่จะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นทั่วประเทศเป็นอันมากและแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้บ้างแต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างรอบคอบ

๔. เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ใช้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนจากการที่การปกครองท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองไม่ว่าจะโดยการสมัครรับเลือกตั้งเพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นเลือกเข้าไปทำหน้าที่ฝ่ายบริหารหรือฝ่ายนิติบัญญัติของหน่วยการปกครองท้องถิ่นก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ที่แตกต่างกันนี้มีส่วนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติได้เป็นอย่างดี^{๔๔}

โดยสรุป การปกครองท้องถิ่นเป็นรูปการปกครองที่เกิดจากการใช้หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) โดยรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นไปดำเนินการ

^{๔๔} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่น, อ่างแก้ว, หน้า ๑๓-๑๔.

ปกครองและจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของท้องถิ่น โดยท้องถิ่นเองหรือที่เรียกว่าเป็นการปกครองของท้องถิ่น (Local Self - Government) ซึ่งมีความหมายและความสำคัญในรูปของการปกครองตนเองในการปกครองที่ประชาชนจัดให้เข้ามีส่วนร่วม (Participation) ตามครรลองของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

๒.๕ ทฤษฎีเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจ เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประชาชนโดยตรง ภาครัฐได้เล็งเห็นความสำคัญของการกระจายอำนาจไปสู่ระดับการปกครองไปสู่ท้องถิ่นตามเสียงเรียกร้องของประชาชน ซึ่งในการกระจายอำนาจจากส่วนกลางลงไปสู่การบริหารส่วนท้องถิ่น จึงมีความเกี่ยวข้องและมีความสำคัญและได้มีผู้ให้ความหมายของการกระจายอำนาจไว้หลายท่าน ซึ่งจะได้ยกนำมาเพื่อประกอบการพิจารณาเป็นเพียงบางส่วน ซึ่งได้มีผู้อธิบายเอาไว้ ๒ ความหมายคือ

๑. การกระจายอำนาจ อาณาเขต หมายถึงการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจกรรมหรือบริการสาธารณะภายในเขตของแต่ละท้องถิ่น และท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตัวเอง

๒. การกระจายอำนาจตามกิจการ หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์กรสาธารณะจัดทำกิจกรรมประเภทใดประเภทหนึ่งให้มีอิสระในการให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น ๆ^{๔๖}

“การกระจายอำนาจ” เป็นระบบการบริหารการปกครองประเทศที่รัฐบาลกลางหรือรัฐบาลแห่งชาติ กระจายอำนาจบางส่วนให้แก่หน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้มีอำนาจดำเนินการภายในอาณาเขตของตนโดยปราศจากการแทรกแซง ดังนั้น เพื่อให้มีอำนาจจึงยกอำนาจให้ (Devolution) เป็นการให้ความรับผิดชอบแก่องค์กรปกครองท้องถิ่น โดยเด็ดขาด ส่วนกลางจะแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกมิได้ เพราะสัมพันธ์ภาพส่วนกลางกับท้องถิ่นมิใช่เป็นแบบสายการบังคับบัญชา^{๔๗}

^{๔๖} ชำนาญ ชูวรรณ, การกระจายอำนาจและการกระจายอำนาจการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๐๓), หน้า ๑๑.

^{๔๗} ธเนศร์ เจริญเมือง, ๑๐๐ปีการปกครองท้องถิ่นไทยพ.ศ.๒๕๔๐, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คบไฟ, ๒๕๔๐), หน้า ๒๕๐.

“การกระจายอำนาจ” (Decentralization) มีอยู่ด้วยกัน ๒ แบบคือ

๑. การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น หรือการกระจายอำนาจตามอาณาเขต หมายถึง การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องที่แต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการ ในการปกครองตนเองพอสมควร

๒. การกระจายอำนาจตามบริการ หรือการกระจายอำนาจทางเทคนิค หมายถึง การโอนกิจการบริการสาธารณะบางกิจการจากรัฐหรือองค์การปกครองส่วนกลางไปให้หน่วยงานบางหน่วยงานรับผิดชอบจัดทำแยกต่างหาก และอย่างเป็นอิสระ โดยปกติแล้วจะเป็นกิจการซึ่งการจัดทำต้องอาศัยความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยีแขนงใดแขนงหนึ่งเป็นพิเศษ เช่น การสื่อสาร วิทยุ การกระจายเสียง และโทรทัศน์ การผลิตกระแสไฟฟ้า^{๔๔}

จากความหมายตามที่มีผู้กล่าวไว้แล้วนี้ สามารถสรุปได้ว่า การกระจายอำนาจเป็นหลักของการจัดระเบียบการปกครองประเทศโดยมีหลักสำคัญคือ การโอนอำนาจจากการปกครองส่วนกลางไปให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจดำเนินการได้เองโดยอิสระโดยมีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับแนวทางและวิธีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในทุกเรื่อง เพื่อความผาสุกของท้องถิ่น โดยมีตัวแทนของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการ เพื่อให้สอดคล้องกับการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในท้องถิ่นนั้น ๆ ได้โดยอิสระและมีความเป็นเอกภาพภายใต้กรอบของกฎหมาย กฎ ข้อบังคับและระเบียบต่างๆที่ไม่ขัดแย้งต่อกฎหมายแม่บท คือกฎหมายรัฐธรรมนูญ

หลักการกระจายอำนาจ

กรมการปกครอง ได้ชี้ให้เห็นว่าหลักการกระจายอำนาจมีองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการคือ

๑. มีความเป็นนิติบุคคล (Artificial) การกระจายอำนาจปกครองนั้นจะต้องมีองค์การเป็นนิติบุคคลต่างหากจากองค์การของรัฐบาลกลาง การมีองค์การกลางเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์การเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณทรัพย์สิน หนี้สิน และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

๒. มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติงาน (Autonomy) ความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักการที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจเพราะหากองค์การนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลกลางอยู่เสมอ องค์การเช่นนี้ก็จะมิได้มีอิสระไม่ผิดไปจากหน่วยงานการปกครองส่วนภูมิภาค ซึ่งมีฐานะเป็นตัวแทนของรัฐบาลกลางที่ประจำอยู่ในภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของ

^{๔๔}โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์, ๒๕๔๖), หน้า ๒๘-๒๙.

ตนเอง ตลอดจนมีอิสระในการกำหนดนโยบายหรือตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้แต่ก็มีข้อสังเกตว่าอำนาจอิสระขององค์กร การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควรไม่มากจนเกินไปจนทำให้เกิดความกระทบกระทั่งต่อเอกภาพและอธิปไตยของประเทศหรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การปกครองส่วนท้องถิ่นมิใช่สถาบันการเมืองที่มีอำนาจประชาธิปไตยเป็นของตนเองหากแต่ควรมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้และให้มีองค์การที่จะเป็นสำหรับทำหน้าที่ทางด้านนิติบัญญัติและบริหารกิจการในอันที่จะพัฒนาองค์กรนั้นให้ขับเคลื่อนไปได้โดยอิสระ แต่ต้องอยู่ภายใต้กรอบบัญญัติของกฎหมายหรือไม่ขัดต่อกฎหมายหลัก และกฎหมายอื่น ๆ ที่มีศักดิ์สูงกว่า

๓. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและผู้นำที่นิติบัญญัติการมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองในท้องถิ่นของประชาชนนั้น อาจจะทำให้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชนในท้องถิ่นนั้นเป็นสำคัญ เช่น ประชาชนบางคนอาจจะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของท้องถิ่นเฉพาะการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ถึงกับเข้ารับสมัครเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชน เพื่อมีโอกาสเข้าไปมีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยตนเองก็อาจจะทำได้

๔. มึงบประมาณเป็นของตนเอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเอง รวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วยการทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจการจัดเก็บหรือบริหารรายได้ด้วยตนเองนั้น เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงานการจัดเก็บรายได้ การบริหารและการบริการประชาชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ^{๔๖}

จากองค์ประกอบทั้ง ๔ ประการที่สำคัญดังกล่าวมานี้ แสดงให้เห็นถึงการกระจายอำนาจเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาลที่ได้พยายามให้ชุมชนได้มีตัวแทนเข้ามามีอำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรของท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อคนในท้องถิ่นเอง ตลอดทั้งอำนาจในการตรวจสอบความโปร่งใสในการใช้อำนาจในการบริหารจัดการนี้ด้วย แต่ความเป็นจริงจากการที่พบเห็นได้ในปัจจุบันนี้ ความโปร่งใสหรือความเป็นอิสระ ความแทรกแซงด้วยอำนาจต่างๆจากนักการเมืองในระดับท้องถิ่นและในระดับประเทศ หรือจากบุคคลผู้มีอำนาจที่ต้องการเข้ามามีบทบาทในการกำกับดูแลเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ ยังมีให้เห็นได้และเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปหรือยอมรับในการแสวงหาผลประโยชน์ร่วมกันในทุกระดับโดยตั้งใจและไม่ตั้งใจ

^{๔๖} กรมการปกครอง, คู่มือการฝึกอบรมประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๐), หน้า ๒๕.

บางครั้งวัฒนธรรมที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ชอบด้วยศีลธรรมเหล่านี้กลายเป็นเรื่องที่ได้รับรู้จนหา
 ชินและยอมรับกันโดยปกติ โดยเฉพาะในท้องถิ่นที่มีความอุดมสมบูรณ์ที่มีการจัดเก็บภาษีรายได้
 เป็นจำนวนมาก เพราะอาจเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือมีทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ที่มีค่ามากอยู่
 การกระจายอำนาจการกระจายอำนาจก็ไม่เป็นไปตามทฤษฎีที่ได้กล่าวไว้ ส่วนใหญ่มักอยู่ภายใต้
 อำนาจของนักการเมือง นักธุรกิจ ที่ร่วมมือกันเพื่อพยายามรวบรวมอำนาจไว้ที่กลุ่มหรือบุคคลเพื่อ
 แสวงหาผลประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ให้แก่พวกพ้องให้แก่ตนเอง

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

ความหมายของการกระจายอำนาจนั้นมีนักวิชาการได้ให้ความหมายได้ใกล้เคียงกันหลาย
 ท่านดังนี้

ประหยัด หงษ์ทองคำ ได้มีความเห็นว่า การกระจายอำนาจเป็นกิจกรรมที่ประชาชน
 จะต้องมีส่วนร่วมเข้ามารับวาระหน้าที่บางประการจากรัฐไปจัดทำเพื่อสนองความต้องการของ
 ตนเองจึงต้องพิจารณาถึงความสามารถและความพร้อมของประชาชนและท้องถิ่นควบคู่ไปกับการ
 กระจายอำนาจได้แก่

๑. ความพร้อมในด้านการเงินการคลังของท้องถิ่น ถ้าองค์กรใดไม่มีปัญหาด้านการเงิน
 องค์กรนั้นย่อมมีโอกาสที่จะปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดกระจายอำนาจ
 ให้ท้องถิ่นได้มีสิทธิในการปกครองตนเองต้องคำนึงถึงความสามารถด้านการเงินการคลังของ
 ท้องถิ่นนั้นก่อน

๒. ความพร้อมของประชาชนในด้านการเมืองต้องพิจารณาถึงความรู้ทางการเมืองเบื้องต้น
 หรือการปกครองตนเองของประชาชน เช่น การตระหนักความสำคัญของสิทธิเลือกตั้งใช้สิทธิ
 เลือกตั้งโดยไม่เห็นแก่อำมาตย์สินจ้าง หรือเห็นแก่พวกพ้องหรือถูกชักจูงแกมบังคับจากผู้มีอิทธิพลใน
 ท้องถิ่น หากประชาชนมีความพร้อมหรือความสามารถทางการเมืองอยู่ในเกณฑ์ต่ำจะก่อให้เกิด
 ผลเสียแก่กิจการปกครองตนเองของประชาชนในท้องถิ่นอย่างมหาศาล เช่นเมื่อเลือกตั้งแล้ว
 ประชาชนมีการแบ่งแยกเป็นก็เป็นเหล่าขาดความสามัคคีจะทำให้ขาดพลังอำนาจของประชาชน
 ในการร่วมทำกิจกรรมของท้องถิ่น

๓. ความพร้อมหรือความสามารถของประชาชนในการบริหารกิจการในหน้าที่ประชาชน
 ในท้องถิ่นที่จะรับการกระจายอำนาจได้อย่างน้อยจะต้องมีความรู้ความสามารถที่จะรับผิดชอบ
 บริหารงานในหน้าที่ได้เป็นอย่างดี มิฉะนั้นการกระจายอำนาจจะเป็นผลร้ายแก่ท้องถิ่น การที่
 ประชาชนในท้องถิ่นขาดคุณสมบัติที่จะเป็นผู้บริหารกิจการของท้องถิ่นด้วยตนเองจึงทำให้ต้อง
 อาศัยข้าราชการของรัฐบาลทำหน้าที่แทนหรือภารกิจหน้าที่ของท้องถิ่นหากผูกขาดบริหาร โดยคน

กลุ่มหนึ่งที่มีอำนาจหรืออิทธิพลในท้องถิ่น โดยที่ประชาชนโดยทั่วไปไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมหรือรับรู้การกระทำ ซึ่งโดยหลักการแล้วจะต้องเปิดเผยแก่สาธารณะชนโดยทั่วไป^{๔๐}

ปรัชญา เวธาวัชร์ มีความเห็นว่า การกระจายอำนาจต้องเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์ ๓ ประการคือ

๑. ประสิทธิภาพของหน่วยราชการในการบริหารจัดการและให้บริการแก่ประชาชน
๒. ประสิทธิภาพของการทำงาน
๓. ช่วยพัฒนาบรรยากาศการทำงานของข้าราชการและพนักงานให้มีความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จึงได้แยกการกระจายอำนาจให้เป็น ๒ อย่าง การกระจายอำนาจทางการเมืองกับการกระจายอำนาจทางการบริหาร

การกระจายอำนาจทางการเมือง หมายถึง การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจดำเนินการในเชิงระบบ ซึ่งกระทบโครงสร้างและอำนาจสำคัญของหน่วยการเมืองการปกครองที่เป็นอยู่ ประเด็นที่กล่าวถึงมากคือ การกระจายอำนาจจากราชการส่วนต่าง ๆ ในระบบบริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคไปสู่ราชการส่วนท้องถิ่น

การกระจายอำนาจทางการบริหาร หมายถึง การมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบและอำนาจดำเนินการให้แก่หน่วยงานระดับรองๆ ลงไป ทั้งนี้โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะให้หน่วยงานแต่ละระดับมีขีดความสามารถตัดสินใจและดำเนินการที่จะเป็น ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ปัญหาการกระจายอำนาจในประเทศไทย เกิดจากสาเหตุสำคัญ ๓ ประการคือ

๑. ความครมเครือหรือความเข้าใจสับสนเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ ฝ่ายการเมืองที่ผลักดันการกระจายอำนาจมักกล่าวเสมอว่า การกระจายอำนาจเป็นเป้าหมายหลักแต่ให้ความสำคัญน้อยกว่าวัตถุประสงค์ของเรื่องการกระจายอำนาจ เช่น เสนอเลือกตั้งผู้ว่าราชการจังหวัด โดยไม่วิเคราะห์หลักการพื้นฐานและเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจรวมทั้งไม่คิดให้เป็นระบบครบถ้วนในทางปฏิบัติเพื่อสร้างความพร้อมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความมั่นใจว่าการกระจายอำนาจในรูปแบบที่ผลักดันเป็นไปได้และเกิดผลดีต่อสังคม

^{๔๐}ปิยนุช เงินคล้าย, “การสำรวจทัศนคติและความพร้อมของประชาชนต่อการกระจายอำนาจ”, **รายงานการวิจัย**, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร), ๒๕๕๐, หน้า ๒๑.

๒. ทักษะคติเชิงอนุรักษ์นิยม การติดยึดกฎ ระเบียบ และความไม่มั่นใจของข้าราชการ สาเหตุประการนี้สะท้อนลักษณะการทำงานแบบติดยึดแนวปฏิบัติแต่เดิมติดยึดกฎระเบียบจนเคยชิน ขาดความคิดสร้างสรรค์ ต้องการสงวนรักษาอำนาจในขณะที่ขาดความไว้วางใจความสามารถของข้าราชการระดับรองๆ และประชาชนจึงมักเน้นอยู่เสมอว่าข้าราชการชั้นผู้น้อยและประชาชนยังไม่พร้อมหากกระจายอำนาจลงไปจะเกิดความเสียหาย แต่ขณะเดียวกันมิได้ใช้ความพยายามอย่างจริงจังที่จะวิเคราะห์หรือทดลองจัดระบบเตรียมความพร้อมให้เกิดการกระจายอำนาจที่เป็นจริงขึ้น

๓. การขาดความต่อเนื่อง การผลักดันให้เกิดการกระจายอำนาจจากความริเริ่มของฝ่ายราชการหากเป็นไปได้ในด้านกระจายอำนาจบริหาร แต่ในด้านการปกครองต้องอาศัยอาณัติและการผลักดันทางการเมืองอย่างจริงจัง แต่ปัญหาคือฝ่ายการเมืองที่ร่วมรัฐบาลขาดแนวนโยบายร่วมกันที่ชัดเจนเรื่องการกระจายอำนาจ^{๕๐}

ประธาน คณะกรรมาธิการ ให้ข้อพิจารณาประกอบหลักการกระจายอำนาจการปกครอง ๔ ประการคือ

๑. การกระจายอำนาจหรือไม่กระจายอำนาจ เป็นอำนาจของรัฐบาลหรือเรียกได้ว่าขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลและรัฐบาลต้องคำนึงถึงความรับผิดชอบทางการเมืองการบริหารด้วย

๒. การกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้โดยพิจารณาพื้นฐานหรือสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของพื้นที่หรือบริเวณที่จะได้รับการกระจายอำนาจ ทั้งนี้ย่อมมีผลกระทบต่อขีดความสามารถในการปกครอง

๓. การกระจายอำนาจต้องคำนึงถึงสภาพชุมชนที่ควรกระจายอำนาจให้ได้ในรูปใด เช่น กระจายอำนาจทั้งในทางการเมืองและอำนาจการบริหารหรือจะให้ใช้ได้เพียงการกระจายอำนาจทางการเมืองการบริหาร

๔. การกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครองต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับสภาพของเมือง (Urban) หรือสภาพของชนบท (Rural Area) เพราะการกำหนดโครงสร้างรูปแบบตลอดจนอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบจะต้องสอดคล้องและสัมพันธ์กับชุมชนนั้น^{๕๑}

รณรงค์ เจริญเมือง ได้เสนอบทความเพื่อพิจารณาองค์ปัญหาบางประการอันเป็นอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจในสังคมไทย โดยมีประเด็นสำคัญที่ข้อจำกัดทางสังคมที่จะให้ที่การกระจายอำนาจ

^{๕๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๒.

^{๕๑} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕-๒๖.

“การกระจายอำนาจ” หมายถึง ระบบการบริหารประเทศที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นต่างๆ มีอำนาจในการจัดการดูแลกิจการหลาย ๆ ด้านของตนเองไม่ใช่ปล่อยให้รัฐบาลกลางรวมศูนย์อำนาจในการจัดกิจการแทบทุกอย่างของท้องถิ่น กิจการที่ท้องถิ่นมีสิทธิจัดการดูแลมักได้แก่ ระบบสาธารณูปโภค การศึกษา และศิลปวัฒนธรรม การดูแลชีวิตทรัพย์สิน และการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ส่วนกิจการใหญ่ที่รัฐบาลกลางควบคุมไว้เด็ดขาดคือ การทหารและการต่างประเทศ

ความเข้าใจพื้นฐาน ๓ ประการของการกระจายอำนาจคือ

๑. การกระจายอำนาจเป็นรูปแบบการบริหารประเทศอย่างหนึ่งและเป็นองค์ประกอบสำคัญของสังคมประชาธิปไตย

๒. สาระสำคัญของรูปแบบการบริหารดังกล่าวอยู่ที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นได้ใช้อำนาจในการจัดการดูแลท้องถิ่นของตนเอง

๓. คำว่ากระจายอำนาจมิใช่คำขวัญทางการเมือง

ข้อจำกัดทางสังคมที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิรูปการปกครองท้องถิ่นประกอบด้วย

๑. ข้อจำกัดในระบบการศึกษาที่มักสอนเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยวิธีการศึกษาแบบกฎหมายและสถาบันอย่างเดียว (Legal – Institutional Approach) ขาดการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ ขาดการนำเอาปัจจัยเศรษฐกิจการเมืองและสังคมมาอธิบายประเด็น ต่าง ๆ ของการปกครองท้องถิ่นในระดับมหาวิทยาลัยจะมีการสอนวิชาการปกครองท้องถิ่นแต่ในคณะรัฐศาสตร์บัณฑิตส่วนใหญ่ไม่มีความรู้เรื่องการปกครองท้องถิ่น และเมื่อประชาชนทุกคนอาศัยอยู่ในเขตการปกครองท้องถิ่นแต่ประชาชนส่วนใหญ่แทบไม่มีบทบาทใด ๆ ในหน่วยงานเหล่านี้ หน่วยงานปกครองท้องถิ่นที่ผ่านมากถูกครอบงำโดยข้าราชการกระทรวงมหาดไทยที่ไปทำงานในส่วนภูมิภาค และนักการเมืองท้องถิ่นไม่กี่คนเท่านั้น หน่วยงานราชการต่าง ๆ มิได้รณรงค์ให้ประชาชนมีบทบาททางการเมืองในระดับท้องถิ่นนอกจากการไปลงคะแนนและการส่งเสริมประชาชนให้มีบทบาทนอกเหนือจากการเลือกตั้งจะทำให้ประชาชนสนใจตรวจสอบพฤติกรรมของข้าราชการมากขึ้นเมื่อประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างจริงจังประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นและระดับชาติจึงมีความเข้มแข็ง

๒. ระบบการบริหารและระบบการศึกษาไม่ติดอาวุธความคิดให้แก่ประชาชนส่งผลให้ประชาชนไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ผลก็คือ นักการเมืองจำนวนน้อยและข้าราชการเป็นผู้ผูกขาดการบริหารประเทศและสังคมในระดับต่าง ๆ การปกครองท้องถิ่นตกอยู่ภายใต้การครอบงำของข้าราชการของนักการเมืองจำนวนน้อย

ในห้วงร้อยปีที่ผ่านมาสังคมไทยขยายตัวเติบโตใหญ่มีปัญหาลับซ้อนมากมายประชาชนและชุมชนเพิ่มขึ้น แทนที่ประชาชนจะมีบทบาทในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น รัฐบาลกับสร้าง

หน่วยงานขยายระบบราชการมาโดยตลอด ขณะที่หน่วยงานปกครองท้องถิ่นมีอัตราการเติบโตที่ช้ามาก บ่อมหมาความว่าโอกาสที่ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นจะได้ดูแลแก้ไขปัญหาของตนเองก็มีข้อจำกัดอย่างมาก

ข้อจำกัดทั้ง ๒ ประการดังกล่าวข้างต้น ล้วนขัดขวางการกระจายอำนาจในสังคมไทย ประเด็นของการกระจายอำนาจจึงมีผู้ให้ความสนใจจำนวนไม่มากนัก^{๔๐}

คณะกรรมการการปกครองวุฒิสภาในการศึกษาเกี่ยวกับการยกฐานะสภาตำบลเป็นนิติบุคคลนั้น คณะกรรมการเห็นว่าการกระจายกิจการของคณะบุคคลใดให้มีสภาพเป็นนิติบุคคลต้องคำนึงถึงสาระสำคัญ ๓ ประการคือ

๑. ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของการปกครองคณะบุคคล เช่น เพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

๒. มีทรัพย์สินเพียงพอที่จะดำเนินการตามวัตถุประสงค์

๓. มีหรืออาจจัดหาบุคคลที่มีความรู้ความสามารถสำหรับการบริหารงาน หรือการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

จึงได้เสนอเกี่ยวกับนโยบายที่ยกฐานะสภาตำบลทั้งหมดเป็นนิติบุคคลเป็นนโยบายที่ไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม เปรียบเสมือนปล่อยเด็กในวัยต่าง ๆ ให้ปกครองตนเองซึ่งจะนำไปสู่ความสูญเสียทั้งร่างกายและทรัพย์สิน นโยบายที่เหมาะสมให้เป็นนโยบายที่ค่อยเป็นค่อยไป โดยสภาตำบลใดที่มีรายได้รวมทั้งเงินอุดหนุนจากรัฐบาลเพียงพอที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ได้กำหนดไว้และประชาชนในตำบลนั้นจึงสมควรได้รับการพิจารณาให้ปกครองตนเองในรูปแบบการปกครองท้องถิ่น ซึ่งจะส่งผลให้ต้องเป็นนิติบุคคลด้วย เหตุผลของคณะกรรมการที่สนับสนุนให้สภาตำบลที่พร้อมเป็นหน่วยงานปกครองท้องถิ่นก็เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ถูกต้อง ของการกระจายอำนาจและการปกครองตนเองของท้องถิ่น และไม่ขัดกับหลักการบริหารราชการส่วนภูมิภาค

มีข้อสังเกตว่า ถ้ารัฐบาลมีนโยบายที่จะยกฐานะสภาตำบลเป็นนิติบุคคลและยังคงให้เป็นการบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยยังไม่เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล) มีประเด็นที่ต้องพิจารณา ๓ ประเด็นคือ

^{๔๐} สังคีต พิริยะรังสรรค์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร, การกระจายอำนาจอย่างไรสร้างประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : ๑๗๕ การพิมพ์, ๒๕๓๗), หน้า ๕๕ - ๗๖.

๑. สภาตำบลทุกตำบลมีความพร้อมเพียงใดที่จะทำงบประมาณประจำปี จัดทำแผนพัฒนาตำบลของสภาตำบล รวมทั้งมีบุคลากรที่พร้อมหรือไม่ หากจะว่าจ้างบุคลากรก็จะเพิ่มรายจ่ายของสภาตำบล

๒. รายได้ของสภาตำบล เช่น จากภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน เงินอากรฆ่าสัตว์ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตจะให้สภาตำบลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บ ถ้าสภาตำบลจัดเก็บจะเพิ่มค่าใช้จ่ายในการบุคลากรมาจัดเก็บภาษี ทำบัญชีและควบคุมรักษาเงิน แต่ถ้าให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บแล้วจัดสรรไปให้สภาตำบลความไม่พอใจของสภาตำบลที่เคยมีต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็ยังมีอยู่ต่อไป

๓. ความสัมพันธ์ของสภาตำบลกับการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่นจะเป็นในลักษณะใด หากสภาตำบลยังเป็นหน่วยการปกครองแบบหนึ่งของการบริหารราชการส่วนภูมิภาคก็ไม่แตกต่างกับจังหวัด ซึ่งนับแต่เป็นนิติบุคคลไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่การบริหารราชการส่วนใดเลย และเป็นการจัดเก็บหลักการบริหารราชการส่วนภูมิภาค ซึ่งเป็นหลักการของการแบ่งอำนาจ (Deconcentration) การสั่งการจากส่วนกลางมาให้ตัวแทนในภูมิภาค แต่ถ้าสภาตำบลเป็นส่วนท้องถิ่นก็จะไม่เป็นปัญหาใด ๆ

โดยข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการยกฐานะสภาตำบลเป็นนิติบุคคล ๑๐ ประการดังนี้

๑. ไม่ควรยกฐานะสภาทั้งหมดทั่วประเทศให้เป็นนิติบุคคลในคราวเดียวกัน เนื่องจากสภาตำบลแต่ละแห่งมีฐานะและขีดความสามารถแตกต่างกัน หากจะยกฐานะสภาตำบลใดเป็นนิติบุคคลก็ควรให้เป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นพร้อมกันด้วย

๒. หลักเกณฑ์สำคัญในการยกฐานะสภาตำบลเป็นนิติบุคคล และเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนตำบล ควรพิจารณาสภาตำบล ที่ประชาชนในตำบลมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองและเป็นสภาตำบลที่มีความพร้อมด้านรายได้และบุคลากร

๓. ควรกำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาตำบลที่ยกฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์การบริหารส่วนตำบลให้เหมาะสมชัดเจนไม่กว้างขวางจนเกินไป และไม่ซ้ำซ้อนกับหน่วยงานอื่นแต่ควรประสานสอดคล้องกัน

๔. ควรให้สภาตำบลเป็นนิติบุคคลและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นหรือองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีและจัดหารายได้ของตนเองหรือได้รับส่วนแบ่งจากภาษีหรือรายได้ดังกล่าว เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีป้าย ภาษีล้อเลื่อน ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือน อากรการฆ่าสัตว์ และดำเนินการต่าง ๆ เพื่อหารายได้ภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่

๕. ระยะ ๔ ปีแรกตำแหน่งเลขานุการสภาตำบลควรเป็นข้าราชการประจำเพราะเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีประสบการณ์ในการจัดทำแผนพัฒนางบประมาณบัญชี และคุ้นเคย

กับกฎระเบียบของทางราชการ เมื่อพ้นระยะเวลา ๔ ปีจึงควรเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้ามาเป็นเลขานุการสภาตำบลได้ โดยควรกำหนดวิธีการคัดเลือก และคุณสมบัติไว้อย่างเฉพาะเจาะจง

๖. ควรกำหนดคุณสมบัติคณะบุคคลที่จะเป็นผู้บริหารงานของสภาตำบลให้สูงขึ้น เช่น สำเร็จการศึกษาภาคบังคับหรือกำหนดเงื่อนไขต้องผ่านการฝึกอบรมด้านการบริหารการจัดการหรือการพัฒนา

๗. ควรชักจูงและสนับสนุนสตรีให้สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารของสภาตำบล

๘. ส่งเสริมสภาตำบลที่ขาดความพร้อมที่จะได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคลให้มีความพร้อมโดยเร็ว เช่น ส่งเสริมการหารายได้ฝึกอบรมบุคลากรของสภาตำบล

๙. ควรกำหนดบทบาทของข้าราชการที่เกี่ยวข้องสภาตำบลที่ยังไม่ได้รับฐานะเป็นนิติบุคคลให้เน้นหนักไปในทางช่วยแก้ไขปัญหาของสภาตำบลมากกว่า การระงับระงับยับยั้ง

๑๐. เพื่อขจัดความขัดแย้งระหว่างสภาตำบลที่ยังไม่เป็นนิติบุคคลกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด รัฐบาลควรปรับปรุงการจัดสรรหาเงินรายได้ที่จะให้แก่สภาตำบลให้เหมาะสม^{๔๔}

ประเภท ๖๓ ได้เสนอความคิดว่า วัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญของการกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนท้องถิ่นสังคมไทยมีการรวมศูนย์อำนาจทั้งทางการเมืองและการเมืองเศรษฐกิจและวัฒนธรรมทำให้เกิดความึงติงและความเครียดในสังคมปิดทางออกอันหลากหลายของชุมชนท้องถิ่น วัฒนธรรมหมายถึง วิถีชีวิตทั้งหมดของท้องถิ่น ซึ่งมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละกลุ่มแต่ละท้องถิ่นทุกชุมชนท้องถิ่นมีวัฒนธรรมเป็นศักดิ์ศรีของตนเอง ถ้าส่งเสริมวัฒนธรรมชุมชนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่นก็จะมีศักดิ์ศรีมีพลังและมีทางออกของตนเอง ถ้าเข้าใจว่าวัฒนธรรมจริง ๆ จะเชื่อมต่อเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจได้อย่างวิเศษ วัฒนธรรมจึงเป็นเรื่องของการกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนท้องถิ่น

การกระจายสิทธิไปสู่ชุมชนและความเข้มแข็งของชุมชนจะช่วยแก้ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นบูรณาการ เช่น ปัญหาการแย่งชิงทรัพยากรในชนบท การทำลายสิ่งแวดล้อม โสเภณี โรคเอดส์ ยาเสพติด เป็นต้น

ความเป็นชุมชนหรือความเข้มแข็งของชุมชนหรือการมีองค์กรชุมชนเป็นประชาธิปไตยระดับพื้นฐานจึงจะทำให้การเมืองการปกครองระดับบนขึ้นมามีความถูกต้องยิ่งขึ้น การส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนควรเป็นนโยบายพัฒนาประชาธิปไตยรับด่วน^{๔๕}

^{๔๔}ปิยนุช เงินคล้าย, “การสำรวจทัศนคติและความพร้อมของประชาชนต่อการกระจายอำนาจ”, รายงานการวิจัย, หน้า ๖๒-๖๕.

^{๔๕}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๓๔.

ความหมายของการกระจายอำนาจ

จากความหมายของนักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ในเรื่องของการกระจายอำนาจ (Decentralization) แบ่งออกได้ ๒ ความหมายคือ

๑. การกระจายอำนาจตามอาณาเขต (Size and Boundary) หมายถึง การมอบอำนาจไปให้ท้องถิ่นจัดทำกิจการหรือบริการสาธารณะภายในเขตท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นมีอิสระบางประการในการปกครองตนเอง เช่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

๒. การกระจายอำนาจตามกิจการ (Functional) หมายถึง การมอบอำนาจให้องค์การสาธารณะจัดทำกิจกรรมประเภทใดประการหนึ่ง เพื่อให้มีอิสระในการดำเนินงานให้เหมาะสมกับเทคนิคของงานนั้น เช่น การไฟฟ้า การประปา และการโทรศัพท์ เป็นต้น

ความสำคัญของการกระจายอำนาจ

การกระจายอำนาจการปกครองว่าสำคัญในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม โดยสรุปได้ ๒ ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้

๑. การกระจายอำนาจเป็นรากแก้วของระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องด้วยประชาธิปไตยต้องประกอบด้วยโครงสร้างส่วนบนคือ ระดับชาติ และโครงสร้างพื้นฐานคือ ระดับการปกครองท้องถิ่น การปกครองตนเองในรูปแบบของการปกครองท้องถิ่นอย่างแท้จริง คือ รากแก้วเป็นฐานะเสริมอย่างสำคัญยิ่งของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

๒. การกระจายอำนาจมีความสำคัญในทางเศรษฐกิจและสังคมในด้านการพัฒนาชนบท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งลักษณะดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต้องมีการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง

สาระสำคัญของการกระจายอำนาจอยู่ที่ว่าท้องถิ่นมีอิสระในการปกครองตนเองเจ้าหน้าที่ในท้องถิ่นในลักษณะการกระจายอำนาจนั้น อาจเป็นผู้ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในท้องถิ่นหรือโดยการแต่งตั้งจากราชการส่วนกลางก็ได้ โดยท้องถิ่นได้รับมอบอำนาจนี้จากส่วนกลาง การกระจายอำนาจนั้นนอกจากจะเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล โดยมอบอำนาจหน้าที่ซึ่งรัฐบาลกลางจะต้องดำเนินการไปให้ท้องถิ่นที่จัดทำแล้ว ยังเป็นการลดอำนาจหน้าที่ของรัฐบาลกลางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน้าที่ซึ่งได้รับมอบให้องค์การปกครองท้องถิ่นจัดทำด้วย

การกระจายอำนาจมีองค์ประกอบสำคัญ ๔ ประการ คือ

๑. มีความเป็นนิติบุคคล (Artificial Person) การกระจายอำนาจ การปกครองจะต้องมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างจากองค์กรของรัฐบาลกลาง การมีองค์กรเป็นนิติบุคคลต่างหากนี้ก็เพื่อให้

ประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ของตน องค์กรเหล่านี้จะต้องมีงบประมาณ ทรัพย์สินหนี้สินและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของตนเอง

๒. มีอำนาจอิสระในการบริหารงาน (Autonomy) มีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่เป็นหลักที่สำคัญประการหนึ่งของการกระจายอำนาจของการปกครอง เพราะหากองค์กรนั้นไม่มีอำนาจอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ที่จะต้องรอคำสั่งจากรัฐบาลอยู่เสมอ องค์กรเช่นนี้ก็จะมิได้มีอิสระไม่ผิดไปจากหน่วยการปกครองส่วนภูมิภาค องค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติภารกิจของตนเองตลอดจนมีอิสระพอสมควรในการกำหนดนโยบายหรือการตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้แต่ก็มีข้อสงสัยว่า อำนาจอิสระขององค์กรปกครองท้องถิ่นจะต้องมีพอสมควรไม่มากเกินไปจนเกิดความกระทบกระเทือนต่อเอกภาพอธิปไตย (Unity and Sovereignty) ของประเทศ

๓. ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการเลือกผู้บริหารและหน้าที่นิติบัญญัติซึ่งทำได้หลายระดับแล้วแต่ความสามารถและความสนใจของประชาชน ในท้องถิ่นนั้นเป็นสิ่งสำคัญ เช่น การไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตัวแทนของตนเองเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งต่างๆ ขององค์กรปกครองท้องถิ่นหรือสมัครเข้ารับการเลือกตั้งเป็นตัวแทนของประชาชนเพื่อให้ได้มีโครงการเข้ามา มีบทบาทในการดำเนินกิจกรรมอันเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองท้องถิ่นด้วยตนเองก็ได้

๔. งบประมาณของตนเององค์กรปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ด้วยตนเองรวมไปถึงการมีอำนาจในการบริหารงบประมาณที่ได้มานั้นด้วย การให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บและบริหารรายได้ด้วยตนเองนี้เป็นการมอบอำนาจการตัดสินใจให้องค์กรปกครองท้องถิ่นทั้งหมดตั้งแต่การวางแผนปฏิบัติงาน การจัดเก็บรายได้ การบริหารและช่วยบริการประชาชนในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ

จากองค์ประกอบ ๔ ประการของหลักการกระจายอำนาจตามที่กล่าวมานี้หากองค์กรปกครองท้องถิ่นหรือหน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีองค์ประกอบครบทั้ง ๔ ประการและสามารถปฏิบัติงานได้โดยปราศจากการควบคุมหรือแทรกแซงจากหน่วยงานระดับสูงกว่า ไม่ว่าจะเป็นส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาคแล้วย่อมจะเป็นองค์การปกครองท้องถิ่นหรือหน่วยงานท้องถิ่นที่มีความสมบูรณ์และพร้อมที่จะปฏิบัติงานเพื่อท้องถิ่นของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับส่วนประกอบอื่น ๆ อีกด้วย^{๕๖}

^{๕๖} พันจ่าเอกประภัสสร ชมदार, “บทบาท อบต. ในการพัฒนาชุมชน ศักยภาพ : อบต. ในเขตอำเภอบางค้อ จังหวัดฉะเชิงเทรา”, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๒, ๑๖๕ หน้า.

หลักการกระจายอำนาจมีข้อดีข้อเสีย

การจัดระเบียบการบริหารตามหลักการกระจายอำนาจมีข้อดีอยู่ ๓ ประการ

๑. ทำให้มีความสนองความต้องการของแต่ละท้องถิ่นได้ดีขึ้น บริการสาธารณะบางอย่างที่เกี่ยวกับประโยชน์ส่วนได้เสียเฉพาะท้องถิ่น ถ้าได้มอบอำนาจให้ผู้บริหารงานของท้องถิ่นซึ่งเลือกตั้งจากราษฎรในท้องถิ่นเป็นผู้จัดทำก็ย่อมจะได้ผลตรงกับความต้องการในท้องถิ่นมากขึ้น เพราะรู้ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นของตนเองดี

๒. เป็นการแบ่งเบาภาระของหน่วยงานการบริหารราชการส่วนกลางได้บ้างในปัจจุบันนี้หน่วยบริหารราชการส่วนกลางมีภารกิจหลักอยู่มากเกี่ยวกับการจัดทำกิจการอันเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ หากได้ตัดภาระเกี่ยวกับกิจการเฉพาะท้องถิ่นที่ไม่อาจดำเนินการได้ทั่วถึงออกเสียบ้างก็จะทำให้เกิดผลดีเหมาะสมกับความต้องการของราษฎรในท้องถิ่นได้

๓. ทำให้ราษฎรมีความสนใจรู้จักรับผิดชอบในการปกครองท้องถิ่นของตนเองมากขึ้น การกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นเป็นการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเองทำให้ราษฎรมีส่วนได้เสียกิจการท้องถิ่น โดยตรงและ เกิดความจำเป็นที่ต้องปรึกษาหารือกันในการดำเนินงานทำให้ราษฎรรับผิดชอบคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมของท้องถิ่น ทำให้การอำนาวยบริการแก่ประชาชนเป็นไปได้อย่างสะดวกรวดเร็ว เป็นการส่งเสริมและพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นตามระบอบประชาธิปไตยมากขึ้นการจัดระเบียบการบริหารตามหลักการกระจายอำนาจมีในข้อเสียหรือจุดอ่อนอยู่ ๔ ประการ

๔. อาจเป็นภัยต่อเอกภาพการปกครองและความมั่นคงของประเทศ เพราะหากกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นมากเกินไปอาจจะเป็นการทำลายเอกภาพในการปกครองและความมั่นคงปลอดภัยของรัฐได้ ทั้งอาจก่อให้เกิดการแข่งแย้งขันระหว่างท้องถิ่น นอกจากนี้อาจเกิดช่องว่างระหว่างท้องถิ่นที่มีงบประมาณมากท้องถิ่นที่มีงบประมาณน้อย

๕. ทำให้ราษฎรเพ่งเล็งเห็นประโยชน์ของท้องถิ่นตนเองสำคัญมากกว่าส่วนรวมเมื่อราษฎรมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้นก็มุ่งจะทำให้ประโยชน์ของท้องถิ่นของตนเองแต่ฝ่ายเดียวจนกระทั่งลืมนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ

๖. เจ้าหน้าที่ที่ได้รับการเลือกตั้งอาจใช้อำนาจหน้าที่ที่ไม่เหมาะสมด้วยการถือพรรคถือพวก อาจใช้อำนาจหน้าที่บังคับกดขี่พรรคฝ่ายตรงกันข้ามหรือราษฎรที่ไม่อยู่ในพรรคพวกของตนซึ่งทำให้ไม่สงบราบรื่นได้ย่อมจะทำให้เกิดความเคียดแค้นความไม่พอใจแก่ราษฎรยิ่งกว่าถูกปกครองโดยเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค

๗. ย่อมทำให้เกิดความสิ้นเปลืองมากและมีต้นทุนสูงเพราะต้องมีการแยกงบประมาณออกเป็นส่วน ๆ ทั้งต้องมีเจ้าหน้าที่และเครื่องใช้ของตนเองซึ่งไม่อาจหมุนเวียนสับเปลี่ยนโยกย้าย

ในท้องถิ่นต่างเหมือนกับหน่วยการบริหารราชการส่วนกลาง รวมทั้งอาจมีการใช้จ่ายโดยไม่ประหยัดหากควบคุมการเงินไม่ดีพอหรือไม่มีประสิทธิภาพ^{๔๖}

สรุป ได้ว่าการกระจายอำนาจเป็นเรื่องที่รัฐบาลต้องกระทำเพื่อเป็นที่ต้องการของประชาชนในการมีส่วนร่วมการปกครองในท้องถิ่น ปกครองโดยที่ประชาชนในท้องถิ่น การเลือกผู้ปกครองโดยตรงที่เกิดขึ้นในระดับของตำบลและหมู่บ้าน ในการปกครองดูแลผลประโยชน์ตำบลและหมู่บ้านของตนเองซึ่งการที่จะปกครองกันเองนั้น รัฐบาลต้องมีงบประมาณให้มีในท้องถิ่นที่ยังขาดรายได้และให้ท้องถิ่นจัดการบริหารงบประมาณตนเอง โดยประชาชนเป็นผู้ตรวจสอบการทำงานของสมาชิกหรือตัวแทนที่เลือกโดยประชาชน รัฐบาลเป็นเพียงผู้ดูแลและกฎหมายและระเบียบต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาเพื่อจะให้ตรงกับความต้องการของการเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงให้ตรงกับการใช้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ในส่วนของการปกครองท้องถิ่นในเรื่องกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น

๒.๗ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุทธิพ แสงชัน ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านยุคโลกาภิวัตน์ สรุปผลการศึกษาไว้ว่า เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังคงดำรงอยู่ได้ไม่ว่าจะเป็นยุคโลกาภิวัตน์ เพราะกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีลักษณะดังนี้

๑. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมาจากผู้นำทางธรรมชาติและเป็นที่เชื่อถือศรัทธาจากประชาชนในตำบลและหมู่บ้าน ฐานะของกำนันและผู้ใหญ่บ้านจึงได้รับความยอมรับทั้งทางนิตินัยและพฤตินัย

๒. การปรับปรุงกฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๕๕๗ อยู่เป็นระยะและเป็นปัจจัยสำคัญในการปรับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านให้ทันสมัยสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม

๓. การเลือกกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นวิธีการสอดคล้องกับหลักประชาธิปไตย เพราะเปิดโอกาสให้ประชาชนในเขตตำบลและหมู่บ้านมีสิทธิเลือกผู้ปกครองโดยตรง ถ้าเกิดความไม่พอใจก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ จุดนี้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย

๔. อำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านมิได้ขัดแย้งกับองค์กรปกครองแบบอื่น นอกจากนั้นยังมีส่วนสนับสนุนการปกครองทุกรูปแบบด้วย ที่เห็นชัดเจนมากคือ การปกครอง

^{๔๖} ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่น, อ่างแล้ว, หน้า ๑๐.

ท้องถิ่นกรุงเทพมหานครซึ่งยังคงมีกำนันและผู้ใหญ่บ้านและช่วยให้การปกครองกรุงเทพมหานคร
ในเขตชั้นนอกมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกฎหมายลักษณะการปกครอง
ท้องถิ่นที่เหมาะสมกับกาลสมัย และการยอมรับของประชาชนจะทำให้กำนัน และผู้ใหญ่บ้านมีการ
ปรับตัวที่สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์^{๔๔}

ธวัชชัย รักขนาม ได้ศึกษาเรื่อง สถานภาพและภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้าน กับ
บทบาทการปกครองท้องถิ่นพบว่า “สถานภาพของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ และ
การศึกษา มีความสัมพันธ์ต่อการปกครองท้องถิ่น กล่าวคือ กำนันผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้ชายมีบทบาทสูง
กว่ากำนันที่เป็นผู้หญิง ด้านอายุกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีช่วงอายุวัยกลางคนประมาณ ๓๑ - ๔๐ ปีจะมี
บทบาทเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านสูงกว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านในวัยอื่น ๆ ส่วนด้านทางการศึกษาพบว่า
มีความสัมพันธ์โดยตรงกับบทบาทด้านการเป็นผู้ใหญ่บ้าน กล่าวคือ กำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีภาวะผู้นำ
สูงจะมีบทบาทการเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านสูง ในทำนองเดียวกันกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีภาวะผู้นำต่ำก็
จะมีบทบาทภาวะผู้นำต่ำตามไปด้วย”^{๔๕}

สุชีพ พงษ์ไชย ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามลักษณะการปกครอง
ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕ กับ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ พบว่า “การ
กำหนดบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้เป็นผู้มีบทบาทอยู่ในการปกครองท้องถิ่น แม้จะมี
ความสัมพันธ์และเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาตำบลโดยภาพรวม แต่เมื่อพิจารณาหน้าที่ตามกฎหมาย
และลักษณะตามหน้าที่ที่กำนันผู้ใหญ่บ้านสามารถตระหนักและสามารถแสดงบทบาทตามสถานภาพ
การเป็นนักปกครองท้องถิ่นได้อย่างชัดเจนแต่มีระดับความเข้าใจ รับรู้ น้อยในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจ
หน้าที่ในฐานะสมาชิกและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อ
ประสิทธิภาพการบริหาร และการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านแล้ว ความไม่สามารถแยกแยะ
และระบุบทบาทหน้าที่ของตนเองได้เป็นผลทำให้กำนันผู้ใหญ่บ้าน มักแสดงบทบาทความเป็นผู้นำ

^{๔๔} สุชีพ แข่งขัน, “บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านยุคโลกาภิวัตน์”, เอกสารวิจัยส่วนบุคคล,
(โรงเรียนนักปกครองระดับสูง : กรมการปกครอง, ๒๕๓๗), อ่างใน ไพศาล ศรีนาคาลัย, “บทบาท
ของกำนัน : ศึกษาเปรียบเทียบบทบาทในการปกครองท้องถิ่นและในการปกครองท้องถิ่น”,
วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๔๖, ๑๕๐ หน้า.

^{๔๕} ธวัชชัย รักขนาม, “สถานภาพและภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านกับการปกครองท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิต
วิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๓๘, ๑๘๕ หน้า.

ตามธรรมชาติในฐานะการเป็นนักปกครองท้องที่ในการบริหารและการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลกระทบต่อในด้านความขัดแย้งกับสมาชิกสภาตำบลและคณะกรรมการบริหารส่วนตำบลที่มาจากกรเลือกตั้ง^{๖๐}

สมบูรณ์ สมพงษ์ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจากการทำหน้าที่ในบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว ได้แก่ปัจจัยในทางตรงและปัจจัยในทางอ้อม ดังนี้

ปัจจัยในทางตรง ได้แก่

๑. การเปลี่ยนแปลงประชากร
๒. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม
๓. การครอบงำโดยภาครัฐ
๔. การเรียนรู้ปัญหาและการแก้ไขปัญหา

ปัจจัยที่มีผลในทางอ้อม ได้แก่

๑. พหุภาคีของการมีส่วนร่วม
๒. การสื่อสารโดยใช้ระดับสื่อสารต่าง ๆ
๓. ความขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ^{๖๑}

บุญชัย ฤกษ์จำลอง ได้กล่าวโดยสรุปว่า กรณีการศึกษาบทบาทการกระจายอำนาจสู่ชุมชนของกำนันผู้ใหญ่บ้านยังอยู่ในระดับที่ไม่ประสบผลสำเร็จ อันเนื่องมาจากปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจของผู้นำชุมชนและประชาชนขาดความการมีส่วนร่วมอันเนื่องมาจากการขาดช่องทางในการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมได้จริง ๆ เพราะระเบียนการดำเนินการของการปกครองในท้องถิ่น เพราะเกิดจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ดังนี้คือ

๑. ปัญหาที่เกิดจากระบบเศรษฐกิจทำให้ประชาชนขาดความสนใจไม่มีเวลาในกับกิจกรรมนี้
๒. ขาดผู้นำกลุ่มที่เข้มแข็งและมีความรู้ความเข้าใจในระบบของการปกครองท้องถิ่น

^{๖๐}ชูชีพ พงษ์ไชย, “บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๕๕๗ กับ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๖๗”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๕๖, ๑๗๕ หน้า.

^{๖๑}สมบูรณ์ สมพงษ์, “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจากการทำหน้าที่ในบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๕๖, ๑๕๕ หน้า.

๓. ขาดความเสถียรและความทุ่มเทในการที่จะพยายามแก้ไขปัญหาและอุปสรรค

๔. ทุกระบบทุนนิยมและระบบการตอบแทนชนิดที่ทำให้อยู่ในสภาพจำยอม^{๒๒}

เกียรติศักดิ์ พรหมสะอาด ได้กล่าวถึงบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านต่อการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในระดับท้องถิ่นของอำเภออาจสามารถ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้กล่าวว่า “บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นบทบาทที่สำคัญของภาวะผู้นำที่จะแสดงออกในเรื่องของความรู้และความเข้าใจที่มีต่อการปกครองในระบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริง เพราะเหตุว่า อำนาจในการปกครองอันแท้จริงคืออำนาจของประชาชนทุกคนที่จะต้องมีส่วนร่วมในการจัดระบบการปกครองในแก่ตนเองเปรียบเสมือนเจ้าของบ้านย่อมมีสิทธิที่จะปกครองและดูแลบ้านของตนเองโดยชอบธรรม”^{๒๓}

นิติธรรม วงศ์ไพโรจน์ ได้กล่าวถึงระดับปัญหาของการกระจายอำนาจกับบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลส้มเสี้ยว อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยสรุปว่า ปัญหาอุปสรรคความต้องการและแนวทางการแก้ไขปัญหาของแต่ละชุมชนที่สำคัญ ๆ คือ

๑. ทุกชุมชนกำลังประสบปัญหาความอ่อนแอทางเศรษฐกิจทำให้ประชาชนขาดความสนใจในเรื่องทางการเมือง

๒. ปัญหาอำนาจอิทธิพลจากนักการเมืองและนักการปกครองในระดับท้องถิ่น

๓. ปัญหาการขาดจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบที่ดีต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่น

๔. ปัญหาการทุจริตมุ่งแสวงหาประโยชน์ต่อตนเองและกลุ่มที่เป็นกระบวนการใหญ่^{๒๔}

ประภาพร เอี่ยมลออ ได้กล่าวถึงบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านต่อการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในระดับท้องถิ่นของอำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยสรุปว่า “กำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นกลไกที่สำคัญอย่างหนึ่งของภาครัฐในอันที่จะนำการกระจายอำนาจไปสู่ชุมชนในระดับท้องถิ่นให้เกิดเป็นจริงขึ้นมาให้ได้มากที่สุด เพราะผู้นำในระดับของชุมชนเป็นผู้มีอิทธิพลในด้านต่าง ๆ ต่อ

^{๒๒}บุญชัย ฤกษ์จำลอง, “สภาพปัญหาและอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในท้องถิ่นของอำเภอกระเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๘, ๑๖๕ หน้า.

^{๒๓}เกียรติศักดิ์ พรหมสะอาด, “การปกครองในระบบอบรรมาภิบาลกับการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในระดับท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๔๘, ๑๗๓ หน้า.

^{๒๔}นิติธรรม วงศ์ไพโรจน์, “ปัญหาและอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในท้องถิ่นกับบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลส้มเสี้ยว อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์”, **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๘, ๑๔๕ หน้า.

หมู่บ้านและตำบลที่จะผลักดันในประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการปกครองตนเองได้มากที่สุด เช่น เสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยการพึ่งพาตนเองโดยมีหัวหน้าชุมชนในระดับต่าง ๆ เป็นผู้นำที่กล้าแสดงออกด้วยการปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีและสร้างโอกาสให้ประชาชนได้หันกลับมาสนใจการเมืองในระดับท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น”^{๕๖}

สุภาพ กัดป๋ยานันท์ ได้ทำการศึกษาการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นของกำนันผู้ใหญ่บ้านพบว่า “ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจต่อชุมชนในระดับหมู่บ้านและในระดับตำบลมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน คือ การกระจายอำนาจที่เกิดขึ้นผู้มีอำนาจและมีอิทธิพลเดิมอยู่ในท้องถิ่นหรือบุคคลที่ดำรงตำแหน่งสำคัญในชุมชน เช่นกำนันผู้ใหญ่บ้าน ตลอดจนชนชั้นนำทางการเมืองต่างยังคงดำรงอำนาจอยู่ทางการเมืองและการบริหารท้องถิ่น ดังนั้น บุคคลเหล่านี้จึงได้อาศัยอำนาจทางการเมืองจากตำแหน่งที่ตนมีอยู่เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว แต่มักจะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผลประโยชน์ของสาธารณะที่มีอยู่ในท้องถิ่น”^{๕๗}

ประวัติ บุญญรัตน์ ได้กล่าวถึงการศึกษาผลการดำเนินงานในบทบาทการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในท้องถิ่นในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด โดยสรุปว่า “แนวคิด ปัญหา อุปสรรค สภาพความต้องการ และแนวทางในการพัฒนาระบบการปกครองประชาธิปไตยในท้องถิ่น ส่งเสริมเพื่อให้ความต้องการสำเร็จที่เกิดจากการดำเนินนโยบายของการกระจายอำนาจสู่ชุมชนนั้น โดยสภาพของปัญหาแล้วในแต่ละท้องถิ่นที่จะมีความแตกต่างกันซึ่งโดยพื้นฐานแล้วจะประสบปัญหาเดียวกันคือ ความพร้อมและความสามารถของผู้นำและประชาชนในท้องถิ่นเอง”^{๕๘}

สุรเชษฐ์ วงศ์มี ได้ศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในบริบทของการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเรื่องบทบาทและอำนาจหน้าที่และเรื่องการกระจายอำนาจ

^{๕๖} ประภาพร เอี่ยมละออ, “การเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนกับบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านต่อการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในระดับท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๘, ๑๕๕ หน้า.

^{๕๗} สุภาพ กัดป๋ยานันท์, “บทบาทการกระจายอำนาจของกำนันผู้ใหญ่บ้านกับการปกครองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), ๒๕๔๘, ๑๘๐ หน้า.

^{๕๘} ประวัติ บุญญรัตน์, “การพัฒนาคุณธรรมภายในกำนันการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในระดับท้องถิ่นในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น), ๒๕๔๘, ๑๘๒ หน้า.

ศึกษาความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในเรื่องบริบทของการกระจายอำนาจที่มีผลต่อกำนันและผู้ใหญ่บ้านใน ส่วนใด จากผลการวิจัยปรากฏดังนี้

๑. บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีน้อยลงในส่วนของการ โอนงานที่ ทำไปให้การปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบ ในด้านฝ่ายบริหารที่เกี่ยวกับการพัฒนาและ โครงการ ต่าง ๆ เพื่อสาธารณะประโยชน์ของประชาชน ในส่วนของงานฝ่ายปกครองจะต้องเป็นหน้าที่ของ กำนันและผู้ใหญ่บ้านในการรับผิดชอบควรจะต้องปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการทำงานที่ รับผิดชอบให้น้อยลง

๒. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าใจเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นอย่างดีสามารถตอบคำถามได้อย่างละเอียด ที่เกิดขึ้นของการปกครองในส่วนท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ

๓. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเห็นว่าการปรับปรุงเป็นเรื่องที่ยิ่งใหญ่มาก เพราะจะต้องมีการ เปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อมีการกระจายอำนาจ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของการทำงานของ กำนันและผู้ใหญ่บ้านที่รับผิดชอบต้องเปลี่ยนแปลงไป ในส่วนที่กำนันและผู้ใหญ่บ้านจะต้อง ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติลักษณะการปกครองท้องถิ่นที่กำหนดไว้^{๑๔}

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่กล่าวมาแล้วนี้จะเห็นได้ว่าความสำคัญตามแนวทางการกระจาย อำนาจจากส่วนกลางสู่ส่วนท้องถิ่น กับบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านนั้นมีส่วนที่เกี่ยวข้องกันกับ บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านโดยตรง เพราะกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทในส่วนของการ ปกครองท้องถิ่นที่จะนำพาและเปิด โอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตาม แนวทางการกระจายอำนาจและมีส่วนร่วมในทางการเมืองให้เกิดขึ้นได้มากที่สุด เพราะกำนันและ ผู้ใหญ่บ้านมาจากการเลือกตั้งของประชาชนในท้องถิ่นที่ได้รับการไว้วางใจจากประชาชนทั้งใน ระดับหมู่บ้านและในระดับตำบลที่ประชาชนเห็นว่าจะสามารถเป็นที่พึ่งพิงในด้านต่างให้แก่ ประชาชน เช่น

๑. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย
๒. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ
๓. ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง
๔. ด้านการพัฒนาหมู่บ้านภายในตำบล

^{๑๔} สุรเชษฐ์ วงศ์มี, “บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในบริบทของการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง), ๒๕๔๖, ๑๗๘ หน้า.

๒.๘ สรุปกรอบแนวคิด

บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นบทบาทตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับจากสถานะในทางสังคมที่ได้กำหนดไว้ในตามบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้ว และบทบาทต่างๆของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเป็นบทบาทที่มีความสำคัญต่อการกระจายอำนาจไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างมากอีกด้วย

บทบาทในการทำหน้าที่ต่างๆ ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น มีด้วยกันหลายบทบาททั้งที่เกี่ยวกับกฎหมายเฉพาะ คือ พระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๔๕๖ และกฎหมายอื่น ๆ รวมทั้งประกาศและกฎกระทรวงหลายฉบับที่กำหนดบทบาทอำนาจหน้าที่ให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านเพื่อการปกครองชุมชนในท้องถิ่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการที่จะกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนในระดับล่างให้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองให้มากที่สุด ตามบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นในปัจจุบันนี้

เมื่อกล่าวโดยสรุปเพื่อให้ครอบคลุมถึงบทบาทต่างๆ ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านผู้วิจัยสรุปถึงบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่สำคัญๆ เพื่อทำการศึกษาวิจัย ๔ ด้านไว้ดังนี้คือ

๑. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย
๒. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ
๓. ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง
๔. ด้านการพัฒนาหมู่บ้านภายในตำบล

บทบาทดังกล่าวของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจโดยมีเป้าหมายหลักอยู่ที่ประชาชนได้มีโอกาสได้ใช้สิทธิในการปกครองดูแลตนเองให้มากที่สุด

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผู้วิจัยได้สรุปกรอบแนวคิดดังนี้

ตัวแปรพื้นฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- ระดับการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา

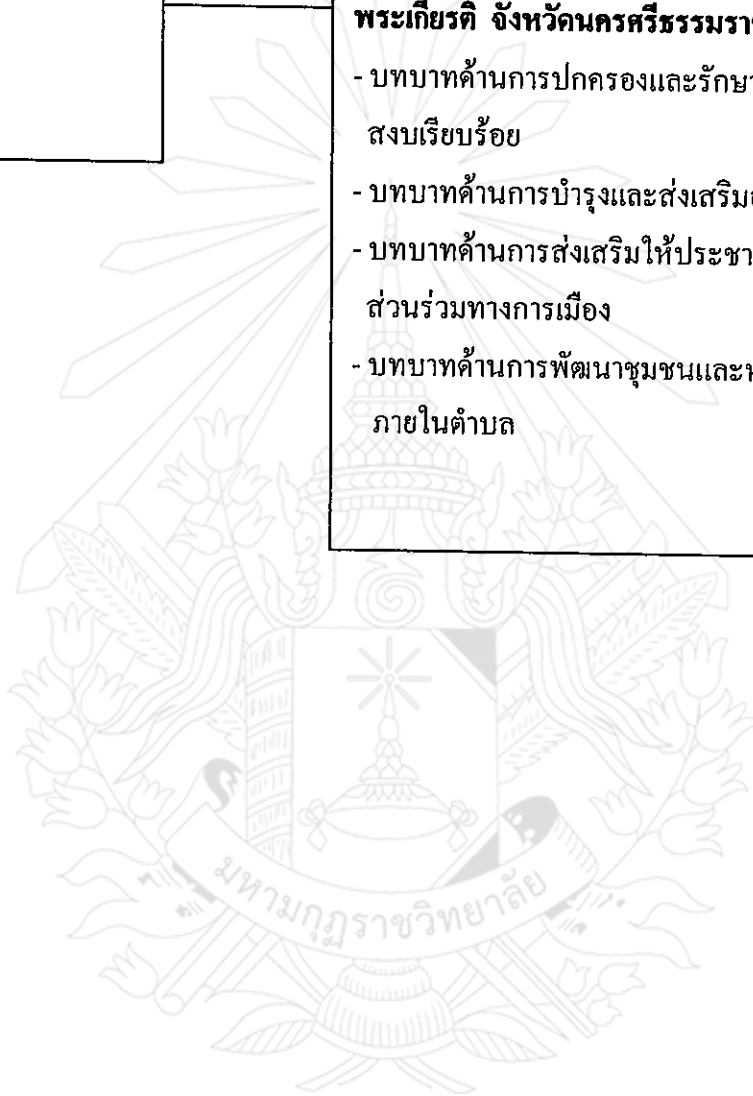
ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาท

บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตาม

แนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิม

พระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

- บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย
- บทบาทด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ
- บทบาทด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง
- บทบาทด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อให้การศึกษาวิจัยนี้ได้รับบรรลุตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชน บทบาทที่เกี่ยวข้องกับกำนันและผู้ใหญ่บ้าน หลักการปกครองท้องถิ่น หลักการกระจายอำนาจ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

- ๓.๑ ประชากร
- ๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๓ การสร้างเครื่องมือวิจัย
- ๓.๔ การทดสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๕ การรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากร

ประชากรในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ ผู้นำชุมชนในเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้เข้าใจในเรื่องบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ซึ่งการสุ่มตัวอย่างแบบจงใจ (Purposive Sampling) คือ ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการในเขตพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

- ๓.๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยคือผู้นำชุมชนผู้นำ๔ส่วนคือ
 - ๑) ผู้นำทางด้านการศึกษา (ผู้บริหารสถานศึกษา)
 - ๒) ผู้นำทางฝ่ายบริหารส่วนท้องถิ่น (นายกและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล)
 - ๓) ผู้นำทางฝ่ายนิติบัญญัติสภาท้องถิ่น (สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล)
 - ๔) ผู้นำทางศาสนา (เจ้าอาวาส)

๓.๑.๒ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ การสุ่มตัวอย่างแบบจงใจ (Purposive Sampling) โดยการแยกกลุ่มประชากรแต่ละตำบลดังนี้

๑) เขตการปกครอง ตำบลสวนหลวง

- นายกองดีการบริหารส่วนตำบล ๑ คน
- รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบล ๒ คน
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๒๖ คน
- ผู้บริหารสถานศึกษา ๖ คน
- เจ้าอาวาสวัด/สำนักสงฆ์ ๓ รูป

๒) เขตการปกครอง ตำบลเข็รเขา

- นายกองดีการบริหารส่วนตำบล ๑ คน
- รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบล ๒ คน
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๒๖ คน
- ผู้บริหารสถานศึกษา ๗ คน
- เจ้าอาวาสวัด/สำนักสงฆ์ ๔ รูป

๓) เขตการปกครอง ตำบลคอนทรอ

- นายกองดีการบริหารส่วนตำบล ๑ คน
- รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบล ๒ คน
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๐ คน
- ผู้บริหารสถานศึกษา ๑ คน
- เจ้าอาวาสวัด/สำนักสงฆ์ ๓ รูป

๔) เขตการปกครอง ตำบลทางพูน

- นายกองดีการบริหารส่วนตำบล ๑ คน
- รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบล ๒ คน
- สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๒ คน
- ผู้บริหารสถานศึกษา ๗ คน
- เจ้าอาวาสวัด/สำนักสงฆ์ ๒ รูป

รวม ๑๑๕ รูป/คน

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๓ ตอนคือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา เป็นแบบสำรวจรายการมีคำตอบให้เลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า ๕ ระดับ (Rating Scale) เพื่อให้คะแนนตามหลักของ Likert Scale^๑ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕ คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ มากที่สุด

๔ คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ มาก

๓ คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ปานกลาง

๒ คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ น้อย

๑ คะแนน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ น้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ

๓.๓ การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้ศึกษาวิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและพิจารณาสร้างเป็นคำถามจำนวน ๒๑ ข้อภายใต้ ๔ องค์ประกอบคือ

๑) ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

^๑สังศรี ชมภูวงศ์, **การวิจัย**, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๕๗), หน้า ๓๖.

- ๒) ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ
- ๓) ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง
- ๔) ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล

๓.๔ การทดสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

๓.๔.๑ นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาโท และอาจารย์ที่ศึกษาระดับปริญญาตรีเพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้ครอบคลุม และเหมาะสมกับกรอบที่วางไว้

๓.๔.๒ นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ (Experts) จำนวน ๓ ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรง โดยหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) ได้ค่า ๑.๐๐

๓.๔.๓ นำเครื่องมือที่ได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์และนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนอำเภอเมืองที่มีสถานภาพเช่นเดียวกับประชากรในการวิจัยที่ใช้เก็บข้อมูลจริงเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น ๐.๘๘

๓.๔.๔ นำเครื่องมือ (แบบสอบถาม) ฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บและรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

๓.๕.๑ ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑ เจ้าคณะอำเภอเฉลิมพระเกียรติ และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม

๓.๕.๒ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้กับผู้นำชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อตอบแบบสอบถามตั้งแต่วันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๑ ถึงวันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๕๑

๓.๕.๓ เก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเองพร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนสมบูรณ์

๓.๕.๔ ในการเก็บข้อมูลใช้วิธีแจกแบบสอบถามจำนวน ๑๑๕ ชุด สามารถเก็บกลับคืนจำนวน ๑๑๕ ชุด ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามพบว่าแบบสอบถามสมบูรณ์สามารถนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลได้ครบทุกฉบับคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๖.๑ การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามและจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน การหาค่าร้อยละ (Percentage) ของคำตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปและข้อคำถามแบบให้เลือกตอบโดยใช้สูตร^๒ ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{N \times 100}{Na}$$

N = จำนวนที่ต้องการเปรียบเทียบ

Na = จำนวนเต็ม

๓.๖.๒ การหาค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต (μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน σ โดยใช้สูตร^๓

$$\mu = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ μ แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน
 $\sum x$ แทน ผลบวกของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

๓.๖.๓ การวิเคราะห์หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อการกระจายของข้อมูล^๔

$$\sigma = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ σ แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 x แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

^๒บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๕), หน้า ๑๘.

^๓เรื่องเดียวกัน.

^๔เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘.

x^2	แทน	ผลรวมยกกำลังสองคะแนนในกลุ่ม
N	แทน	จำนวนประชากร
Σ	แทน	ผลรวม

การให้คะแนนคำตอบในแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ๕ ระดับ โดยกำหนด ๕ คะแนน ดังนี้

๕	หมายถึง	ความคิดเห็นมากที่สุด
๔	หมายถึง	ความคิดเห็นมาก
๓	หมายถึง	ความคิดเห็นปานกลาง
๒	หมายถึง	ความคิดเห็นน้อย
๑	หมายถึง	ความคิดเห็นน้อยที่สุด

การพิจารณาระดับบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ โดยนำค่าเฉลี่ย (μ) เทียบกับเกณฑ์ประเมินตามแนวคิดของเบสท์^๔ ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๔.๕๐ – ๕.๐๐	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๓.๕๐ – ๔.๔๙	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๒.๕๐ – ๓.๔๙	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๕๐ – ๒.๔๙	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๑.๔๙	หมายถึง	ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

หาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยหาค่า IOC^๖

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

หาความเชื่อมั่นแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ (α -Coefficient)^๗

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๓.

^๖ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๐.

^๗ เรื่องเดียวกัน.

เมื่อ	α	หมายถึง	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	n	หมายถึง	จำนวนข้อคำถาม
	$\sum s_i^2$	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	s^2_i	หมายถึง	คะแนนความแปรปรวนทั้งฉบับ

๓.๖.๔ ศึกษาความความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่มีเพศแตกต่างกัน ทดสอบค่า t-test โดยใช้สูตร^๔

เปรียบเทียบระดับการศึกษาด้วยการทดสอบค่า t-test โดยใช้สูตร

$$t = \frac{\mu_1 - \mu_2}{\sqrt{\frac{\sigma_1^2}{n_1} + \frac{\sigma_2^2}{n_2}}}$$

μ_1 = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1

μ_2 = คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2

σ_1^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

σ_2^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

n_1 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในกลุ่มที่ 1

n_2 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในกลุ่มที่ 2

^๔สงศรี ชมภูวงศ์, การวิจัย, (นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗), หน้า ๖๘.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอลำดวนจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้นำชุมชนในเขตการปกครองส่วนภูมิภาคอำเภอลำดวนจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดนครราชสีมา รวม ๑๑๕ รูป/คน ซึ่งข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาค่าทางสถิติ ประกอบด้วย ความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- μ หมายถึง ค่าเฉลี่ย
- σ หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- * หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕
- t หมายถึง ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน (t-test)

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเสนอเป็น ๔ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ผลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลด้านเพศ โดยหาค่าร้อยละดังปรากฏในตารางที่ ๔.๑ ข้อมูลด้านอายุโดยหาค่าร้อยละดังปรากฏในตารางที่ ๔.๒ ข้อมูลด้านระดับการศึกษาโดยหาค่าร้อยละดังปรากฏในตารางที่ ๔.๓

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอลำดวนจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดนครราชสีมา โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับดังปรากฏในตารางที่ ๔.๔ – ๔.๘

ตอนที่ ๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอลำดวนจังหวัดสุรินทร์ จังหวัดนครราชสีมา โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๙ – ๔.๑๓

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของประชากรผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา โดยใช้ t-test ดังปรากฏในตาราง ๔.๒๔ - ๔.๓๘

ตอนที่ ๕ ปัญหาและข้อเสนอแนะบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ดังปรากฏในตารางที่ ๔.๓๕

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนร้อยละของผู้นำชุมชนที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	๕๓	๗๘.๒
หญิง	๒๖	๒๑.๘
รวม	๑๑๙	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้นำชุมชนเป็นเพศชายจำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๒ และผู้นำชุมชนเป็นเพศหญิงจำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนร้อยละของผู้นำชุมชนที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี	๕๔	๔๕.๔
อายุ ๔๐ ปีขึ้นไป	๖๕	๕๔.๖
รวม	๑๑๙	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้นำชุมชนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปจำนวน ๖๕ คนคิดเป็นร้อยละ ๕๔.๖ และผู้นำชุมชนอายุต่ำกว่า ๔๐ ปีจำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๔

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนร้อยละของผู้นำชุมชนที่มีความคิดเห็นต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้าน
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	๘๕	๗๔.๘
ปริญญาตรีขึ้นไป	๓๐	๒๕.๒
รวม	๑๑๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ผู้นำชุมชนระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๘ และผู้นำชุมชนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปจำนวน ๓๐ คนคิดเป็น ร้อยละ ๒๕.๒

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตาม
แนวทางการกระจายอำนาจ

ตารางที่ ๔.๔ แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อ
บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิม
พระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	μ	σ	
๑. การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๓.๓๘	๑.๑๑	ปานกลาง
๒. การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๓.๒๖	๐.๘๔	ปานกลาง
๓. การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร	๓.๓๔	๐.๘๗	ปานกลาง
๔. การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณะประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตราย	๓.๓๑	๐.๘๗	ปานกลาง
รวม	๓.๓๒	๐.๘๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่าความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

พิจารณารายประเด็นพบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมาคือ การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามควร ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ

ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	μ	σ	
๕. การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๑๐	๐.๕๕	ปานกลาง
๖. การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๐๔	๐.๕๑	ปานกลาง
๗. การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน	๒.๕๒	๐.๘๑	ปานกลาง
๘. การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร	๓.๑๖	๐.๕๔	ปานกลาง
๙. การส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน	๒.๕๗	๐.๘๑	ปานกลาง
รวม	๓.๐๔	๐.๘๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่าความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

พิจารณารายประเด็นพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร รองลงมาคือ การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง

ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	μ	σ	
๑๐. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น	๓.๓๕	๑.๑๖	ปานกลาง
๑๑. การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๓.๓๑	๐.๙๔	ปานกลาง
๑๒. การส่งเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ	๓.๗๑	๐.๙๕	มาก
๑๓. การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น	๓.๑๒	๑.๐๓	ปานกลาง
๑๔. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ	๓.๓๔	๐.๕๐	ปานกลาง
๑๕. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น	๓.๖๒	๐.๕๐	มาก
๑๖. การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน	๓.๕๐	๐.๕๑	มาก
รวม	๓.๔๒	๐.๕๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่าความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

พิจารณารายประเด็นพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากจำนวน ๓ ประเด็น และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๔ ประเด็นตามลำดับ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ย

สูงสุดอยู่ในระดับมาก คือ การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ รองลงมาคือกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น และการกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางคือการให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อ
บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิม
พระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล

ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	μ	σ	
๑๗. กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้าน ได้ตรงตามความต้องการของประชาชน	๓.๑๘	๑.๐๑	ปานกลาง
๑๘. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน	๓.๒๐	๐.๘๕	ปานกลาง
๑๙. ท่านคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลสาธารณะประโยชน์	๓.๓๒	๐.๕๖	ปานกลาง
๒๐. กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องที่	๓.๖๓	๐.๘๒	ปานกลาง
๒๑. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง	๓.๓๑	๐.๘๖	ปานกลาง
รวม	๓.๓๓	๐.๘๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

พิจารณารายประเด็นพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลของผู้นำชุมชน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากจำนวน ๑ ประเด็นและอยู่ในระดับปานกลางจำนวน ๔ ประเด็นตามลำดับ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากคือ คิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องที่ รองลงมาอยู่ในระดับปานกลาง คือคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลและสาธารณะประโยชน์ ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือกำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้าน ได้ตรงตามความต้องการของประชาชนอยู่ระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง ๔ ด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	μ	σ	
๑. การปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	๓.๓๒	๐.๕๒	ปานกลาง
๒. การบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	๓.๐๔	๐.๘๕	ปานกลาง
๓. การส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓.๔๒	๐.๕๕	ปานกลาง
๔. การพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล	๓.๓๓	๐.๕๑	ปานกลาง
รวม	๓.๒๕	๐.๕๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ โดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

พิจารณารายด้านพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านตามลำดับ บทบาทด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บทบาทด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง รองลงมาคือบทบาทด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ส่วนบทบาทที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือบทบาทด้านการบำรุงส่งเสริมอาชีพอยู่ระดับปานกลาง

ตอนที่ ๓ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตาม
แนวทางการกระจายอำนาจ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อ
บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิม
พระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย
จำแนกตามเพศ

ด้านการปกครองและรักษา ความสงบเรียบร้อย	ชาย			หญิง		
	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล
๑. การส่งเสริมและสนับสนุนการ ป้องกันและรักษาความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน	๓.๓๒	๑.๑๑	ปาน กลาง	๓.๕๘	๑.๑๐	มาก
๒. การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสา ธารณภัย	๓.๒๒	๐.๘๖	ปาน กลาง	๓.๔๒	-๑.๑๒	ปาน กลาง
๓. การส่งเสริมการรักษาความสงบและ ความสุขสำราญช่วยป้องกันความ ทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร	๓.๓๑	๐.๘๕	ปาน กลาง	๓.๔๖	-๐.๗๘	ปาน กลาง
๔. การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือใน สาธารณประโยชน์และบำบัด ป้องกันอันตราย	๓.๒๘	๐.๘๖	ปาน กลาง	๓.๔๒	๐.๗๔	ปาน กลาง
รวม	๓.๒๘	๐.๘๒	ปาน กลาง	๓.๔๗	๐.๘๓	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าเพศชายมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าเพศชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นประเด็นการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มี
 ต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิม
 พระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อำเภอทามเพศ

ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	ชาย			หญิง		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
๕. การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรม ในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๑๐	๐.๕๓	ปาน กลาง	๓.๑๒	๑.๐๗	ปาน กลาง
๖. การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรม ในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๐๕	๐.๕๘	ปาน กลาง	๓.๐๐	๐.๕๘	ปาน กลาง
๗. การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรม ในครัวเรือนและชุมชน	๒.๕๘	๐.๘๓	ปาน กลาง	๒.๕๓	๐.๗๒	ปาน กลาง
๘. การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ ในการอาชีพของราษฎร	๓.๑๔	๐.๕๔	ปาน กลาง	๓.๒๓	๐.๕๕	ปาน กลาง
๙. การส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญา และปราชญ์ชาวบ้าน	๓.๐๑	๐.๘๓	ปาน กลาง	๒.๘๕	๐.๗๓	ปาน กลาง
รวม	๓.๐๕	๐.๕๘	ปาน กลาง	๒.๘๘	๐.๕๘	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าเพศชายมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายประเด็นพบว่าเพศชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นเช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มี
 ต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิม
 พระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม
 ทางการเมือง จำแนกตามเพศ

ด้านการส่งเสริมให้ประชาชน มีส่วนร่วมทางการเมือง	ชาย			หญิง		
	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล
๑๐. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การปกครองท้องถิ่น	๓.๒๕	๑.๑๘	ปาน กลาง	๓.๕๘	๑.๑๔	มาก
๑๑. การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการ ปกครองในระบบประชาธิปไตย	๓.๒๖	๐.๘๓	ปาน กลาง	๓.๕๐	๐.๘๖	มาก
๑๒. การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับ ประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ เลือกตั้งการเมืองทุกระดับ	๓.๖๔	๐.๕๑	มาก	๓.๕๘	๐.๘๑	มาก
๑๓. การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความ ขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น	๓.๑๐	๑.๐๑	ปาน กลาง	๓.๑๕	๑.๑๓	ปาน กลาง
๑๔. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วม ในการตรวจสอบการบริหาร งานตามแนวทางการกระจายอำนาจ	๓.๓๘	๐.๕๑	ปาน กลาง	๓.๑๕	๐.๘๕	ปาน กลาง
๑๕. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทาง ความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น	๓.๖๐	๐.๘๕	มาก	๓.๖๕	๐.๕๗	มาก
๑๖. การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททาง สังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน	๓.๔๒	๐.๘๖	ปาน กลาง	๓.๖๗	๑.๐๓	มาก
รวม	๓.๔๐	๐.๘๔	ปาน กลาง	๓.๕๐	๐.๘๗	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าเพศชายมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าเพศชายมีความคิดเห็นประเด็นการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งการเมืองทุกระดับอยู่ในระดับมาก และประเด็นกำนัน และผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นประเด็นการกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันของผู้ใหญ่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งการเมืองทุกระดับ การเสริมเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนประเด็นอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลจำแนกตามเพศ

ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล	ชาย			หญิง		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
๑๗. กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน	๓.๑๖	๑.๐๒	ปานกลาง	๓.๒๓	๐.๕๕	ปานกลาง
๑๘. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน	๓.๑๖	๐.๘๘	ปานกลาง	๓.๓๕	๐.๕๔	ปานกลาง
๑๙. กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลสาธารณะประโยชน์	๓.๒๗	๐.๕๖	ปานกลาง	๓.๕๐	๐.๕๕	มาก
๒๐. กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น	๓.๕๕	.๘๒	มาก	๓.๗๗	๐.๘๒	มาก
๒๑. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่างๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง	๓.๓๒	๐.๕๑	ปานกลาง	๓.๒๗	๐.๖๗	ปานกลาง
รวม	๓.๓๐	๐.๕๒	ปานกลาง	๓.๔๒	๐.๘๘	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าเพศชายมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าเพศชายมีความคิดเห็นประเด็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนเพชฌัญญีมีความคิดเห็นประเด็นกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนา
ท้องถิ่นที่อยู่ในระดับมาก กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลสาธารณะประโยชน์ อยู่ในระดับมาก
ตามลำดับ ส่วนประเด็นอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ	ชาย			หญิง		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
๑. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	๓.๒๘	๐.๕๒	ปานกลาง	๓.๔๗	๐.๕๓	ปานกลาง
๒. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	๓.๐๕	๐.๘๕	ปานกลาง	๒.๕๘	๐.๘๕	ปานกลาง
๓. ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓.๓๕	๐.๕๔	ปานกลาง	๓.๕๐	๐.๕๗	มาก
๔. ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล	๓.๓๐	๐.๕๒	ปานกลาง	๓.๔๒	๐.๘๘	ปานกลาง
รวม	๓.๒๗	๐.๕๒	ปานกลาง	๓.๓๕	๐.๕๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจที่มีเพศแตกต่างกันโดยรวม โดยรวมพบว่าเพศชายมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายด้านพบว่าเพศชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตามอายุ

ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	ต่ำกว่า ๔๐ ปี			๔๐ ปีขึ้นไป		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
๑. การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๓.๕๖	๑.๑๔	มาก	๓.๒๓	๑.๐๗	ปานกลาง
๒. การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๓.๓๗	๐.๘๑	ปานกลาง	๓.๑๗	๐.๘๓	ปานกลาง
๓. การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร	๓.๔๓	๐.๘๖	ปานกลาง	๓.๒๘	๐.๘๘	ปานกลาง
๔. การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตราย	๓.๕๐	๐.๕๑	มาก	๓.๕๑	๐.๘๑	มาก
รวม	๓.๔๖	๐.๘๓	ปานกลาง	๓.๒๐	๐.๘๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปีมีความคิดเห็น ประเด็นการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตรายอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น ประเด็น การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และป้องกันอันตรายอยู่ในระดับมาก ส่วน ประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อ
บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระ
เกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามอายุ

	ด้านการบำรุงและ ส่งเสริมอาชีพ	ต่ำกว่า ๔๐ ปี			๔๐ ปีขึ้นไป		
		μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
๕.	การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรม ในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๑๗	๐.๕๓	ปาน กลาง	๓.๐๕	๑.๐๔	ปาน กลาง
๖.	การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรม ในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๒๘	๑.๐๐	ปาน กลาง	๒.๘๕	๐.๗๘	ปาน กลาง
๗.	การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรม ในครัวเรือนและชุมชน	๓.๑๕	๐.๗๘	ปาน กลาง	๒.๗๑	๐.๗๘	ปาน กลาง
๘.	การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ ในการอาชีพของราษฎร	๓.๓๕	๐.๕๗	ปาน กลาง	๓.๐๐	๐.๘๘	ปาน กลาง
๙.	การส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญา และปราชญ์ชาวบ้าน	๓.๑๕	๐.๗๕	ปาน กลาง	๒.๘๓	๐.๘๐	ปาน กลาง
	รวม	๓.๒๒	๐.๘๕	ปาน กลาง	๒.๘๘	๐.๘๖	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปีมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายประเด็นพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นเช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามอายุ

ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	ต่ำกว่า ๔๐ ปี			๔๐ ปีขึ้นไป		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
๑๐. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น	๓.๕๒	๑.๑๕	มาก	๓.๒๒	๑.๑๔	ปานกลาง
๑๑. การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๓.๔๓	๐.๗๒	ปานกลาง	๓.๒๒	๐.๕๓	ปานกลาง
๑๒. การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ	๓.๕๘	๐.๗๔	มาก	๓.๕๕	๐.๕๗	มาก
๑๓. การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น	๓.๓๓	๐.๘๗	ปานกลาง	๒.๕๔	๑.๑๓	ปานกลาง
๑๔. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ	๓.๔๓	๐.๘๔	ปานกลาง	๓.๒๖	๐.๕๔	ปานกลาง
๑๕. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น	๓.๕๗	๐.๘๔	มาก	๓.๖๖	๐.๕๖	มาก
๑๖. การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน	๓.๕๔	๐.๘๘	มาก	๓.๔๖	๐.๕๔	ปานกลาง
รวม	๓.๕๒	๐.๘๗	มาก	๓.๓๒	๑.๐๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีอายุแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีความคิดเห็นประเด็นการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น การกระจายอำนาจมีผลกระทบต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน และการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น อยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก และการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนในประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มี
 ต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิม
 พระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล
 จำแนกตามอายุ

ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้าน ภายในตำบล	ต่ำกว่า ๔๐ ปี			๔๐ ปีขึ้นไป		
	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล
๑๗. กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนา หมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการ ของประชาชน	๓.๓๐	๐.๘๘	ปาน กลาง	๓.๐๘	๑.๑๑	ปาน กลาง
๑๘. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้าน	๓.๒๖	๐.๗๘	ปาน กลาง	๓.๑๕	๐.๙๖	ปาน กลาง
๑๙. กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ ดูแลสาธารณะประโยชน์	๓.๔๘	๐.๘๖	ปาน กลาง	๓.๑๘	๑.๐๓	ปาน กลาง
๒๐. กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับ บทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น	๓.๗๒	๐.๗๔	มาก	๓.๕๕	๐.๘๘	มาก
๒๑. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประส บการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยว กับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง	๓.๔๓	๐.๗๒	ปาน กลาง	๓.๒๒	๐.๙๖	ปาน กลาง
รวม	๓.๔๔	๐.๘๐	ปาน กลาง	๓.๒๔	๐.๙๙	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ
 ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ที่มีอายุ
 แตกต่างกัน โดยรวมพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปีมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และอายุ ๔๐ ปี
 ขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายประเด็นพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปีมีความคิดเห็นประเด็นกำนันและ
 ผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วน

อายุ ๔๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นประเด็นก้ำกั้น และผู้ใหญ่บ้าน ยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนา
ห้องที่อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนประเด็น อื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น
เช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ	ต่ำกว่า ๔๐ ปี			๔๐ ปีขึ้นไป		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
๑. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	๓.๔๖	๐.๕๓	ปานกลาง	๓.๒๐	๐.๕๐	ปานกลาง
๒. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	๓.๒๒	๐.๘๕	ปานกลาง	๒.๘๘	๐.๘๖	ปานกลาง
๓. ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓.๕๒	๐.๘๖	มาก	๓.๓๒	๑.๐๐	ปานกลาง
๔. ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านในตำบล	๓.๔๓	๐.๘๐	ปานกลาง	๓.๒๓	๐.๕๕	ปานกลาง
รวม	๓.๔๒	๐.๘๖	ปานกลาง	๓.๑๖	๐.๕๔	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจที่มีอายุแตกต่างกันโดยรวม พบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายด้านพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีความคิดเห็นด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการปกครองและรักษา ความสงบเรียบร้อย	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล
๑. การส่งเสริมและสนับสนุนการ ป้องกันและรักษาความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน	๓.๔๒	๑.๐๕	ปาน กลาง	๓.๒๗	๑.๒๐	ปาน กลาง
๒. การส่งเสริมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย	๓.๒๖	๐.๕๐	ปาน กลาง	๓.๒๗	๐.๖๔	ปาน กลาง
๓. การส่งเสริมการรักษาความสงบและ ความสุขสำราญช่วยป้องกันความ ทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร	๓.๓๐	๐.๘๗	ปาน กลาง	๓.๔๗	๐.๘๖	ปาน กลาง
๔. การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือใน สาธารณะประโยชน์และบำบัด ป้องกันอันตราย	๓.๓๑	๐.๕๑	ปาน กลาง	๓.๓๐	๐.๗๕	ปาน กลาง
รวม	๓.๓๒	๐.๕๔	ปาน กลาง	๓.๓๒	๐.๘๖	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นเช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพจำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
๕. การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๑๓	๑.๐๐	ปานกลาง	๓.๐๐	๐.๕๕	ปานกลาง
๖. การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๐๖	๐.๕๑	ปานกลาง	๓.๐๐	๐.๕๑	ปานกลาง
๗. การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน	๒.๕๔	๐.๕๒	ปานกลาง	๒.๘๕	๐.๘๒	ปานกลาง
๘. การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร	๓.๑๘	๐.๕๖	ปานกลาง	๓.๑๐	๐.๘๘	ปานกลาง
๙. การส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน	๒.๕๘	๐.๘๕	ปานกลาง	๒.๕๗	๐.๖๗	ปานกลาง
รวม	๓.๐๖	๐.๕๑	ปานกลาง	๒.๕๕	๐.๘๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายประเด็นพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นเช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อ
บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระ
เกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการ
เมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทางการเมือง	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล
๑๐. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การปกครองท้องถิ่น	๓.๓๘	๑.๑๕	ปาน กลาง	๓.๒๗	๑.๑๑	ปาน กลาง
๑๑. การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการ ปกครองในระบบอบประชาธิปไตย	๓.๓๐	๐.๕๑	ปาน กลาง	๓.๓๓	๐.๖๑	ปาน กลาง
๑๒. ประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ เลือกตั้งการเมืองทุกระดับ	๓.๖๖	๐.๕๓	มาก	๓.๘๓	๐.๗๕	มาก
๑๓. การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความ ขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น	๓.๑๑	๑.๐๕	ปาน กลาง	๓.๑๓	๑.๐๑	ปาน กลาง
๑๔. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วน ร่วมในการตรวจสอบการบริหารงาน ตามแนวทางการกระจายอำนาจ	๓.๓๘	๐.๘๕	ปาน กลาง	๓.๒๐	๐.๕๒	ปาน กลาง
๑๕. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทาง ความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น	๓.๕๕	๐.๘๗	มาก	๓.๘๓	๐.๕๕	มาก
๑๖. การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททาง สังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน	๓.๓๗	๐.๕๐	ปาน กลาง	๓.๘๗	๐.๘๖	มาก
รวม	๓.๓๕	๐.๕๖	ปาน กลาง	๓.๔๕	.๘๕	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายประเด็น ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นประเด็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับอยู่ในระดับมาก กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนประเด็นอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นประเด็น การกระจายอำนาจต่อบทบาทมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ อยู่ในระดับมากกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนประเด็นอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มี
 ต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิม
 พระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายใน
 ตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการพัฒนาชุมชนและ หมู่บ้านภายในตำบล	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	μ	σ	แปล ผล	μ	σ	แปล ผล
๑๗. กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ ตรงตามความต้องการของประชาชน	๓.๒๗	๑.๐๔	ปาน กลาง	๒.๕๐	๐.๘๘	ปาน กลาง
๑๘. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการ พัฒนาหมู่บ้าน	๓.๑๖	๐.๘๕	ปาน กลาง	๓.๓๓	๐.๘๘	ปาน กลาง
๑๙. กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแล สาธารณะประโยชน์	๓.๓๓	๐.๕๖	ปาน กลาง	๓.๓๐	๐.๕๕	ปาน กลาง
๒๐. กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับ บทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น	๓.๖๒	๐.๘๐	มาก	๓.๗๖	๐.๘๘	มาก
๒๑. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการ พัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง	๓.๑๕	๐.๘๕	ปาน กลาง	๓.๓๓	๐.๗๖	ปาน กลาง
รวม	๓.๓๔	๐.๕๒	ปาน กลาง	๓.๒๘	๐.๘๘	ปาน กลาง

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ
 ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ที่มีระดับ
 การศึกษาแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปาน
 กลาง และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายประเด็นพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นประเด็นกำนัน
 และผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ใน

ระดับปานกลาง ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นประเด็นกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ยัง สัมพันธ์กับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับ ปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชจำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ	ต่ำกว่าปริญญาตรี			ปริญญาตรีขึ้นไป		
	μ	σ	แปลผล	μ	σ	แปลผล
๑. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	๓.๓๒	๐.๕๔	ปานกลาง	๓.๓๒	๐.๘๖	ปานกลาง
๒. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	๓.๐๖	๐.๕๑	ปานกลาง	๒.๕๕	๐.๖๕	ปานกลาง
๓. ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓.๓๕	๐.๕๖	ปานกลาง	๓.๔๕	๐.๘๕	ปานกลาง
๔. ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล	๓.๓๔	๐.๕๒	ปานกลาง	๓.๒๘	๐.๘๘	ปานกลาง
รวม	๓.๒๕	๐.๕๓	ปานกลาง	๓.๒๕	๐.๘๓	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันโดยรวมพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายด้านพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เช่นเดียวกัน

ตอนที่ ๔ ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตามเพศ

ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	ชาย		หญิง		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑. การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๓.๓๒	๑.๑๑	๓.๕๘	๑.๑๐	-๑.๐๓
๒. การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๓.๒๒	๐.๘๖	๓.๔๒	๐.๗๖	-๑.๑๒
๓. การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร	๓.๓๑	๐.๘๕	๓.๔๖	๐.๘๕	-๐.๗๘
๔. การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตราย	๓.๒๘	๐.๘๖	๓.๔๒	๐.๘๐	-๐.๗๔
รวม	๓.๒๘	๐.๘๒	๓.๔๗	๐.๘๓	๑.๐๘

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตามเพศ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณารายประเด็นการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร และการส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตรายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามเพศ

ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	ชาย		หญิง		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๕. การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๑๐	๐.๕๗	๓.๑๒	๑.๐๗	-๐.๐๘
๖. การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชย์กรรมในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๐๕	๐.๘๕	๓.๐๐	๐.๕๘	๐.๒๗
๗. การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน	๒.๕๘	๐.๘๓	๒.๕๓	๐.๗๒	๑.๓๘
๘. การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร	๓.๑๔	๐.๕๔	๓.๒๓	๐.๕๕	- ๐.๔๓
๙. การส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน	๓.๐๑	๐.๘๓	๒.๘๕	๐.๗๓	๐.๕๒
รวม	๓.๐๕	๐.๕๘	๒.๘๘	๐.๘๕	๐.๔๓

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามเพศ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นการส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชย์กรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพราษฎรและการส่งเสริมให้อนุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อำเภอแกลงตามเทศ

ด้านส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	ชาย		หญิง		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑๐. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น	๓.๒๕	๑.๑๘	๓.๕๘	๑.๑๔	-๑.๑๑
๑๑. การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๓.๒๖	๐.๘๓	๓.๕๐	๐.๘๖	-๑.๓๐
๑๒. การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ	๓.๗๔	๐.๕๑	๓.๕๘	๐.๘๑	๐.๘๔
๑๓. การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น	๓.๑๐	๑.๐๑	๓.๑๕	๑.๑๓	-๐.๔๑
๑๔. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ	๓.๓๘	๐.๕๑	๓.๑๕	๐.๘๕	๐.๕๓
๑๕. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น	๓.๖๐	๐.๘๕	๓.๖๕	๐.๕๗	-๐.๔๕
๑๖. การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน	๓.๔๒	๐.๘๖	๓.๗๗	๑.๐๓	-๑.๗๕
รวม	๓.๔๐	๐.๕๔	๓.๕๐	๐.๕๗	๐.๗๓

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อำเภอแกลงตามเทศ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมพบว่าพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็น การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น การกระจายอำนาจมีผลกระทบต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ
 ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด
 นครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล จำแนกตามเพศ

ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล	ชาย		หญิง		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑๗. กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้าน ได้ตรงตามความต้องการของประชาชน	๓.๑๖	๑.๐๒	๓.๒๓	๐.๕๕	-๐.๓๑
๑๘. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วม ในการพัฒนาหมู่บ้าน	๓.๑๖	๐.๘๘	๓.๓๕	๐.๔๐	-๐.๕๔
๑๙. กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ ที่ดูแลสาธารณประโยชน์	๓.๒๗	๐.๕๖	๓.๕๐	๐.๕๕	-๑.๐๘
๒๐. กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสน กับบทบาทในการพัฒนาท้องที่	๓.๕๕	๐.๘๒	๓.๗๗	๐.๘๒	-๐.๕๗
๒๑. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสพ การณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยว กับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง	๓.๓๒	๐.๕๑	๓.๒๗	๐.๖๗	๐.๒๘
รวม	๓.๓๐	๐.๕๒	๓.๔๒	๐.๘๘	๐.๘๑

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาท
 ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายใน
 ตำบล จำแนกตามเพศ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนัน
 และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล
 โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความ
 ต้องการของประชาชน กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน กำนันและ
 ผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลและสาธารณประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการ
 พัฒนาท้องที่ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสพการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนา
 หมู่บ้านอย่างต่อเนื่องไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามเพศ

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ	ชาย		หญิง		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	๓.๒๘	๐.๕๒	๓.๔๓	๐.๕๓	-๑.๐๘
๒. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	๓.๐๕	๐.๘๕	๒.๕๘	๐.๘๕	๐.๔๓
๓. ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓.๓๕	๐.๕๔	๓.๕๐	๐.๕๓	-๐.๗๓
๔. ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล	๓.๓๐	๐.๕๒	๓.๔๒	๐.๘๘	-๐.๘๑
รวม	๓.๒๗	๐.๕๒	๓.๓๕	๐.๕๒	-๐.๖๐

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ จำแนกตามเพศ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจโดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณารายด้าน ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตามอายุ

ด้านการปกครองและรักษา ความสงบเรียบร้อย	อายุต่ำกว่า ๕๐ ปี		อายุ ๕๐ ปีขึ้นไป		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑. การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๓.๕๖	๑.๑๔	๓.๒๓	๑.๐๗	๑.๖๐
๒. การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๓.๓๗	๐.๘๑	๓.๑๗	๐.๘๓	๑.๓๑
๓. การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร	๓.๔๓	๐.๘๖	๓.๒๘	๐.๘๘	๐.๕๓
๔. การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณะประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตราย	๓.๕๐	๐.๕๑	๓.๑๕	๐.๘๑	๒.๑๕*
รวม	๓.๔๖	๐.๕๓	๓.๒๐	๐.๕๐	๑.๗๘

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยโดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณะประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตรายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความสงบในชีวิตและทรัพย์สิน การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควรไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามอายุ

ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี		อายุ ๔๐ ปี ขึ้นไป		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๕. การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๑๓	๐.๕๓	๓.๐๕	๑.๐๔	๐.๖๖
๖. การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๒๘	๑.๐๐	๒.๘๕	๐.๗๘	๒.๖๕*
๗. การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน	๓.๑๕	๐.๗๘	๒.๗๑	๐.๗๕	๓.๓๑*
๘. การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร	๓.๓๕	๐.๕๗	๓.๐๐	๐.๘๘	๒.๐๖*
๙. การส่งเสริมให้อุรุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน	๓.๑๕	๐.๗๕	๒.๘๓	๐.๘๐	๒.๑๗*
รวม	๓.๒๒	๐.๘๕	๒.๘๘	๐.๘๖	๒.๕๗*

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามอายุ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพโดยรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

พิจารณารายประเด็นพบว่า การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร การส่งเสริมให้อุรุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชนไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามอายุ

ด้านส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี		อายุ ๔๐ ปีขึ้นไป		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑๐. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น	๓.๕๒	๑.๑๕	๓.๒๒	๑.๑๔	๑.๔๑
๑๑. การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย	๓.๔๓	๐.๗๒	๓.๒๒	๐.๕๓	๑.๓๖
๑๒. การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ	๓.๘๕	๐.๗๔	๓.๕๕	๐.๕๗	๒.๐๘*
๑๓. การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น	๓.๓๓	๐.๘๗	๒.๕๔	๑.๑๓	๒.๑๐*
๑๔. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ	๓.๔๓	๐.๘๔	๓.๒๖	๐.๕๔	๐.๕๕
๑๕. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น	๓.๕๗	๐.๘๔	๓.๖๖	๐.๕๖	๐.๕๒
๑๖. การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน	๓.๕๔	๐.๘๘	๓.๔๖	๐.๕๔	๐.๔๕
รวม	๓.๕๒	๐.๘๗	๓.๓๒	๑.๐๐	๑.๗๓

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาท

ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม
ทางการเมือง โดยรวมพบที่ไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการ
ออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทาง
การเมืองท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนการส่งเสริมความรู้ความ
เข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบ
ประชาธิปไตย กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตาม
แนวทางการกระจายอำนาจ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่นและการ
กระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล จำแนกตามอายุ

ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล	อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี		อายุ ๔๐ ปีขึ้นไป		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑๗. กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน	๓.๓๐	๐.๘๘	๓.๐๘	๑.๑๑	๑.๑๘
๑๘. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน	๓.๒๖	๐.๗๘	๓.๑๕	๐.๕๗	๐.๖๔
๑๙. กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลสาธารณะประโยชน์	๓.๔๘	๐.๘๖	๓.๑๘	๑.๐๓	๑.๖๘
๒๐. กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น	๓.๗๒	๐.๗๔	๓.๕๕	๐.๘๘	๑.๑๑
๒๑. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง	๓.๔๓	๐.๗๒	๓.๒๒	๐.๕๖	๑.๓๑
รวม	๓.๔๔	๐.๘๐	๓.๒๔	๐.๕๕	๑.๖๑

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลและสาธารณะประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด นครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ	อายุต่ำกว่า ๕๐ ปี		อายุ ๕๐ ปี ขึ้นไป		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	๓.๔๖	๐.๖๓	๓.๒๐	๐.๕๐	๑.๗๘
๒. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	๓.๒๒	๐.๘๕	๒.๘๘	๐.๘๖	๒.๕๗*
๓. ด้านการมีส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓.๕๒	๐.๘๗	๓.๓๒	๑.๐๐	๑.๗๓
๔. ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล	๓.๔๓	๐.๘๐	๓.๒๓	๐.๕๕	๑.๖๑
รวม	๓.๔๒	๐.๘๗	๓.๑๗	๐.๕๔	๒.๑๕*

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ จำแนกตามอายุ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ โดยรวมพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

พิจารณารายได้ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เช่นเดียวกัน ส่วนด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด นครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตาม ระดับการศึกษา

ด้านการปกครองและ รักษาความสงบเรียบร้อย	ต่ำกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี ขึ้นไป		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑. การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและ รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	๓.๔๒	๑.๐๕	๓.๒๗	๑.๒๐	๐.๖๓
๒. การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย	๓.๒๖	๐.๕๐	๓.๒๗	๐.๖๔	-๐.๐๕
๓. การส่งเสริมการรักษาความสงบและ ความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัย ของลูกบ้านตามสมควร	๓.๓๐	๐.๘๗	๓.๔๗	๐.๘๖	-๐.๘๕
๔. การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณะ ประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตราย	๓.๓๑	๐.๕๑	๓.๓๐	๐.๗๕	๐.๐๘
รวม	๓.๓๒	๐.๕๔	๓.๓๒	๐.๘๖	๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่าผู้นำชุมชนที่ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยโดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การส่งเสริมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตรายไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	ต่ำกว่า ปริญญาตรี		ปริญญาตรี ขึ้นไป		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๕. การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๑๓	๑.๐๐	๓.๐๐	๐.๕๕	๐.๖๕
๖. การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน	๓.๐๖	๐.๕๑	๓.๐๐	๐.๕๑	๐.๒๕
๗. การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน	๒.๕๔	๐.๘๒	๒.๘๓	๐.๘๒	๐.๔๕
๘. การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร	๓.๑๘	๐.๕๖	๓.๑๐	๐.๘๘	๐.๔๐
๙. การส่งเสริมให้อุรุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน	๒.๕๘	๐.๘๕	๒.๕๓	๐.๖๓	๐.๐๖
รวม	๓.๐๖	๐.๕๑	๒.๘๕	๐.๘๕	๐.๔๖

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้นำชุมชนที่ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ โดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณารายประเด็นพบว่า การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพราษฎรและการส่งเสริมให้อุรุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา

ด้านการส่งเสริมให้ประชาชน การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑๐. การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การปกครองท้องถิ่น	๓.๓๘	๑.๑๕	๓.๒๗	๑.๑๑	๐.๔๗
๑๑. การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการ ปกครองในระบอบประชาธิปไตย	๓.๓๐	๐.๕๑	๓.๓๓	๐.๖๑	-๐.๑๗
๑๒. การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับ ประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ เลือกตั้งการเมืองทุกระดับ	๓.๖๖	๐.๕๓	๓.๘๓	๐.๗๕	-๐.๕๑
๑๓. การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความ ขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น	๓.๑๑	๑.๐๕	๓.๑๓	๑.๐๑	-๐.๑๐
๑๔. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมใน การตรวจสอบการบริหารงานตาม แนวทางการกระจายอำนาจ	๓.๓๘	๐.๘๕	๓.๒๐	๐.๕๒	๐.๕๖
๑๕. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทาง ความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น	๓.๕๕	๐.๘๗	๓.๘๓	๐.๕๕	-๑.๔๕
๑๖. การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททาง สังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน	๓.๓๗	๐.๕๐	๓.๘๗	๐.๘๖	-๒.๖๕*
รวม	๓.๓๕	๐.๕๖	๓.๔๕	๐.๘๕	๐.๗๕

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและ
ผู้ใหญ่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่อง
การปกครองส่วนท้องถิ่น การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การ
ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ การให้
ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วม
ในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพล
ทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครราชสีมา ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา

บทบาทด้านการพัฒนาชุมชน และหมู่บ้านภายในตำบล	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑๗. กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน	๓.๒๓	๑.๐๔	๒.๕๐	๐.๘๘	๑.๗๒
๑๘. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน	๓.๑๖	๐.๘๕	๓.๓๓	๐.๘๘	-๐.๕๔
๑๙. กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลสาธารณะประโยชน์	๓.๓๓	๐.๕๖	๓.๓๐	๐.๕๕	๐.๑๓
๒๐. กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น	๓.๖๒	๐.๘๐	๓.๖๓	๐.๘๘	-๐.๒๘
๒๑. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง	๓.๓๕	๐.๘๕	๓.๒๐	๐.๗๖	๐.๘๑
รวม	๓.๓๔	๐.๕๒	๓.๒๘	๐.๘๘	๐.๔๔

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลโดยรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลและสาธารณะประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ
ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด
นครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา

ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของ กำนันผู้ใหญ่บ้านตามแนวทาง การกระจายอำนาจ	ต่ำกว่าปริญญา ตรี		ปริญญาตรีขึ้นไป		t- test (t)
	μ	σ	μ	σ	
๑. ด้านการปกครองและรักษาความสงบ เรียบร้อย	๓.๓๒	๐.๕๔	๓.๓๒	๐.๘๖	-๐.๐๑
๒. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ	๓.๐๖	๐.๕๑	๒.๕๕	๐.๘๕	๐.๔๖
๓. ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทางการเมือง	๓.๓๕	๐.๕๖	๓.๔๕	๐.๘๕	-๐.๗๕
๔. ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายใน ตำบล	๓.๓๔	๐.๕๒	๓.๒๘	๐.๘๘	๐.๔๔
รวม	๓.๒๕	๐.๕๓	๓.๒๕	๐.๘๗	-๐.๐๑

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาท
ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้นำ
ชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตาม
แนวทางการกระจายอำนาจโดยรวมพบว่าไม่แตกต่างกัน

พิจารณารายด้านพบว่าด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบำรุง
และส่งเสริมอาชีพ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการพัฒนาชุมชน
และหมู่บ้านภายในตำบลไม่แตกต่างกัน

**ตอนที่ ๕ ปัญหาและข้อเสนอแนะความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน
และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ**

**ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงจำนวนความถี่ของปัญหาของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ
ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัด
นครศรีธรรมราช**

ที่	ปัญหา	ความถี่
๑	บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านลดน้อยลงและการดูแลรักษาความปลอดภัย ความสงบเรียบร้อยไม่ทั่วถึง	๒๐
๒	กำนันและผู้ใหญ่บ้านกับบทบาทในการส่งเสริมอาชีพ ทำหน้าที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชาวบ้านไม่ค่อยปฏิบัติตาม	๑๔
๓	กำนันและผู้ใหญ่บ้านไม่รณรงค์ให้ลดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงภายในหมู่บ้าน และขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมาย	๑๑
๔	ขาดงบประมาณในการพัฒนาถนนหนทางภายในหมู่บ้านให้สะดวกกว่าเดิม ขาดการดูแลเอาใจใส่ในการรักษาทรัพย์สินสาธารณะ มักจะมอบภาระให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้าน	๒๐
รวม		๖๕

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า ผู้นำชุมชนได้เสนอปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ จำนวน ๖๕ คน ปัญหาอันดับที่ ๑ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย คือบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านลดน้อยลง และการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยยังไม่ทั่วถึง อันดับที่ ๒ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล คือขาดงบประมาณในการพัฒนาถนนหนทางภายในหมู่บ้านให้สะดวกกว่าเดิม ขาดการดูแลเอาใจใส่ในการรักษาทรัพย์สินสาธารณะ มักจะมอบให้เป็นภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้าน อันดับที่ ๓ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพคือ กำนันและผู้ใหญ่บ้านกับบทบาทในการส่งเสริมอาชีพทำหน้าที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชาวบ้านไม่ค่อยปฏิบัติตามคำแนะนำ อันดับที่ ๔ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง คือกำนันและผู้ใหญ่บ้านไม่รณรงค์ให้ลดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงภายในหมู่บ้านและขาดการ

ประชาสัมพันธให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการซื้อสิทธิขายเสียงเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมาย

ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงจำนวนความถี่ของข้อเสนอแนะความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	กำนันและผู้ใหญ่บ้านควรมีการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อยและควรจัดให้มีการลาดตระเวนภายในหมู่บ้านและชุมชน	๒๐
๒	ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและทำหน้าที่ในการส่งเสริมอาชีพเพียงฝ่ายเดียว เพื่อลดความสับสนในการขอคำปรึกษาและของบประมาณสนับสนุนของประชาชน	๑๔
๓	ควรให้ความรู้ในเรื่องของผู้นำและธรรมาภิบาลให้ลดการซื้อสิทธิขายเสียง และควรสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาทางการเมือง ส่งเสริมให้ลูกบ้านมีส่วนร่วมและทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองยิ่งขึ้น	๑๑
๔	จะต้องผลักดันเรื่องของงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเสริมงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดูแลทรัพย์สินสาธารณะและควรร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน	๒๐
รวม		๖๕

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่า ผู้นำชุมชนได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหจำนวน ๖๕ คน แนวทางแก้ไขปัญหา อันดับที่ ๑ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยคือกำนันและผู้ใหญ่บ้านควรมีการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อย และควรจัดให้มีการลาดตระเวนภายในหมู่บ้านและชุมชน อันดับที่ ๒ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านในตำบล คือจะต้องผลักดันเรื่องงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเสริมงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดูแลทรัพย์สินสาธารณะและควรร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน อันดับที่ ๓ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ คือ

ควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและทำหน้าที่ในการส่งเสริมอาชีพเพียงฝ่ายเดียวเพื่อลดความสับสนในการขอคำปรึกษาและของงบประมาณสนับสนุนของประชาชน อันดับที่ ๔ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ควรให้ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาของผู้นำและรณรงค์ให้ลดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและควรสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาทางการเมืองส่งเสริมให้ลูกบ้านมีส่วนร่วม และทำความเข้าใจเกี่ยวกับทางการเมืองยิ่งขึ้น

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งผู้วิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ ผู้นำชุมชนในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ซึ่งสุ่มตัวอย่างแบบจงใจ (Purposive Sampling) คือผู้นำชุมชนที่เป็นทางการซึ่งเป็นผู้มีอำนาจหน้าที่โดยรับการคัดเลือกหรือแต่งตั้งจากราชการ เช่น นายกองกิจการบริหารส่วนตำบล รองนายกองกิจการบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นำทางศาสนา (เจ้าอาวาส) จำนวนทั้งสิ้น ๑๑๕ รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามโดยแบ่งเป็น ๓ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบคำตอบให้เลือก (Check List) โดยสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ และระดับการศึกษา

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ซึ่งประกอบด้วยบทบาท ๔ ด้าน คือ ๑. บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ๒. บทบาทด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ๓. บทบาทด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และ ๔. บทบาทด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล โดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า ๕ ระดับ

ตอนที่ ๓ เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Opened Form) ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ ประกอบด้วยข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา วิเคราะห์โดยหาร้อยละ (Percentages) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้นำชุมชน พบว่า ผู้นำชุมชนเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง คือ ผู้นำชุมชนเพศชายจำนวน ๕๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๘.๒ และผู้นำชุมชนเพศหญิง จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๘ ผู้นำชุมชนมีอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปมากกว่าผู้นำชุมชนอายุต่ำกว่า คือ ผู้นำชุมชนมีอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๖ และผู้นำชุมชนที่อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี จำนวน ๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๔ ผู้นำชุมชนมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากกว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปคือ ผู้นำชุมชนมีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน ๘๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๘ และผู้นำชุมชนมีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมี จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๒

๕.๑.๒ ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน รองลงมาคือ การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามควร และการ

ส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์ และบำบัดป้องกันอันตราย ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร รองลงมาคือ การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน และ การส่งเสริมอนุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากจำนวน ๓ ประเด็น และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๔ ประเด็นตามลำดับ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากคือ การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งการเมืองทุกระดับ รองลงมาคือกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น และการกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับปานกลางคือ การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลของผู้นำชุมชน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมากจำนวน ๑ ประเด็นและอยู่ในระดับปานกลางจำนวน ๔ ประเด็นตามลำดับ ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมากคือ คิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น รองลงมาอยู่ในระดับปานกลางคือคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลสาธารณประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือกำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชนอยู่ระดับปานกลาง

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราชอยู่ในระดับปานกลางทุกด้านตามลำดับ บทบาทด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง รองลงมาคือด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ส่วนบทบาทที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการบำรุงส่งเสริมอาชีพอยู่ระดับปานกลาง

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย โดยรวม พบว่า เพศชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าเพศชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นคือ การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความสงบปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การส่งเสริมการรักษาความสงบความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ของลูกบ้านตามสมควร การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณะประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตราย การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นประเด็นการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมการรักษาความสงบความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ของลูกบ้านตามสมควร การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณะประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตราย อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ โดยรวมพบว่าเพศชายมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าเพศชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นคือ การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมและอนุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน ตามลำดับ ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครอบครัวและชุมชน การส่งเสริมให้อุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้านตามลำดับ ทุกประเด็นเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมพบว่า เพศชายมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าเพศชายมีความคิดเห็นประเด็นการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งการเมืองทุกระดับอยู่ในระดับมาก และประเด็นกำนัน และผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนประเด็นอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นประเด็นการกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งการเมืองทุกระดับ การเสริมเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนประเด็น การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล โดยรวม พบว่า เพศชายมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง เพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าเพศชายมีความคิดเห็นประเด็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็น กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ดูแลและสาธารณประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นประเด็นกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่ในระดับมาก กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลและสาธารณประโยชน์ อยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนประเด็น กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง กำนัน

และผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้าน ได้ตรงตามความต้องการของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับทุกประเด็น

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจที่มีเพศแตกต่างกัน โดยรวมพบว่าเพศชายมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเพศชายมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ทุกด้านตามลำดับ ส่วนเพศหญิงมีความคิดเห็นด้านการส่งเสริม ให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย โดยรวมพบว่า อายุต่ำกว่า ๔๐ ปีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปีมีความคิดเห็นประเด็นการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตรายอยู่ในรับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนประเด็น การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยเหลือป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับทุกประเด็น ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นประเด็นการส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และป้องกันอันตรายอยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็น การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นตามลำดับ

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ
ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช
จำแนกตามอายุ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ พบว่าพบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อ
บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ
โดยรวมพบว่า อายุต่ำกว่า ๔๐ ปีมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป มี
ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีความคิดเห็น ประเด็นการตรวจ
ตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร การส่งเสริมอาชีพด้านพานิชยกรรมในหมู่บ้าน
และชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้าน
เกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมให้อนุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน อยู่ใน
ระดับปานกลางทุกประเด็นตามลำดับ ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น ประเด็น การส่งเสริม
อาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพ
ของราษฎร การส่งเสริมอาชีพด้านพานิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมให้อนุรักษ์ภูมิ
ปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน อยู่ใน
ระดับปานกลางทุกประเด็นตามลำดับเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ
ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำ
แนกตามอายุ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็น
ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการส่งเสริมให้
ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปีมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปาน
กลาง ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี มีความคิดเห็นประเด็นการ
ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับ กำนัน
และผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น การกระจายอำนาจมีผลกระทบต่อ
บทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน และการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการ
ปกครองท้องถิ่น อยู่ในระดับมากตามลำดับ ส่วนประเด็น การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการ
ปกครองในระบอบประชาธิปไตย กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการ
บริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทาง
การเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นประเด็น
กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก และการส่งเสริม

ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนในประเด็น การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและ ผู้ใหญ่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการ กระจายอำนาจ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมให้เรียนรู้ เกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตย การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทาง การเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มี ต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและ หมู่บ้านภายในตำบล โดยรวมพบว่าอายุต่ำกว่า ๕๐ ปีมีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าอายุต่ำกว่า ๕๐ ปีมีความคิดเห็นประเด็นกำนันและ ผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น ส่วนประเด็น กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแล และสาธารณะประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการ พัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน กำนันและผู้ ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอายุ ๕๐ ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นประเด็นกำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนประเด็น กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงาน ต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลและสาธารณะ ประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนา หมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตาม แนวทางการกระจายอำนาจ โดยรวมพบว่าอายุต่ำกว่า ๕๐ ปี มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอายุ ๕๐ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอายุต่ำกว่า ๕๐ ปี มีความคิดเห็นด้านการส่งเสริมให้ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับมาก ส่วนด้าน การปกครองและรักษาความสงบ เรียบร้อย ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ อยู่

ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็น ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชน ที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย โดยรวมพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นประเด็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ โดยรวมพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็น พบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นประเด็นการตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมให้อุสาหกรรมมีปัญหาและประชาชนชาวบ้าน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน และชุมชน อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นประเด็นการตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมให้อุสาหกรรมมีปัญหาและประชาชนชาวบ้าน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือน และชุมชน อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็นเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่าผู้นำ

ชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายประเด็น พบว่า ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นประเด็นการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับอยู่ในระดับมาก กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนประเด็น การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นประเด็น การกระจายอำนาจต่อบทบาทมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านอยู่ในระดับมาก การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับอยู่ในระดับมาก กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อทางการเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วนประเด็น การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล พบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล โดยรวมพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณารายประเด็นพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นประเด็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่ในระดับมาก ส่วนประเด็น กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลและสาธารณประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน

พัฒนาหมู่บ้านได้ตรงความความต้องการของประชาชน กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน อยู่ในระดับปานกลาง ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็น ประเด็น กำนัน และผู้ใหญ่บ้าน ยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นที่อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ส่วน ประเด็น กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลและสาธารณประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงความความต้องการของประชาชน อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ผลการวิจัยระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา ของผู้นำชุมชนพบว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ โดยรวมพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็น อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีความคิดเห็น ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความคิดเห็น ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้านเช่นเดียวกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตามเพศ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย โดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร และการส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตรายไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามเพศ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณารายประเด็นการส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านพานิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพราษฎรและการส่งเสริมให้อุรุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามเพศ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณารายประเด็น พบว่าการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งการเมืองทุกระดับ การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น การกระจายอำนาจมีผลกระทบต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล จำแนกตามเพศ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล โดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณารายประเด็นพบว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลสาธารณประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องที่ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามเพศ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณะ ประโยชน์และนำบ้ดป้องกันอันตรายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความสงบในชีวิตและทรัพย์สิน การส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามอายุ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การส่งเสริมอาชีพด้านพานิชกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร การส่งเสริมให้อุรุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชนไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุ

แตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณารายประเด็นพบว่า การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งการเมืองทุกระดับ การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล โดย รวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณารายประเด็นพบว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลและสาธารณะประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องไม่แตกต่างกัน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ พบว่าผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

พิจารณารายด้านพบว่า ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เช่นเดียวกัน ส่วนด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้นำชุมชนที่

ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การส่งเสริมการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควร การส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตรายไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้นำชุมชนที่ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชน การส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชน การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพราษฎรและการส่งเสริมให้อนุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้าน ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น การส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตย การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง การเมืองทุกระดับ การให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจ กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายประเด็นพบว่า กำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชน กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลและสาธารณประโยชน์ กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลไม่แตกต่างกัน

๕.๑.๓ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิจัยพบว่าผู้นำชุมชนได้เสนอปัญหาในบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ จำนวน ๖๕ คน ปัญหาอันดับที่ ๑ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย คือบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านลดน้อยลง และการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยยังไม่ทั่วถึง คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๗ อันดับที่ ๒ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล คือขาดงบประมาณในการพัฒนาถนนหนทางภายในหมู่บ้านให้สะดวกกว่าเดิม ขาดการดูแลและเอาใจใส่ในการรักษาทรัพย์สินสาธารณะ มักจะมอบให้เป็นภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๗ อันดับที่ ๓ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพคือ กำนันและผู้ใหญ่บ้านกับบทบาทในการส่งเสริมอาชีพทำหน้าที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชาวบ้านไม่ค่อยปฏิบัติตามคำแนะนำ คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๔ อันดับที่ ๔ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง คือกำนันและผู้ใหญ่บ้านไม่รณรงค์ในลดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงภายในหมู่บ้านและขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๙๒

พบว่าผู้นำชุมชนได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหাজำนวน ๖๕ คน แนวทางแก้ไข ปัญหาอันดับที่ ๑ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย คือกำนันและผู้ใหญ่บ้านควรมี การร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อย ละครวจัดให้มีการ ลาดตระเวนภายในหมู่บ้านและชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๗ อันดับที ๒ ด้านการพัฒนาชุมชน และหมู่บ้านภายในตำบล ก็จะต้องผลักดันเรื่องงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเสริม งบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดูแลทรัพย์สินสาธารณะและควรร่วมมือกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๗๗ อันดับที ๓ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ คือควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี บทบาทและทำหน้าที่ในการส่งเสริมอาชีพเพียงฝ่ายเดียวเพื่อลดความสับสนในการขอคำปรึกษา และของบประมาณสนับสนุนของประชาชน คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕๔ อันดับที ๔ ด้านการส่งเสริม ใให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ควรให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหน้าที่ของผู้นำและรณ ณรงค์ให้ลดการซื้อสิทธิขายเสียงและควรสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาทางการเมือง ส่งเสริมให้ ลูกบ้านมีส่วนร่วม และทำความเข้าใจเกี่ยวกับทางการเมืองยิ่งขึ้น

๕.๒ อภิปรายผล

ผู้วิจัยอำนวยการอภิปรายผลตามลำดับหัวข้อดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการ กระจายอำนาจ อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้าน การบำรุงและการส่งเสริมอาชีพ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง และด้าน การพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล อยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า เป็นบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่จะต้องปฏิบัติเป็นปกติอยู่แล้ว และเป็นบทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจหน้าที่ ที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง เนื่องจากปัจจุบันนี้บทบาทและ อำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีบทบาทลดน้อยลงไปในส่วนที่โอนไปให้เกี่ยวกับฝ่าย บริหารและการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านและตำบล โดยให้องค์การบริหารส่วน ตำบล (อบต.) และเทศบาลตำบลรับไปดำเนินการนั้น แต่ความเป็นจริงและการทำงานของกำนัน และผู้ใหญ่บ้านก็ยังคงทำงานตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ของส่วนการปกครองท้องที่ ที่เป็นอยู่ เช่นเดิมตามพระราชบัญญัติตามปกครองท้องที่ ๒๔๕๗ ที่กำหนดไว้ เมื่อมีการกระจายอำนาจ ออกไปนั้นในส่วนการทำงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต้องมีการปรับปรุงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะต้องมีการเปลี่ยนแปลงการทำงานในบทบาทและอำนาจหน้าที่ของการทำงานในส่วนที่กำนัน

และผู้ใหญ่บ้านจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๔๕๗ ถึงแม้ว่าจะมีการแก้ไขกันหลายครั้งก็ตามจึงมีความจำเป็นต้องให้เกิดความสอดคล้องกับสภาวะการในปัจจุบันให้มากที่สุด เพราะในสังคมปัจจุบันมีความเจริญก้าวหน้าไม่ว่าจะในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมต่าง ๆ ได้มีการเปลี่ยนแปลงออกไปในรูปแบบที่มีความทันสมัยเทียบเท่ากับนานาประเทศ เมื่อมีการกระจายอำนาจการปกครองทำให้เกิดหน่วยงานใหม่ ๆ ขึ้น เช่น ส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเทศบาลตำบลในการเข้าไปรับผิดชอบ ส่วนการทำงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่เกิดการซ้ำซ้อนงานที่ดำเนินการแม้จะมีการแบ่งงานกันทำก็ตาม กล่าวคือ ให้กำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ฝ่ายปกครองท้องที่ ในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลตำบลทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและการพัฒนาโครงการต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าการทำงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่การทำงานเท่าเดิมทุกประการไม่มีการเปลี่ยนแปลงออกจากอดีตมาจนกระทั่งการทำงานที่ต้องทำตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ ๒๔๕๗ กำหนดไว้ทุกประการ การปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบในงานที่ผ่านมาอย่างไร ก็จะต้องทำไปแบบเดิมเสมือนในอดีต การทำงานของกำนันและผู้ใหญ่บ้านต้องทำงานแบบอุทิศแรงกายและแรงใจที่บรรเทาทุกข์บำรุงสุขในการที่จะช่วยเหลือสังคมมาตลอด เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนและการลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตำบลและหมู่บ้าน และทำหน้าที่ของการเป็นตัวแทนของหน่วยราชการต่อไปกับสังคมที่ยังขาดความเจริญของการพัฒนาต่าง ๆ ถึงจะมีการกระจายอำนาจออกไปสู่ชนบทก็ตาม การทำงานในหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านยังคงต้องทำตัวแบบเก่า การเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านเกิดจากความพอใจของตัวเองที่จะรับอาสารับใช้ประชาชนในตำบลและหมู่บ้านก็คงดำเนินการอยู่ไม่ว่าสังคมจะมีความเจริญหรือเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปในด้านใดก็ตาม ซึ่งเป็นบทบาทที่เกิดขึ้นตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับจากสถานะในทางสังคมที่ได้กำหนดไว้ ได้ทำตามบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วและบทบาทต่าง ๆ ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านนั้นยังถือได้ว่าเป็นบทบาทที่มีความสำคัญต่อการกระจายอำนาจไปสู่การปกครองท้องถิ่น บทบาทในการทำหน้าที่ต่าง ๆ ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่เกี่ยวข้องกับการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีอยู่ด้วยกันหลายบทบาท ทั้งที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายเฉพาะและกฎหมายอื่น ๆ รวมทั้งประกาศและกฎกระทรวงอีกหลายฉบับที่กำหนดบทบาทหน้าที่ให้แก่กำนันและผู้ใหญ่บ้านเพื่อการปกครองชุมชนในท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการที่จะกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนระดับล่างให้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองให้มากที่สุดตามบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ในปัจจุบันนี้ซึ่งเป็นบทบาทที่สำคัญ เช่น ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการพัฒนาชุมชนหมู่บ้านภายในตำบล เป็นต้น ผู้นำชุมชนโดยทั่วไปอาจมองว่า บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในด้าน

ต่าง ๆ ที่อยู่ในระดับปานกลางทั้ง ๔ ด้านนั้น ซึ่งผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นต่อ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน นั้นยังไม่อาจสร้างบทบาทในเรื่องดังกล่าวให้ประชาชนเห็นได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม สอดคล้อง กับผลงานการวิจัยของ **นิติธรรม วงศ์ไพโรจน์** ได้กล่าวถึงระดับปัญหาของการกระจายอำนาจกับ บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลส้มเสี้ยว อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ โดยสรุปว่า ปัญหาอุปสรรคความต้องการและแนวทางการแก้ไขปัญหาของแต่ละชุมชนที่สำคัญ ๆ คือ

๑. ทุกชุมชนกำลังประสบปัญหาความอ่อนแอทางเศรษฐกิจทำให้ประชาชนขาด ความสนใจในเรื่องทางการเมือง

๒. ปัญหาอำนาจอิทธิพลจากนักการเมืองและนักการปกครองในระดับท้องถิ่น

๓. ปัญหาการขาดจิตสำนึกต่อความรับผิดชอบที่ดีต่อบทบาทของผู้นำท้องถิ่น

๔. ปัญหาการทุจริตมุ่งแสวงหาประโยชน์ต่อตนเองและกลุ่มที่เป็นกระบวนการ ใหญ่

๕.๒.๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและ ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อ จำแนกตามเพศพบว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและ ผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้าน การปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ด้านการส่งเสริมให้ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นที่มี เหตุผลซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **สมบูรณ์ สมพงษ์** พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการกระจาย อำนาจสู่ท้องถิ่นจากการทำหน้าที่ในบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัด นครสวรรค์ เมื่อกล่าวโดยสรุปแล้ว ได้แก่ปัจจัยในทางตรงและปัจจัยในทางอ้อม ดังนี้

ปัจจัยในทางตรงได้แก่

๑. การเปลี่ยนแปลงประชากร

๒. การมีส่วนร่วมในกิจกรรม

๓. การครอบงำโดยภาครัฐ

๔. การเรียนรู้ปัญหาและการแก้ไขปัญหา

ปัจจัยที่มีผลในทางอ้อมได้แก่

๑. พหุภาคีของการมีส่วนร่วม

๒. การสื่อสาร โดยใช้ระดับสื่อสารต่าง ๆ

๓. ความขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

พิจารณารายด้าน ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองและด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลของการวิจัยสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้บางส่วน เป็นเพราะว่าผู้นำชุมชนที่มีอายุแตกต่างกันคือ ผู้นำชุมชนที่มีอายุต่ำกว่า ๔๐ ปี และผู้นำชุมชนที่มีอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อาจจะเป็นเพราะว่าความคิดเห็นที่เกิดขึ้นในบริบทของการกระจายอำนาจต่อบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการทำงานที่รับผิดชอบมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้นำชุมชนมีความคิดเห็นสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ธวัชชัย รักขนาม** ได้ศึกษาสถานภาพและภาวะผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่บ้านกับบทบาทปกครองท้องที่ พบว่า สถานภาพของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งประกอบด้วยเพศ อายุ และการศึกษามีความสัมพันธ์ต่อการปกครองท้องที่ กล่าวคือ กำนันผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้ชายมีบทบาทสูงกว่ากำนันที่เป็นผู้หญิง ด้านอายุกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีช่วงอายุวัยกลางคนประมาณ ๓๑ - ๔๐ ปีจะมีบทบาทเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านสูงกว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านในวัยอื่น ๆ ส่วนด้านทางการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์โดยตรงกับบทบาทด้านการเป็นผู้นำผู้ใหญ่บ้าน กล่าวคือ กำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีภาวะผู้นำสูงจะมีบทบาทการเป็นกำนันผู้ใหญ่บ้านสูง ในทำนองเดียวกันกำนันผู้ใหญ่บ้านที่มีภาวะผู้นำต่ำก็จะมีบทบาทภาวะผู้นำต่ำตามไปด้วย

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้นำชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจโดยรวมไม่แตกต่างกัน

พิจารณารายด้านพบว่า ด้านการปกครอง และรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลไม่แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน ตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ดังนี้

พบว่าผู้นำชุมชนได้เสนอปัญหาในบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ จำนวน ๖๕ คน ปัญหาอันดับที่ ๑ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย คือบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านลดน้อยลง และการดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยยังไม่ทั่วถึง อันดับที่ ๒ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล คือขาดงบประมาณในการพัฒนาถนนหนทางภายในหมู่บ้านให้สะดวกกว่าเดิม ขาดการดูแลเอาใจใส่ในการรักษาทรัพย์สินสาธารณะ มักจะมอบให้เป็นภาระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้าน อันดับที่ ๓ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพคือ กำนันและผู้ใหญ่บ้านกับบทบาทในการส่งเสริมอาชีพทำหน้าที่ซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชาวบ้านไม่ค่อยปฏิบัติตามคำแนะนำ อันดับที่ ๔ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง คือกำนันและผู้ใหญ่บ้านไม่รณรงค์ในลดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงภายในหมู่บ้านและขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในการซื้อสิทธิ์ขายเสียงเป็นการกระทำผิดต่อกฎหมาย

พบว่าผู้นำชุมชนได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญห จำนวน ๖๕ คน แนวทางแก้ไข ปัญหาอันดับที่ ๑ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยคือกำนันและผู้ใหญ่บ้านควรมีการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการรักษาความสงบเรียบร้อย ละครควรจัดให้มีการลาดตระเวนภายในหมู่บ้านและชุมชน อันดับที่ ๒ ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลคือจะต้องผลักดันเรื่องงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อเสริมงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรดูแลทรัพย์สินสาธารณะและควรร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชน อันดับที่ ๓ ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ คือควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและทำหน้าที่ในการส่งเสริมอาชีพเพียงฝ่ายเดียวเพื่อลดความสับสนในการขอคำปรึกษาและของบประมาณสนับสนุนของประชาชน อันดับที่ ๔ ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง คือ ควรให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหน้าที่ของผู้นำและรณรงค์ให้ลดการซื้อสิทธิ์ขายเสียงและควรสร้างจิตสำนึกในการพัฒนาทางการเมือง ส่งเสริมให้ลูกบ้านมีส่วนร่วม และทำความเข้าใจเกี่ยวกับทางการเมืองยิ่งขึ้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยอยู่ในระดับปานกลางจึงเห็นควรว่ารัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุนบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเรื่องกระจายอำนาจ ให้อยู่ในระดับที่สูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๒) ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ อยู่ในระดับปานกลางจึงเห็นควรว่ารัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุนบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเรื่องกระจายอำนาจ ให้อยู่ในระดับที่สูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๓) ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง อยู่ในระดับปานกลางจึงเห็นควรว่ารัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุนบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเรื่องกระจายอำนาจ ให้อยู่ในระดับที่สูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๔) ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบลอยู่ในระดับปานกลางจึงเห็นควรว่ารัฐหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมสนับสนุนบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในเรื่องกระจายอำนาจ ให้อยู่ในระดับที่สูงยิ่ง ๆ ขึ้นไป

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยขอเสนอเพื่อการวิจัยเพิ่มเติม ดังนี้

๑) ศึกษาวิเคราะห์การมีบทบาทในด้านอื่น ๆ ของกำนันและผู้ใหญ่บ้านที่นอกเหนือจากบทบาทในฐานะที่เป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

๒) ศึกษาวิเคราะห์ความเป็นผู้มีภาวะผู้นำของกำนันและผู้ใหญ่บ้านกับการเป็นผู้มีจริยธรรมอันดีงามตามแบบอย่างของชาวพุทธ

๓) ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาด้านความซื่อสัตย์สุจริตของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในสมัยปัจจุบัน เปรียบเทียบกับปัญหาความซื่อสัตย์สุจริตของกำนันและผู้ใหญ่บ้านหลังปี พ.ศ. ๒๕๓๕

หัวข้อเหล่านี้ล้วนเป็นประเด็นที่สมควรจะศึกษา เพราะสามารถจะใช้เป็นแนวทางในการสร้างความสำเร็จที่ดีให้แก่ผู้นำ เช่น กำนันและผู้ใหญ่บ้านผู้ที่อยู่ในครอบครัว สังคม และประเทศชาติโดยรวมได้ และเพื่อที่จะได้นำประโยชน์จากการศึกษานั้นไปใช้เพื่อพัฒนาบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ ให้เกิดประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

๑. หนังสือทั่วไป

กรมการปกครอง. **คู่มือการฝึกอบรมประธานกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๔๐.

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. **คู่มือการปฏิบัติงานกำนันผู้ใหญ่บ้าน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อาสาสมัครศึกษาดินแดน, ๒๕๔๑.

โกวิท พวงงาม. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๔๖.

จรูญ สุภาพ. **หลักรัฐศาสตร์ : ฉบับพิเคราะห์แนวทฤษฎีและประยุกต์**. พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘.

จิรพรรณ กาญจนะจิตรา. **การพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๔.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร. **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่นกรมการปกครอง, ๒๕๓๕.

ชำนาญ ชูบุรณ์. **การรวมอำนาจและการกระจายอำนาจทางการปกครองของกฎหมายไทย**. พระนคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๐๓.

ชูศักดิ์ เทียงทรง. **การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๑๘.

ธเนศ เจริญเมือง. **๑๐๐ ปีการปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ.๒๕๔๐**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คบไฟ, ๒๕๔๐.

จิตยา สุวรรณะชญ. **ตั้งคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๗.

ดำรง ลัทธพิพัฒน์. **ทฤษฎีและแนวทางการคิดในการพัฒนาประเทศ**. พระนคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๐๘.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. “การกระจายอำนาจการปกครองกับการปกครองตนเองของประชาชน”. **เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องการกระจายอำนาจกับการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นไทยในอนาคต**. ม.ป.ท., ๒๕๓๕.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร. “ทฤษฎีการปกครองท้องถิ่น”. **เอกสารการศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๒๕.

- ประเวศ วะสี. **การพัฒนาประชาธิปไตยและการปฏิรูปทางการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน, ๒๕๓๗.
- ประหยัด หงส์ทองคำ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. **ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารเทศบาลไทย**. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์, ๒๕๒๕.
- ปรัชญา เวสารัชช์. “การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น”. **เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารราชการไทย หน่วยที่ ๑-๘**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๓๓ .
- _____. “แนวโน้มการกระจายอำนาจของรัฐ”. **เอกสารประกอบสัมมนาเรื่องการกระจายอำนาจกับการพัฒนาการปกครองท้องถิ่นไทยในอนาคต**. ม.ป.ท., ๒๕๓๗.
- พัฒน์ บุญรัตน์พันธ์. **การสร้างพลังชุมชนโดยขบวนการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เลิฟและลิฟเพรส จำกัด.
- พัทธา สายหู. **ความเข้าใจเกี่ยวกับกลไกของสังคม**. กรุงเทพมหานคร : เคทีซีไทย, ๒๕๑๖ .
- วิทยา อธิปอนันต์ และคณะ. **ไร่นาสวนผสม**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๓ .
- สงศรี ชมภูวงศ์. **การวิจัย**. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๗.
- สังคีต พิริยะรังสรรค์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร. **การกระจายอำนาจอย่างไรสร้างประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร : ๑๗๕ การพิมพ์, ๒๕๓๗.
- สุชา จันทร์เอม และสุรางค์ จันทร์เอม. **จิตวิทยาสังคม**. กรุงเทพมหานคร : แพรววิทยา, ๒๕๒๐.
- สุพัตรา สุภาพ. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๘.
- สุวิทย์ รุ่งวิสัย. **พันธะทางสังคม**. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์พระสิงห์การพิมพ์, ๒๕๓๒.
- อมรา พงศาพิชญ์. **มนุษย์กับสังคม**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑.

๒. บทความในวารสาร

- ประเสริฐ โยธีพิทักษ์. “บทวิเคราะห์แนวโน้มการปกครองในรูปแบบตำบลหมู่บ้าน”. **รัฐสภา**. ๔๒ ตุลาคม, ๒๕๓๗ : ๓.
- “พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ส่วนที่ ๓ มาตรา ๖๕, ๗๐”. **ราชกิจจานุเบกษา** เล่ม ๑๐๘ ตอนที่ ๑๕๖ ๔ กันยายน ๒๕๓๔ : ๓๘.

๓. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และรายงานวิจัย

- เกียรติศักดิ์ พรหมสะอาด. “การปกครองในระบอบธรรมาภิบาลกับการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในระดับท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด”. **วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๘.
- จิรศักดิ์ สีใจเจริญ. “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน”. **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘.
- ชนะ แผงพิบูรณ์. “บทบาทของผู้นำสตรีในการพัฒนาหมู่บ้านกรณีศึกษาอำเภอเมืองเชียงใหม่นอกเขตเทศบาล”. **การค้นคว้าแบบอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘.
- ชูชีพ พงษ์ไชย. “บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ.๒๕๕๗ กับ พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๖.
- ธวัชชัย รักขนาม. “สถานภาพและภาวะผู้นำของกำนันผู้ใหญ่บ้านกับการปกครองท้องถิ่น ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘.
- นิติธรรม วงศ์ไพบุลย์. “ปัญหาและอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในท้องถิ่นกับบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตพื้นที่ตำบลส้มเสี้ยว อำเภอบรรพตวิสัย จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘.
- บุญชัย ฤกษ์จำลอง. “สภาพปัญหาและอุปสรรคต่อการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในท้องถิ่นของอำเภอกระเทียมวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด”. **วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๘.
- บุญสม ยอดมณี. “การสำรวจความต้องการการจัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีในจังหวัดลพบุรี”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต** บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ๒๕๔๖.
- ประภัสสร ชมถาวร. “บทบาท อบต.ในการพัฒนาชุมชน : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๒.

- ประภาพร เอี่ยมลออ. “การเสริมสร้างความเข้มแข็งในชุมชนกับบทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านต่อ การกระจายอำนาจสู่ชุมชนในระดับท้องถิ่นในจังหวัดร้อยเอ็ด”. **วิทยานิพนธ์ศิลป ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘.
- ประวีติ บุญญรัตน์. “การพัฒนาคุณธรรมภายในกับการกระจายอำนาจสู่ชุมชนในระดับท้องถิ่นใน เขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๕.
- ปราโมทย์ ณ รังสี. “ความคิดเห็นของนายตำรวจและนายทหารชั้นสัญญาบัตรในจังหวัดชลบุรีตอบ ปัญหานโยบายแรงงานจากเมียนมาร์”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิต วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๑.
- พระสมพร ฤทธาพล. “บทบาทขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชนในการแก้ไขปัญหาความยากจน ของประชาชนในตำบลเคิ่ง อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๔๕.
- ภาวิณี โพธิ์มัน. “รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีตำบลขุนคอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์รัฐศาสตร มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๖.
- วิรุจเทพ ถิ่นน้ำโขง. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้างานด้านการพัฒนาชุมชนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดหนองคาย”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา บัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๓๕ .
- สถาบันดำรงราชานุภาพ. “บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านที่เหมาะสมในอนาคต”. **รายงานการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันดำรงราชานุภาพ, ๒๕๔๐.
- สมบูรณ์ สมพงษ์. “ปัจจัยที่มีผลต่อการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นจากการทำหน้าที่ในบทบาทของ กำนันและผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์”. **วิทยานิพนธ์ศิลป ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๔๖ .
- สมพงษ์ ฟู่งทวิวงศ์. “ความคิดเห็นของคณะผู้บริหารเทศบาลตำบลต่อการบริหารงานของเทศบาล ที่ได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะจากสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณี เทศบาลตำบลในจังหวัดกาญจนบุรี”. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๓.
- สุชีพ แข่งขัน. “บทบาทของกำนันผู้ใหญ่บ้านยุคโลกาภิวัตน์”. **เอกสารวิจัยส่วนบุคคล**. โรงเรียน นักปกครองระดับสูง : กรมการปกครอง, ๒๕๓๗ .

สุภาพ กัลป์ยานันท์. “บทบาทการกระจายอำนาจของกำนันผู้ใหญ่บ้านกับการปกครองท้องถิ่น :
ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอพนมไพร จังหวัดร้อยเอ็ด”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๔๕.

สุรเชษฐ์ วงศ์มี. “บทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านในบริบทของการกระจายอำนาจ : ศึกษาเฉพาะ
กรณีอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๔๖.

๔. บทความจากอินเทอร์เน็ต

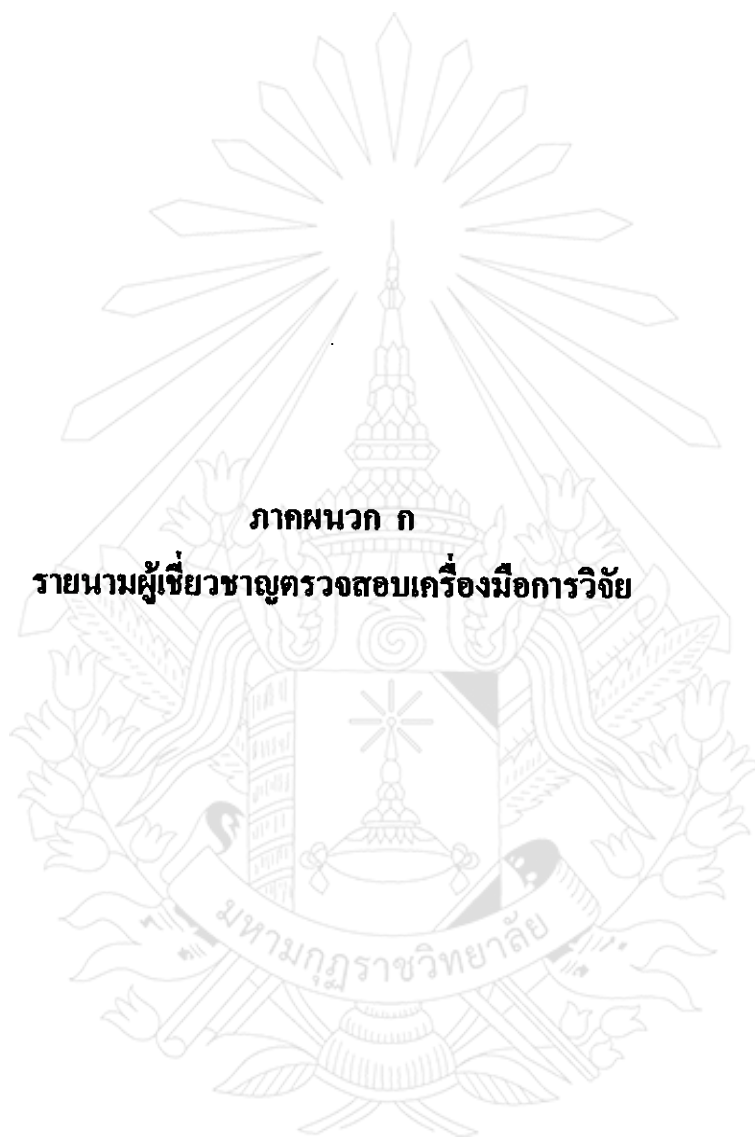
กรมการปกครอง, “เอกสาร บรรยายสรุป ข้อมูลทั่วไปของกรมการปกครอง ๒๕๓๔.”

<[http://www”dola”go”th/layout/data_๔๓.htm](http://www.dola.go.th/layout/data_๔๓.htm)>. 12 March 2008.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

๑. รศ.ดร. ไมตรี จันทรา

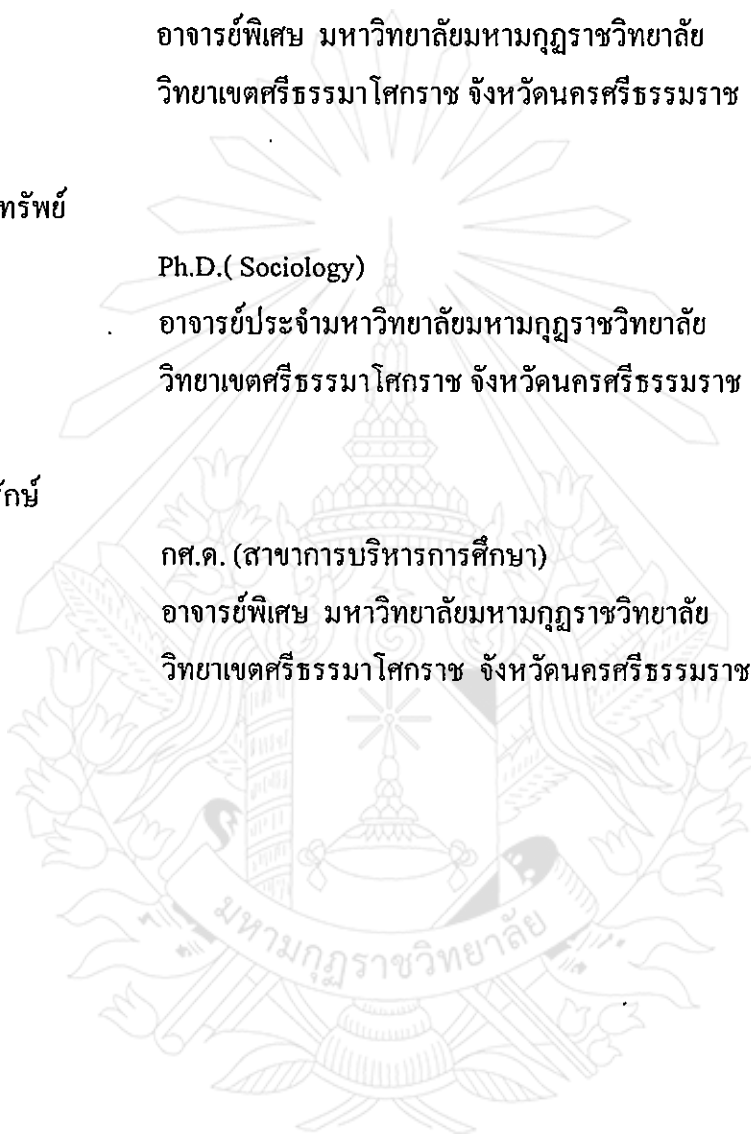
- วุฒิ กศ.ค. (พัฒนาศึกษาศาสตร์)
- ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

๒. ดร.เดชชาติ ตริทรัพย์

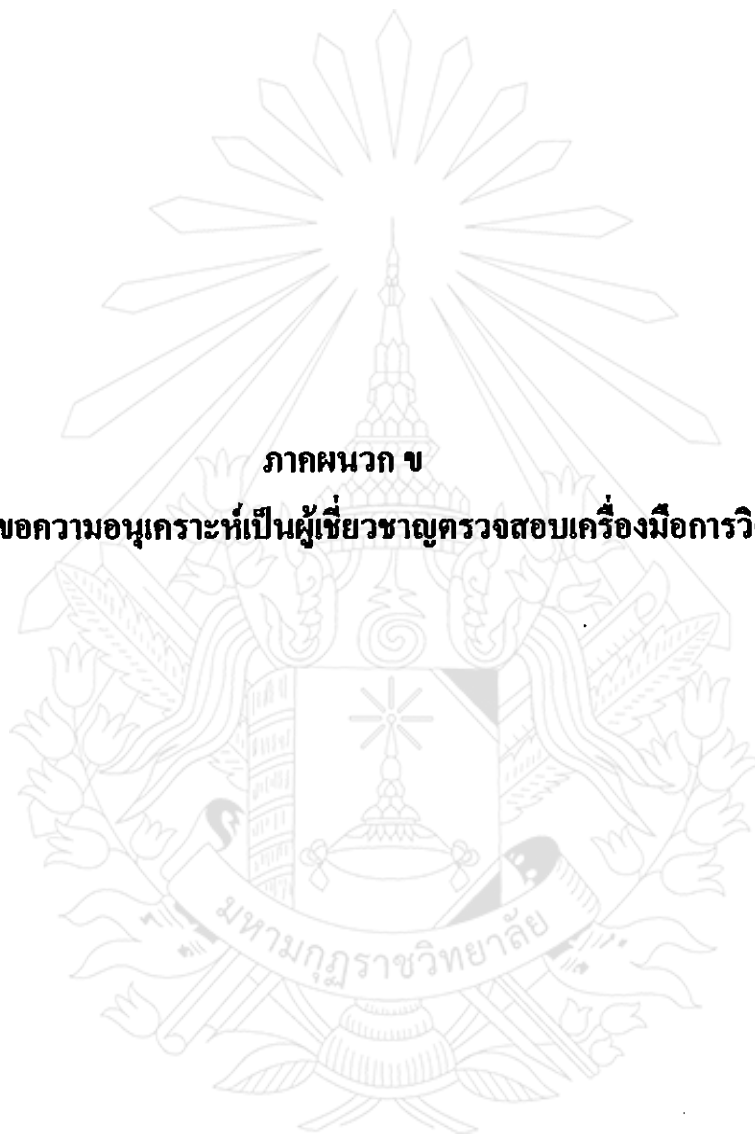
- วุฒิ Ph.D.(Sociology)
- ตำแหน่ง อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

๓. ดร. ประยงค์ ชูรัมย์

- วุฒิ กศ.ค. (สาขาการบริหารการศึกษา)
- ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

ที่ ศร ๖๐๑๔(๒.๕)/ว ๐๖๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

๒ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร คร.ไมตรี จันทรา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายพัฒนพงศ์ สุภวิทยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอสารนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของ ผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี คร.บุษนา ประณีต เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือ ที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าว และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัต อริยธมโม)

รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช

งานบัณฑิตศึกษา

สำนักงานวิทยาเขตศรีธรรมาสโกราช

โทร. ๐-๗๕๔-๐๔๕๕ ต่อ ๑๐๒

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/ว ๐๖๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสไครราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

๒ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.เดชชาติ ศรีทรัพย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายพัฒพงษ์ สุภวิทยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอสารนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของ ผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี ดร.ยุทธนา ประณีต เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือ ที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดคั้งเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าว และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัต อริชฺฐโม)

รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสไครราช

งานบัณฑิตศึกษา

สำนักงานวิทยาเขตศรีธรรมาสไครราช

โทร. ๐-๗๕๔-๐๔๕๕ ต่อ ๑๐๒

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/ว ๐๖๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสโกกราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช

๒ มกราคม ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร คร.ประยงค์ ชูรัมย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑ ชุด
๒. โครงร่างสารนิพนธ์ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายพัฒนาพงศ์ สุภวิทธา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์ การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอสารนิพนธ์เรื่อง ความคิดเห็นของ ผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี คร.บุษยามา ประณีต เป็นประธานอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งโครงร่างสารนิพนธ์ ได้ผ่านการพิจารณาและอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ในการนี้ จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือ ที่นักศึกษาร่างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาดังกล่าว และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัตน์ อริขุโม)

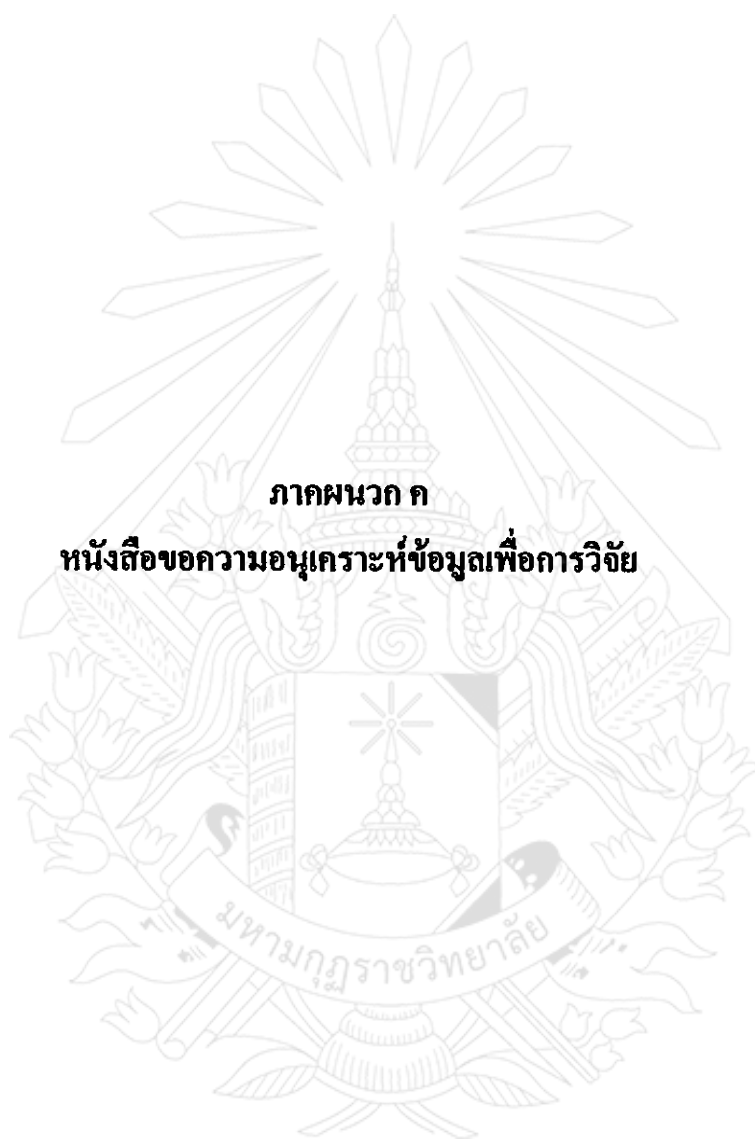
รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกกราช

งานบัณฑิตศึกษา

สำนักงานวิทยาเขตศรีธรรมาสโกกราช

โทร. ๐-๓๕๔-๐๔๕๕ ต่อ ๑๐๒

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๑๑๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
๘๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เรียน เจ้าคณะอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช (ม/ธ)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑๒ ชุด

ด้วย นายพัฒน์พงศ์ สุภวิทยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อ เสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี ดร.ยุทธนา ปราณิต เป็น อาจารย์ที่ปรึกษา มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลจากพื้นที่ของท่านเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(พระมหาธรรมรัตน์ อริยมุนี)

รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๖-๗๕๓๔-๐๔๙๙ ต่อ ๑๐๒ โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๗๙๖๘

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๑๐๘

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
๘๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๑

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๒๒ ชุด

ด้วย นายพัฒน์พงศ์ สุภวิทยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อ
เสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนว
ทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี ดร.ยุทธนา ปรวาณีดี เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลจากพื้นที่ของท่านเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัตน์ อริยธมฺโม)

รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๓๔-๐๔๙๙ ตั๋ว ๑๐๒ โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๗๙๖๘

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๑๐๙

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
๘๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เจริญพร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลอนตรอ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑๑ ชุด

ด้วย นายพัฒนพงศ์ สุภวิทยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อ
เสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนว
ทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี ดร.ยุทธนา ปราณีต เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลจากพื้นที่ของท่านเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัต อริยธมฺโม)

รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๓๔-๐๔๙๙ ต่อ ๑๐๒ โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๗๙๖๘

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๑๑๐

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
๘๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เจริญพร นายองค์การบริหารส่วนตำบลทางพูน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๑๓ ชุด

ด้วย นายพัฒนพงศ์ สุภวิทยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อ
เสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนว
ทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี ดร.ยุทธนา ปราณิต เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลจากพื้นที่ของท่านเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมวรัต อริยมุนี)

รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมราช

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๓๔-๐๔๙๙ ต่อ ๑๐๒ โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๗๙๖๘

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๑๑๑

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาสโกกราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
๘๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เจริญพร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลเชียรเขา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๒๗ ชุด

ด้วย นายพัฒพงษ์ สุภวิทยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อ
เสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนว
ทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี ดร.ยุทธนา ปรานีต เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลจากพื้นที่ของท่านเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัตน์ อริยธมฺโม)

รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโกกราช

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๓๕-๐๔๙๙ ต่อ ๑๐๒ โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๗๙๖๘

ที่ ศธ ๖๐๑๔(๒.๕)/๑๑๒

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช
ต.ในเมือง อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
๘๐๐๐๐

๒๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

เจริญพร นายกองคํการบริหารส่วนตำบลสวนหลวง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำนวน ๒๗ ชุด

ด้วย นายพัฒน์พงศ์ สุภวิทยา นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
รัฐศาสตร์การปกครอง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อ
เสนอเป็นสารนิพนธ์ เรื่อง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนว
ทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมี ดร.ยุทธนา ปรานีต เป็น
อาจารย์ที่ปรึกษา มีความประสงค์ขอเก็บข้อมูลจากพื้นที่ของท่านเพื่อใช้เป็นประโยชน์ในการศึกษาวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออโนไมทนาขอบคุณมา ณ
โอกาสนี้

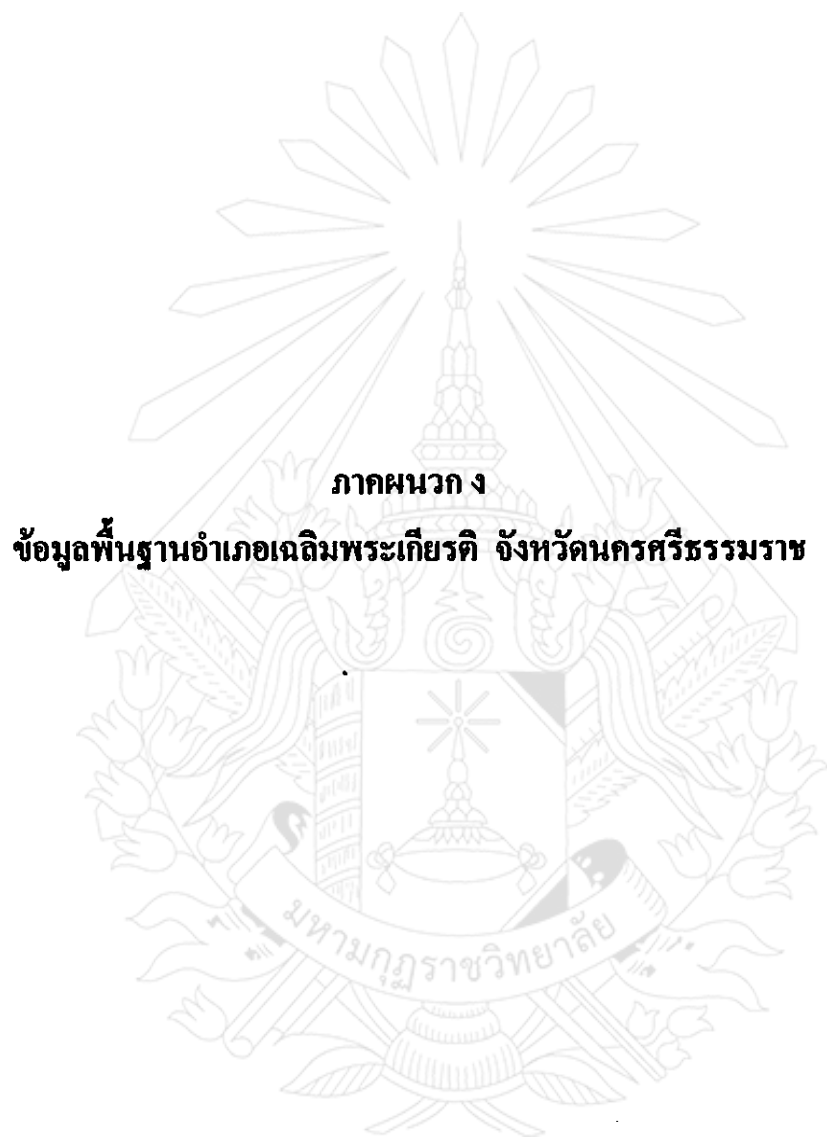
ขอเจริญพร

(พระมหาธรรมรัตน์ อริยมุโม)

รักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐-๗๕๓๔-๐๔๙๙ ตัข ๑๐๒ โทรสาร ๐-๗๕๓๕-๗๙๖๘

ภาคผนวก ง

ข้อมูลพื้นฐานอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ข้อมูลพื้นฐานอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประวัติ

อำเภอเฉลิมพระเกียรติตั้งขึ้นเป็นกรณีพิเศษโดยไม่ผ่านการเป็นกิ่งอำเภอตามโครงการจัดตั้งอำเภอเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เนื่องในมหามงคลวโรกาสจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี เมื่อ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งประกอบด้วย ตำบลเชียรเขา ตำบลสวนหลวง ตำบลคอนทรอ และตำบลทางพูน ห่างจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ระยะทาง ๒๖ กิโลเมตร

ที่ตั้ง

ด้านใต้ อำเภอชะอวด

ด้านตะวันตก อำเภอร่อนพิบูลย์

ด้านเหนือ อำเภอพระพรหม อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช และอำเภอปากพะนัง

ด้านตะวันออก อำเภอเชียรใหญ่

การแบ่งเขตปกครอง

อำเภอเฉลิมพระเกียรติแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๔ ตำบล

ที่ตั้งตำบลเชียรเขา

ตำบลเชียรเขา ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ระยะทาง ๕ กิโลเมตร อยู่ห่างจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ระยะทาง ๔๐ กิโลเมตร

ทิศเหนือติดกับตำบลเชียรใหญ่ อำเภอเชียรใหญ่

ทิศใต้ติดกับตำบลสวนหลวง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ทิศตะวันออกตำบลห้องลำเจียก อำเภอเชียรใหญ่

ทิศตะวันตกติดกับตำบลคอนทรอ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

เนื้อที่

พื้นที่ของตำบลเชียรเขามีเนื้อที่ทั้งหมด ๓๕.๔๕ กิโลเมตร หรือ ๒๔,๘๑๔ ไร่

พื้นที่ทำการเกษตร จำนวน ๑๔,๗๒๗ ไร่

พื้นที่สาธารณะประโยชน์ จำนวน ๒,๕๔๕ ไร่

ประชากร

ประชากรทั้งหมด ๗,๒๒๕ คน โดยแยกเป็น

เพศชายจำนวน ๓,๕๘๑ คน

เพศหญิง ๓,๖๔๔ คน

ความหนาแน่นเฉลี่ย ๑๘๓.๑๔ คน/ตารางกิโลเมตร จำนวนหมู่บ้านทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน

หมู่ที่ ๑ บ้านบางหาร

หมู่ที่ ๒ บ้านบางหว่า

หมู่ที่ ๓ บ้านคลองเตย

หมู่ที่ ๔ บ้านคลองป่อทราย

หมู่ที่ ๕ บ้านหนองบ่อ

หมู่ที่ ๖ บ้านชายคลอง

หมู่ที่ ๗ บ้านป่าหวาย

หมู่ที่ ๘ บ้านอ่าวเตียน

หมู่ที่ ๙ บ้านสระใคร

หมู่ที่ ๑๐ บ้านบ่อเงาะ

หมู่ที่ ๑๑ บ้านหน้าห่อม

หมู่ที่ ๑๒ บ้านคลองแดน หรือบ้านท่าหว่า

หมู่ที่ ๑๓ บ้านเนินใหม่

สถาบันและองค์กรศาสนา

วัด ๔ แห่ง

การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา ๗ แห่ง

ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ๑๒ แห่ง

สาธารณสุข

สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน ๒ แห่ง

อาชีพ

การประกอบอาชีพของประชาชนในเขตตำบลเข็รเขา ส่วนใหญ่ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก โดยจะปลูกข้าวซึ่งถือเป็นพืชเศรษฐกิจตำบล มีการทำไร่นาสวนผสม ปลูกไม้ผล ปลูกผัก นอกจากอาชีพเกษตรแล้วยังมีการประกอบอาชีพค้าขายและอาชีพรับจ้าง และรับราชการ

ที่ตั้งตำบลคอนทรอ

ตำบลคอนทรอ เป็นตำบลหนึ่งในจำนวน ๔ ตำบล ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช ห่างจากที่ว่าการอำเภอเฉลิมพระเกียรติระยะทางประมาณ ๕ กิโลเมตร

ทิศเหนือติดกับตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง ตำบลชะเมา อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศใต้ติดกับตำบลเข็รเขา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันออกติดกับตำบลเข็รเขา อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ตำบลชะเมา อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันตกติดกับตำบลสวนหลวง ตำบลทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

เนื้อที่

ตำบลคอนทรอมีอาณาเขตพื้นที่ประมาณ ๒๐.๖๔ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๑๑,๔๕๐ ไร่

ประชากร

ประชากรทั้งสิ้น ๖,๗๖๐ คน แยกเป็นชาย ๓,๓๗๓ คน หญิง ๓,๓๘๗ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๓๒๗.๕๐ คน/ตารางกิโลเมตร

จำนวนหมู่บ้านทั้งหมด ๕ หมู่บ้าน

หมู่ที่ ๑ บ้านชะเมา – ตำทำ

หมู่ที่ ๒ ประคู้โปรง

หมู่ที่ ๓ บ้านคอนทรอ

หมู่ที่ ๔ บ้านทุ่งคา

หมู่ที่ ๕ บ้านยางขวน

สถาบันและองค์กรศาสนา

วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน ๓ แห่ง

การศึกษา

โรงเรียนประถม จำนวน ๑ แห่ง

สาธารณสุข

สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน จำนวน ๑ แห่ง

อาชีพ

ประชากรในตำบลคอนทรอ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนาข้าว ไร่นาสวนผสม

หน่วยธุรกิจในตำบลคอนทรอ

ปั้มน้ำมันและก๊าซ จำนวน ๓ แห่ง

โรงสีข้าว จำนวน ๑๓ แห่ง

ตำบลสวนหลวง

เป็นตำบลหนึ่งใน จำนวน ๔ ตำบล ของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือติดต่อกับตำบลเชียรเขา ตำบลคอนทรอ ตำบลทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลห้อยลำเจียก ตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่

ทิศตะวันตกติดกับตำบลทางพูน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ตำบลบ้านคูล อำเภอชะอวด

ทิศใต้ติดต่อกับตำบลแม่เจ้าอยู่หัว อำเภอเชียรใหญ่

เนื้อที่

มีเนื้อที่ทั้งหมด จำนวน ๘๘.๐๐ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒๒,๖๘๓.๕๐ ไร่

ภูมิประเทศ

สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปของตำบลสวนหลวง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มมีต้นคอนขาว ตามทางหลวงแผ่นดินเป็นแนวแบ่งเขตตำบลและหมู่บ้าน ลักษณะของพื้นที่จะลาดต่ำลงไปทางทิศใต้ของตำบล ลักษณะดินเป็นดินเหนียว ดินร่วนปนทราย บริเวณที่เป็นเนินลาดมีคลองซ็องเป็นแหล่งน้ำสายหลัก ซึ่งไหลผ่านหมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๖,๑๐,๑๑,และ ๑๒ และคลองกงไหลผ่าน หมู่ที่ ๑,๓และ ๗

สำหรับตำบลสวนหลวงมีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑๗,๔๘๒ ไร่ เป็นป่าเสม็ดมีน้ำขังตั้งอยู่หมู่ที่ ๑,๒,๓,๖,๑๐ และ ๑๒ และมีพื้นที่มอบให้ สปก.ประมาณ ๒๕,๘๓๓ ไร่ เป็นป่าบริเวณคลองซ็อง จำนวนหมู่บ้านในหมู่บ้านตำบลสวนหลวงทั้งหมด ๑๓ หมู่บ้าน

หมู่ที่ ๑ บ้านศาลาผาชี

หมู่ที่ ๒ บางท่า

หมู่ที่ ๓ บ้านคอนท้อ

หมู่ที่ ๔ บ้านบน (หน้าห้วย)

หมู่ที่ ๕ บ้านทุ่งเพ็ญ

หมู่ที่ ๖ บ้านคอนยาง

หมู่ที่ ๗ บ้านทุ่งสร้าน

หมู่ที่ ๘ บ้านสกา (สวนหลวง)

หมู่ที่ ๙ บ้านหนองหม้อ

หมู่ที่ ๑๐ บ้านทับแขก

หมู่ที่ ๑๑ บ้านทุ่งฟ้า

หมู่ที่ ๑๒ บ้านวังนกวิก

หมู่ที่ ๑๓ บ้านในแหลม

สถานศึกษา

โรงเรียนประถมจำนวน ๖ แห่ง ดังนี้

โรงเรียนบ้านทุ่งสร้าน

โรงเรียนบ้านวังนกวิก

โรงเรียนบ้านบางไทร

โรงเรียนวัดพังยอม

โรงเรียนวัดทุ่งเพ็ญ

โรงเรียนรักบี้จุฬา – ธรรมศาสตร์
 โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๑ แห่ง
 โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติศรีนครินทร์นครศรีธรรมราช

สาธารณสุข

สถานีอนามัย ประจำตำบล ๑ แห่ง
 สถานพยาบาลเอกชน ๑ แห่ง

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สถานีตำรวจภูธร จำนวน ๑ แห่ง
 ที่พักสายตรวจประจำตำบล จำนวน ๑ แห่ง

ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๑๗,๔๘๒ ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑,๒,๓ และหมู่ที่ ๑๐,๑๒ มี
 คลองฝ่องไหลผ่านตอนกลางของตำบล

สภาพทางเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เหมาะแก่การเกษตร ทำ
 นา ทำไร่ นาสวนผสม ปลูกผัก เลี้ยงโค เนื่องจากมีคลองฝ่องไหลผ่านทางตอนกลางของตำบล
 ผลผลิตทางการเกษตรที่ขึ้นชื่อและทำรายได้ให้แก่เกษตรกรคือ บัวบก ซึ่งเกษตรกรได้รวมตัวกันตั้ง
 กลุ่มอาชีพการปลูกผักบัวบก นอกจากนี้ยังมีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น กล้วยมะลิ ชา
 ตะไคร้ ปลาเค็ม ปลาแห้ง เลือกระจูด เกษตรกรสามารถพึ่งตนเองได้ตามทฤษฎีเศรษฐกิจชุมชน
 พึ่งตนเอง สำหรับอาชีพพรอจากเกษตรกรรมคืออาชีพรับจ้าง ค้าขาย กรรมกร และข้าราชการ

หน่วยงานธุรกิจในตลาด

ธนาคาร ๑ แห่ง
 โรงแรม ๑ แห่ง
 ปั้มน้ำมัน ๒ แห่ง
 โรงสีข้าว ๑๑ แห่ง

สถาบันและองค์กรศาสนา

วัดจำนวน ๒ แห่ง

สำนักสงฆ์ จำนวน ๑ แห่ง

ประเพณีและวัฒนธรรมในท้องถิ่น

เทศกาลเดือน ๕ หรือวันว่าง หรือสาทรานต์เป็นการแสดงความกตัญญูต่อผู้สูงอายุ

งานทำบุญเดือนสิบ เป็นประเพณีทำบุญอุทิศผลบุญให้กับบรรพบุรุษที่ล่วงลับไปแล้ว จะนิยมทำขนมพอง ขนมลา และขนมอื่น ๆ เป็นสัญลักษณ์ลูกหลานญาติพี่น้องที่ไปอยู่ที่อื่น จะกลับมาบ้านเกิดเพื่อทำบุญร่วมกัน โดยวันทำบุญใหญ่ที่เรียกกันว่า “หรมบใหญ่” ตรงกับวันแรม ๑๕ ค่ำเดือนสิบของทุกปี

งานชักพระหรืองานลากพระ ทั้งพระบกและพระน้ำ (ทางเรือ) ขึ้นอยู่กับที่ตั้งของวัด เน้นความสนุกสนานนิยมทำขนม “ต้ม” หรือ “ปัด” ในงานชักพระ

ประเพณีต่างๆที่เกี่ยวกับศาสนา เช่น การทอดกฐิน การเข้าพรรษา และออกพรรษา

แหล่งท่องเที่ยว/จุดดูงาน

ตำบลสวนหลวงไม่มีแหล่งท่องเที่ยวแต่มีจุดดูงานด้านการเกษตรปลูกพืชผักคือ บั๊วบกใน หมู่ที่ ๒ , ๓ แปลงไร่นาสวนผสมของ นายนิยม ช่วยเกิด หมู่ที่ ๓ และจุดสาธิต การแปรรูป บั๊วบกของกลุ่มเกษตรกรกลุ่มทุ่งฟ้าร่วมใจ หมู่ที่ ๑๑ ซึ่งมีผลิตภัณฑ์ของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

ที่ตั้งตำบลทางพูน

ตำบลทางพูนตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ และห่างจากอำเภอประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

ทิศเหนือติดต่อกับตำบลท่าเรือ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช และตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม

ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลคอนตรอ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

ทิศตะวันตกกติดต่อกับตำบลเสาธง อำเภอร่อนพิบูลย์

ทิศใต้ติดต่อกับตำบลสวนหลวง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

เนื้อที่

พื้นที่ทั้งหมด จำนวน ๒๕,๖๒๕ ไร่ หรือประมาณ ๔๑.๐๐๔ ตารางกิโลเมตร

ภูมิประเทศ

เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าพรุสภาพป่าเสื่อมโทรม

ดินเปรี้ยวปลูกพืชไม่ค่อยได้ผลมีบางส่วนเป็นเนินทรายขาวตลอดตามถนนทางหลวงแผ่นดิน

มีจำนวนหมู่บ้าน ๖ หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ ๑ บ้านสระเพลง

หมู่ที่ ๒ บ้านทางพูน

หมู่ที่ ๓ บ้านปากช่อง

หมู่ที่ ๔ บ้านโคกคราม

หมู่ที่ ๕ บ้านราษฎร์บำรุง

หมู่ที่ ๖ บ้านสระเพลง

ประชากร

ประชากรทั้งหมด ๕,๕๓๘ คน แยกเป็นชาย ๔,๘๘๒ คน หญิง ๔,๔๕๖ คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย ๒๑๒.๘๕ คน/ตารางกิโลเมตร

อาชีพ

เกษตรกรรม

รับจ้างทั่วไป

ค้าขาย

เลี้ยงสัตว์

หน่วยธุรกิจในตลาด

โรงสีข้าว ๘ แห่ง

ปั้มน้ำมัน ๓ แห่ง

การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา ๕ แห่ง

โรงเรียนมัธยม ๑ แห่ง

โรงเรียนขยายโอกาส ๑ แห่ง

สถาบันและองค์กรศาสนา

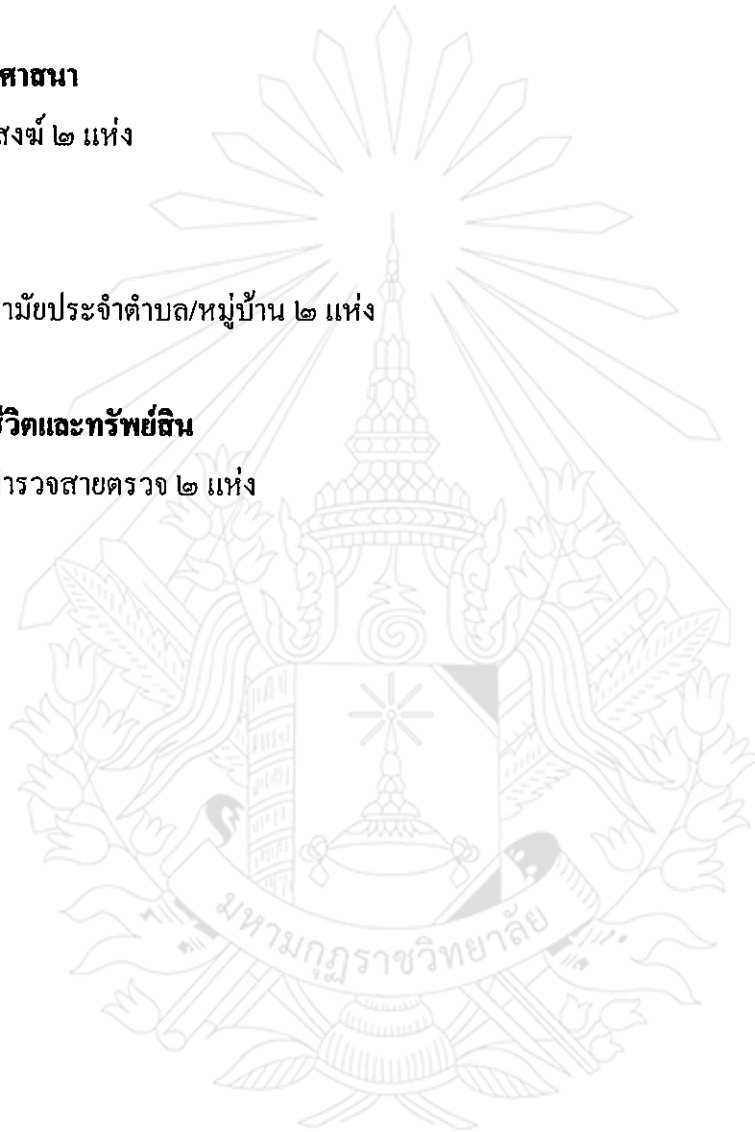
วัด/สำนักสงฆ์ ๒ แห่ง

สาธารณสุข

สถานีอนามัยประจำตำบล/หมู่บ้าน ๒ แห่ง

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ป้อมยามตำรวจสายตรวจ ๒ แห่ง

ภาคผนวก จ

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

คำชี้แจง จุดประสงค์ของแบบสอบถาม เพื่อศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช การตอบแบบสอบถามไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามหรือหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องแต่ประการใด จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

๑. แบบสอบถามฉบับนี้มี ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามลักษณะปลายเปิดเกี่ยวกับความความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น และแนวทางแก้ไขเสนอแนะเพิ่มเติม

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บเป็นความลับ และจะนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเพื่อการศึกษาวิจัย

ขอขอบคุณผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

พัฒนพงศ์ สุภวิทยา

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาสโคราช

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () ช่องว่างหรือตารางตามความคิดเห็นที่เป็นจริงของท่าน

๑. เพศ

() ชาย

() หญิง

๒. อายุ

() อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี

() อายุ ๔๐ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ความคิดเห็นของผู้นำชุมชนที่มีต่อบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตาม แนวทางการกระจายอำนาจ

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๑. บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพียงใด					
๒. ส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพียงใด					
๓. ส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควรเพียงใด					
๔. ส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตรายเพียงใด					
๒. บทบาทด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ๕. ส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชนเพียงใด					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๖. ส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชนเพียงใด					
๗. ส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชนเพียงใด					
๘. การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎรเพียงใด					
๙. ส่งเสริมให้อุรุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้านเพียงใด					
๓.บทบาทด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง					
๑๐. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่นเพียงใด					
๑๑. ส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบบประชาธิปไตยเพียงใด					
๑๒. ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับเพียงใด					
๑๓. ให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่นเพียงใด					
๑๔. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจเพียงใด					
๑๕. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่นเพียงใด					
๑๖. การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเพียงใด					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
๔. บทบาทด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล					
๑๗. ท่านคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชนเพียงใด					
๑๘. ท่านคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเพียงใด					
๑๙. ท่านคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลสาธารณะประโยชน์เพียงใด					
๒๐. ท่านคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นเพียงใด					
๒๑. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงาน ต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องเพียงใด					

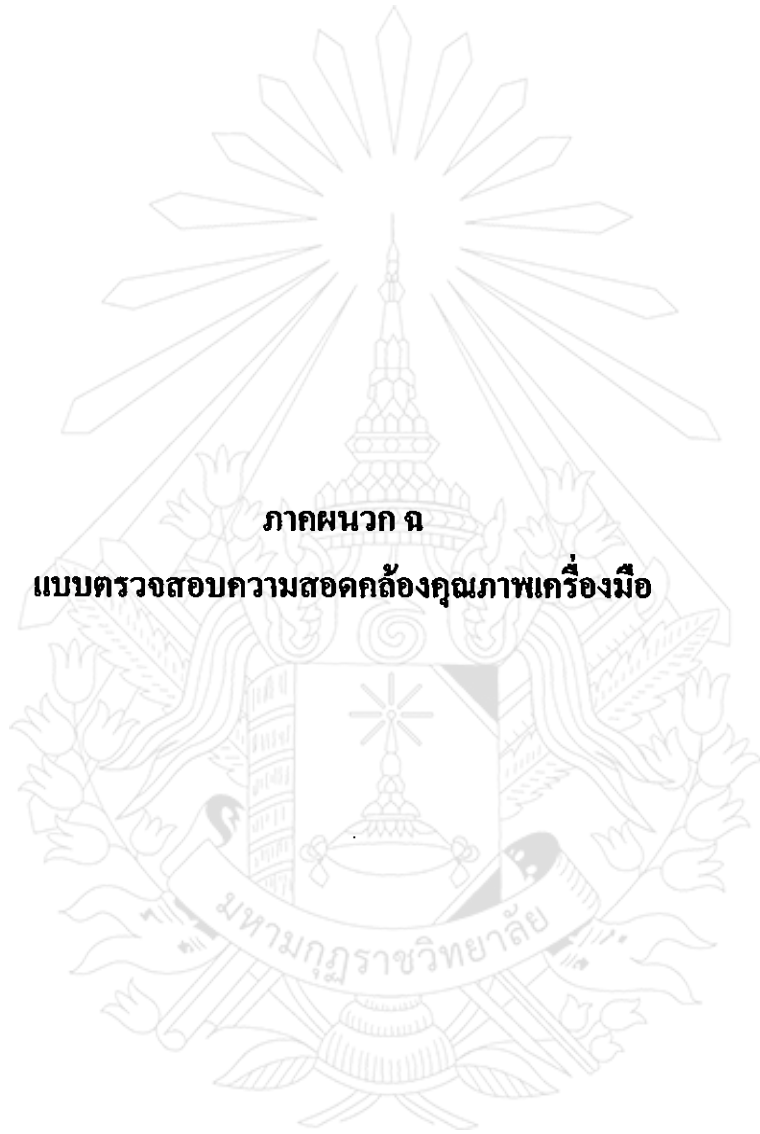

ตอนที่ ๓ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้านตามแนวทางการกระจายอำนาจ

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>๑. บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๑. บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>๒. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๒. ด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>๓. ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๓. ด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ปัญหา	ข้อเสนอแนะ
<p>๔. ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ตำบล ปัญหาเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	<p>๔. ด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล ตำบล ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

ภาคผนวก ฉ

แบบตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือ

แบบตรวจสอบความสอดคล้องคุณภาพเครื่องมือ

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	รวม
๑. บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย				
๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพียงใด	๓	-	-	๓
๒. ส่งเสริมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพียงใด	๓	-	-	๓
๓. ส่งเสริมการรักษาความสงบและความสุขสำราญช่วยป้องกันความทุกข์ภัยของลูกบ้านตามสมควรเพียงใด	๓	-	-	๓
๔. ส่งเสริมราษฎรช่วยเหลือในสาธารณประโยชน์และบำบัดป้องกันอันตรายเพียงใด	๓	-	-	๓
๒. บทบาทด้านการบำรุงและส่งเสริมอาชีพ				
๕. ส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรมในหมู่บ้านและชุมชนเพียงใด	๓	-	-	๓
๖. ส่งเสริมอาชีพด้านพาณิชยกรรมในหมู่บ้านและชุมชนเพียงใด	๓	-	-	๓
๗. ส่งเสริมอาชีพด้านอุตสาหกรรมในครัวเรือนและชุมชนเพียงใด	๓	-	-	๓
๘. การตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎรเพียงใด	๓	-	-	๓
๙. ส่งเสริมให้อุรุรักษ์ภูมิปัญญาและปราชญ์ชาวบ้านเพียงใด	๓	-	-	๓
๓. บทบาทด้านการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง				
๑๐. ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองท้องถิ่นเพียงใด	๓	-	-	๓
๑๑. ส่งเสริมให้เรียนรู้เกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพียงใด	๓	-	-	๓
๑๒. ส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งการเมืองทุกระดับเพียงใด	๓	-	-	๓

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญ			
	เหมาะสม	ไม่เหมาะสม	ไม่แน่ใจ	รวม
๑๓. ให้ความรู้ความเข้าใจและลดความขัดแย้งทางการเมืองท้องถิ่นเพียงใด	๑	-	-	๑
๑๔. กำนันและผู้ใหญ่บ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานตามแนวทางการกระจายอำนาจเพียงใด	๑	-	-	๑
๑๕. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีอิทธิพลทางความคิดต่อการเมืองท้องถิ่นเพียงใด	๑	-	-	๑
๑๖. การกระจายอำนาจมีผลต่อบทบาททางสังคมของกำนันและผู้ใหญ่บ้านเพียงใด	๑	-	-	๑
๔. บทบาทด้านการพัฒนาชุมชนและหมู่บ้านภายในตำบล				
๑๗. ท่านคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านพัฒนาหมู่บ้านได้ตรงตามความต้องการของประชาชนเพียงใด	๑	-	-	๑
๑๘. ท่านคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเพียงใด	๑	-	-	๑
๑๙. ท่านคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่ดูแลสาธารณะประโยชน์เพียงใด	๑	-	-	๑
๒๐. ท่านคิดว่ากำนันและผู้ใหญ่บ้านยังสับสนกับบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นเพียงใด	๑	-	-	๑
๒๑. กำนันและผู้ใหญ่บ้านมีประสบการณ์ในการดำเนินงานต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้านอย่างต่อเนื่องเพียงใด	๑	-	-	๑

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายพัฒนพงศ์ สุภวิทยา
วัน / เดือน / ปีเกิด	๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๐๖
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ ๑๘ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช
การศึกษา	ปริญญาตรีรัฐศาสตร์การปกครอง (ศน.บ.) มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโสกราช จังหวัดนครศรีธรรมราช
หน้าที่การงาน	ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฝ่ายรักษาความสงบ หมู่ที่ ๑ ตำบลบางจาก อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

